

ЧАСОПИС ЗА ПОЕЗИЈУ
ПоезијаСРБ – Број 19.

Крушевац, 2023.

ЧАСОПИС ЗА ПОЕЗИЈУ

ПоезијаСРБ

Број 19.

Крушевац, Јануар 2023.

Издавач: Удружење песника Србије - ПоезијаСРБ, Крушевац

Портал: www.poezijascg.com - www.poezija.rs - поезија.срб

Мејл: pesnik@poezija.rs
poezijasrb@poezija.rs

УМЕСТО УВОДА – Љ. Обрадовић

При писању уводника, обично одаберем, једну или пар рубрика у часопису и посебно их препоручим читаоцима. Овога пута тај рецепт напосто не могу применити, јер су све рубрике у часопису посебне и по мени добре, тако да ми преостаје само да их набројим и топло препоручим, а избор препуштам Вама читаоцима.

Дакле у овом броју имамо рубрике:

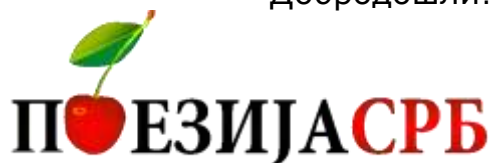
- ДРАМА;
- СТИХОЉУБЉЕ ПоезијаСРБ 2022.;
- ЕСЕЈ & ПРИЧЕ & ПРИКАЗИ
- ХУМОР И САТИРА;
- ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВЕ;
- НОВЕ КЊИГЕ и
- САВРЕМЕНИ ПЕСНИЦИ.

Зато и опстаје констатација да је овај лист посебан. Ми заувек у Ваша срца уносимо лепоту поезије! Свака песма коју у часопису за поезију - ПоезијиСРБ прочитате или је објавите, оплемениће и челичити Ваше тело и душу!

Поштовани песници, ауторски хонорар за објављивање у часопису нисмо у ситуацији да платимо! Ако сте са тим сагласни, пошаљите нам свој рад.

Наш мејл је: pesnik@poezija.rs

Добродошли!

ДРАМА

ЈОШ ЈЕДАН ПОКУШАЈ ХУМАНИЗОВАЊА ЕЈЏИЗМА – Драгослав Граочанкић

Лоренцо Мароне: „Ситнице које живот значе“; премијера драме у копродукцији Народног позоришта у Београду, Бео Арта и Центра за културу у Тивту – на Сцени „Раша Плаовић“ Народног позоришта у Београду, 23.10.2022. године

Редитељ: Андреј Носов; тумачи лица: Младен Андрејевић, Нела Михаиловић, Вања Ејдус, Нина Нешковић и Раде Ћосић

Једним од бројних, најновијих упризорења човекове биолошке старости, старења, као последицом протицања његовог времена, ако та старост уопште буде досегнута - усрећило се и Народно позориште у Београду, здушно помогнуто споменутим кооперантима, који сви скупа мисле да ће изабравши тему у тренду, опоменути и оплеменили, можда и забавити гледаоца оним што он већ зна, иако је тек почео да провирује у позориште. И у живот.

Тема човекове старости/старења, ејџизма, што би се питорескно рекло на водећем светском језику, толико је и свеколико експлоатисана (са хуманистичким алибијем, стварним или декларативним) у данашњим осредњим средњеевропским позориштима, а и у оним прекоморским, да већ подуже изазива одбојност, поготово дела ејџистичке гледалачке популације, па и њихових потомака, укључујући контра ефекте, почев од сценских, моралних, социолошких, психолошких,

медицинских и других последица које нису ни научне ни смешне, ни позоришно промишљено култивисане да би не само оном добраном делу старије публике биле бар угодне, забавне и поучне... Одавно су се те теме као позоришно конјунктурне почеле убрзано, нарочито на сцени, да се обрађују „модерно и научно“, али је често оно што је још античко време и позориште рекло о њима остало недосегнуто.

Ово је комад сав саткан од ових ејцистичких импликација. Преејцизираност му је заштитни знак, али је од дрвећа шума остала у запећку. Поврх тога префреквентност употребе ове теме у позоришту додатно долива уље на ватру, не рачунајући продукцију ејцистичког говора са свих могућих страна. Ово доводи до значајног светског слабљења прихватања говора о овако агресивно наметнутој теми, не зна се да ли више од оних који тек укорачују у младост, или од оних којима се мршти приближавање неумитног биолошког краја!

Можда се у овом кооперантском случају није највећи ефекат очекивао од ове преекспониране друштвене теме него од глумачког остварења главног лика коме старост удахњује Младен Андрејевић. Међутим, радозналости како ће тећи ово удахњивање нестало је већ у првим тренуцима представе. Јер, додатности глумачког труда ове врсте у случају протагонисте представе, није морало бити! Није то био изостанак пуког позоришног ефекта него природно стање ствари у случају уметника који је часно одслужио свој радни век у једном другом београдском позоришту на начин који га је обележио као релевантног уметника. Желећи под своје старе (ејцистичке) дане да удовољи онима који су мислили да ће његов одмакли узраст боље и убедљивије донети тај ејцизам него ко млађи којем ће задржана уметничка моћ, свежина, очувани говор што ће добацити бар до средине гледалишта – умањити ејцистичку аутентичност и њен наук, поменути протагониста се прихватио изазова.

Није вредело што је опште познато да је у позоришту цела ствар управо супротна! Никада највеће улоге стараца нису на сцени остваривали старци, никада лудаци – лудаци, никада муцавце – природни муцавци, никада онемоћале – онемоћали. Готово је контрапродуктивно када у овој представи протагониста у два маха (као у својим најбољим данима) подвикне позоришним кулисама, показујући више њима него гледаоцима да је у њему (кад се напне) претекло нешто од гласовних могућности, але не оних који се углавном стављају у погон када се на сцени уобичајеним гласовним интензитетом говори (дакле не крешендо), којим ваља далеко у гледалиште добацити.

Све се ово складно здружује са укупним хабитусом протагонисте, стварајући повод за злуради осмех оних којима је оваквих „природних“ тумача ејцизма већ преко главе...

Док у Европи (и на Острву) позоришне сцене вргају од нових, узбудљивих, инвентивно обрађених најактуелнијих друштвених тема, или пак класичних, модерно модифицираних и обликованих (неке од најдаровитијих аутора оваквог позоришта давно смо, на њиховим почецима, видели и на нашим сценама), кооперанти ових „Ситница...“ се врте око једне преексплоатисане теме, убеђени да се баве правом, вечитом и сигурном позоришном темом која бар не може бити морално манљива, те због тога не може да омане.

А може врло лако да омане и да буде досадна! У то смо се прексиноћ уверили без икакве двојбе. Овакав комад не могу спасти ни најбољи тумачи његових свакодневно виђених ликова! Неће им за овај комад помоћи ни ако су у свом најбољем биолошком и уметничком зениту. Иако протагониста није у тој категорији - он је под плаштом омажа (кад већ није могао бити при руци Власта Велисављевић) гурнут да замени, такође због више силе, једног далеко моћнијег, сјајнијег, раскошнијег глумца, готово само претпостављене успоредбе ради...

И тако добијамо замену која на сцени само што не испусти своју уметничку душу, што се, додуше, догађало и највећима у историји светске глуме и драматургије.

Када један од најдаровитијих српских редитеља млађе генерације, Андреј Носов не успева да од задатог текста направи гледљив, а камоли релевантан позоришни домет - сва је прилика да је реч о лошем репертоарском избору водећег кооперанта овог пројекта, који не користећи за одлучивање о битним позоришним питањима (тренутно неутицајни) велики уметнички потенцијал свог драмског ансамбла а и главнине Народног позоришта, „продаје“ и овима, а гледаоцима напосе, рог за свећу, одузимајући свима њима време и сужавајући им позоришне видике.

Овај комад није борба против ејџизма - он мимо своје воље подстиче ејџизам! Добро је што се ова незанимљива, суморна и слаба представа не завршава славодобитним промотерским и декларативним покличем „Доле ејџизам“ (што јесте хуманистички наум представе), како се већ у светској цивилизацији идеалистички кличе покретима и појавама о којима, криптограмски формираним, мондијалним, „новим“ круцијалним ставовима што су заправо нови модели владања светом, став ове планете није унисон; нити чак разумљив, било да је реч о прекрајању историје, њеним објективним исправкама, разним врстама лажљиве коректности, корегираниог морала и о све бројнијим писаним и неписаним новоправилима и новоназорима. Нека од њих задиру и у најдубљу човекову приватност и у хиљадугодишњу цивилизацијску традицију!!

На страну што се најчешће хоће овим клицањима, мантрама и преинакама (човековог ума, заправо!) популарисати појаве у којима више од половине човечанства не може ни да се разабере!

Досадило нам је већ гледање много бољих стараца и даровитијих стваралаца ејџистичких представа, и кад врве од каламбурних замршаја што ти старци за сценске потребе у својим и туђим животима изазивају, поготово онда када њихово немоћно сценско делање, укључив допринос њихових сценских помагача немају моћ да изазову - емоцију! Чак ни код оних танкоћутнијих којима не треба много да се у позоришту расплачу.

*

Сетимо се само како је ефектно, мужевно, у кратким, језгровитим кадровима својих антологијских филмских остварења велики уметник, редитељ Живко Николић, готово не знајући да се управо срцем ејџизма бави - овој теми приступао. И то на изравни, натуралистички, критички, крајње сугестиван начин. Те мужевности мањка данашњим крсташима против ејџизма. Њихов се однос према ејџизму може

описати оном чувеном неприличном српском речи коју ћете наћи у Вука - уз оне друге скаредне (и незаменљиве) које је несретник морао избацити из свог првог речничког концепта да би удовољио ондашњем лицемерју, лажном пуританизму и оновременој политичкој коректности која је према овој данашњој била тек у заметку.

Све је у овој нејакој представи већ виђено, свакодневно смо му сведоци. Овој вечитој природној појави, нежељеној као што је и смрт сама, нема делотворне друштвене терапије!

Ова је бољка вазда постојана, здружена са животом и смрћу, можемо јој једино лажно и сценски блажити тешке последице које изазива - као што палијативним лечењем заваљамо неизлечивог. Однос према човековој несрећи и приближавању смрти траже и у животу и у литератури далеко веће дарове него што их у овом комаду има. Зато он нехотице не морбизира само ејдизам него и живот сам.

Има умора док се гледа ово морално- сценско упризорење - али он срећом умине чим изађете из гледалишта и крочите у стварни живот, макар вам он био суморнији него оно што овај комад, сигурно у племенитој намери, показује и жели да спречи.

Београд,
27.10.2022.

Драгослав Граочанкић

ПРЕПЛАВЉЕНОСТ ГЛУМОМ – Драгослав Граочанкић

Вилијам Шекспир: МАГБЕТ, драма; премијера у иза сценском простору Велике сцене Народног позоришта у Београду, 22. 11. 2022. године
Редитељ: Јагош Марковић

Једна од познатијих и истовремено слабијих Шекспирових драма (кад напишете толико добрих драма, бар једна мора бити слабија од осталих) послужила је Народног позоришту за празнично усцењивање. И како већ празник (Дан Народног позоришта) и избор ансамбла ове премијере заповедају, све снаге Народног позоришта, укључујући оне које не излазе на сцену, дисале су за ову премијеру, доприносиле су јој нештедимице, са жаром који је надилазио многе премијере које је Народно позориште извело поводом свог празника: Дана када је основано/извело прву премијеру у новосаграђеној згради/када је кнез Михаило изговорио историјске речи: „Нама треба позориште“...

Тешко да је било који редитељ који се на сцени Народног позоришта опробао у МАГБЕТУ имао на располагању све оно што је редитељу синоћњег МАГБЕТА било надохват руке – или пак дозвољено. Иако ће наредни редови бити покушај исказивања уважавања много чега што је редитељ овом МАГБЕТУ подарио, мора се приметити да би се за његов општи сценски „убификациони“ концепт могло рећи: наш'о, па заш'о.

Велико гледалиште Народног позоришта, из којег овакву премијеру може у нормалним и комфорним условима да прати близу хиљаду људи – током синоћне премијере зврјало је празно! Премијера се одвијала у тесном и безусловном техничком простору иза Велике сцене, у којем је једва било места за три стотинак претежно расклањених столица/(изабраних) гледалаца, нужно поређаних тако да сем оне скупине гледалаца наспрам истуреног језичка стазе(сцене)-писте, остали гледаоци (већина њих)готово да је имала осећај да цео догађај посматра „кроз тарабу“, јер види и чује онолико колико се може видети и чути кад су вам глумци на сцени окренути леђима, а лицем и гласом усмерени ка оној централној, мањој скупини гледалаца наспрам чела ове писте! Све је личило на ситуацију кад присуствујете мачевалачком надметању или модној ревији, када је писта најбоље решење да бисте добили прави увид у развој догађаја. Позориште, чак ни оно првотно, Шекспирово, а поготово античко, међутим, није ни једно ни друго: нити је надметање у мачевању, нити показивање модних артефаката.

Тешко да би било ко од три стотинак гледалаца знао да одговори на питање зашто је синоћ Велико гледалиште Народног позориште било празно, зашто је сцена била

измештена и претворена у писту. Још тежи би био одговор на питање зашто је у току премијере на овој писти, у више наврата, дизањем завесе, приказано празно Велико гледалиште у свој својој опустелости, напучено, додуше, са неколико поматорих ликова – вештица из представе. Овај редитељев потез има елементе садистоидног поигравања са некомфорним смештајем гледалаца: личи на показивање и истовремено ускраћивање обиља хране гладнима. Никакав наук није извучен из претходних покушаја да се сцена Народног позоришта овако организује.

Ни једна метафора, редитељски знак, естетски алиби, или какав други смисао не може бити јачи од утиска да је показивање празног гледалишта обичан хир чији је алиби угнежђен у једној (редитељевој) глави и у главама неколицине – обожаваалаца егзибиционизма овог редитеља, који често омане, не хајући ни за глумца, ни за гледаоца.

Цела ова представа је преплављена глумом. Од непрестаног глумачког крешенда не чују се и не разабиру и иначе не одвећ снажни шекспировски тонови, као што се не види чувено шекспировско „кретање Бирнамске шуме уз високе Дансинејске стене“, које по предсказању најављује откривање гнусног злочина поводљивог, кукавног и неурастеничног Магбета и његове краљевске дружбенице, инспираторке и са учеснице у злоделу, спремне да зарад власти почини најгнусније злочине. Непрестано повишена глумачка температура омета гледаоца да прати остале елементе представе. Све је подређено преекспонираном (иако врхунском) глумачком умећу главног, али и већине осталих важнијих ликова. Првенствено се, дакле, мисли на Небојшу Дугалића као Магбета, кога је редитељ пустио, или му је дозволио такав глумачки приступ, те се он играо и разигравао до миле воље, показујући све своје потенцијале – чак и оне који „не иду у МАГБЕТ“. Али је све то било за гледаоца врхунско уживање, готово потпуни увид у могућности овог драмског уметника – тако да је шала једног гледаоца која се могла чути при изласку с представе (направљена је алузија на глумачко ачење Дугалићево), вероватно доживљена од већине која ју је чула – као светогрђе.

Упркос свему томе чинило се да је пред гледаоцима глумачки реситал, глумачко надметање на којем се бира најбољи глумац, а не представа у којој безброј других елемената треба да равноправно и синергично проговори и створи сценски, драмски – позоришни догађај. Тако је ова експонирана глума (не само једног лика) затрпала драму, односно њену верзију и идеју, за коју се без суштинске разлике од Шекспирове, редитељ овог пута одлучио. Тако он није бежао ни од овог ни од оног времена у којем се МАГБЕТ збива. Рекао нам је да је разлика између њих привид. Ако и једно и друго, а и било које време, обележава човек и његови већи или мањи, боље речено: другачији злочиначки потенцијали – сва времена личе једно на друго као јаје јајету! Њихова различита обличја заваравaju наивне – то нам показује редитељ (покадшто модифицираном) радњом у представи, и сваким њеним дахом, и њеним костимима, чак и њеном обућом (куповном; најновији овогодишњи модели).

Представу красе изузетно добро и функционално, чак иновативно (!) инкорпориране солистичке оперске деонице, а и неколико звучно дискретно и с радњом зналачки здружених напева српског народног мелоса!

Независно од оцене да се од глуме не види представа, треба истаћи да смо присуствовали блиставом сценском говору који ни у једном трену, ни код једног учесника догађаја на сцени није на овој премијери показивао одступање од овог круцијалног елемента позоришне уметности.

Али, заслуге за ову говорну беспрекорност не могу се односити на вечитог и ексклузивног потписника „сценског говора“ у свим позориштима у Србији!!!

Користећи своју пожељну бригу о језичкој исправности и језичком складу и стандарду изговорене речи на сцени, овај свеprisутни потписник сценског говора би да зађе у ексклузивни простор глумца, његово суштаство, идентитет, аутономију, срж и со његове уметничке личности, његов заштитни знак и индивидуалност, чак урођену способност – у које се не дира.

Аутор сценског говора је сам глумац – није пожељно да се у њ ни редитељ меша, а немоли онај који своју претпостављену стручност диже на разину, пиједестал уметности – главног чиниоца представе безмало!

Мешање у сценски говор драмског уметника је као мешање у његову боју и врсту гласа!

Ако је глумац ичему препуштен сам себи на сцени (у првом реду свом дару и креацији), његова препуштеност свом сценском говору је константа, дар који глумац, нарочито школовани, има или нема. Учитељ или „креатор“ сценског говора може бити само редундантни привесак (као што би то био логопед, на пример), сценског говора глумца без личности, без дара, без идентитета, назови глумца.

Сутра ћемо, ако олако пређемо преко „креатора“ сценског говора, имати „креаторе“ сугестивности, експресивности, интонације, дикције, мелодије и ко зна још којег елемента глумчевог говора.

Шта ће онда остати од глумца?! Шта ће остати глумцу?!

Домаћинско, богато послужење после представе многим је поправило расположење и утисак о празничној премијери.

© Драгослав Граочанкић

СТИХОЉУБЉЕ ПоезијаСРБ 2022.

Драгојло Јовић, Крушевац

ПОСЛЕ МНОГО ГОДИНА

После много година и лета
Низ чаршију моја драга шета
Кад се очи среташе сред града
Као некад пробуди се нада.

Да ћу опет виђати је често
Под месецом жутим на скровито место
Па кад руке крену ка њеном стасу
Чујем тихи шапат у њеном гласу.

Да никада није престала да тражи
У сваком човеку црте мога lika
На посебном месту у свом новчанику
Пожутела стара стоји моја слика.

Да ли ја то сањам ил' ме клетве стижу
Па очи ме драге прогањају свуда
Зашто не застанеш и било шта кажеш
Реци шта год хоћеш, ал' немој да
лажеш.

На све имаш право јер волела ти си
Човека који, вредео те није
Мислећи да лептир увек право има
Да слети па оде где се полен пије.

Сећања су свежа ко да јуче беше
Ноћ месеца пуног ти у моме крилу
Љубих тада усне, мени драге жене
Сад по глави навиру лепе успомене.

Заустих да кажем
Ал' у грлу име стаде
Јер крај тебе дечак хода
И на другу страну вуче
„Хајде бако да идемо
Тај човек је ту од јуче“.

То је неки човек стари
Што данима неког чека
На лицу му чемер сузе
Које нису за човека.

Изгубих те из видика
У очима оста слика
Да сам видео љубав стару
Ту на нашем тротоару.

ТРИ ЖИВОТА

Три живота још да имам
Ех, да ли би и тада знао
У ком смеру да се пође
Правом циљу да се дође.

Овај један већ пролази
Заласку је сунцу ближи
Ал' и разум се нешто пита
Заповеда још да скита.

А година пуста нека
Велика је издалека
Кад јој дани живот мере
Само је ко брза река.

Људско биће живот хоће
И увек му нечег мало
Рацио се тихо губи
Разум тражи одговоре
Где сам био, шта ме уби.

Зар ми на рођењу нису рекли
Да поживим дуго, дуго
Све у срећи и весељу
Кад пре стиже моја туго.

Љубави су неке биле
Сад се питам где су пошле
Да ли су и оне остариле
Ил су давно крају дошле.

Где се дева људска душа
Коју сад на граме мере
Па вагицом измислише
Да сиромаш има више.

И кад душа Богу оде
А тело се праху преда
У космосу нек остане
Једно око што нас гледа..

Љубодраг Обрадовић, Треботин

БОГИЊА

Око тебе врти се свет...
 Младост, љубав и прилике...
 Ти напросто опијаш, сликајући слике,
 у којима и крај свој бескрај има!

Око тебе блешти сјај,
 безброј срца слуги срећу...
 Око тебе лампиони, сви шампиони,
 и нада да ока ти одсјај,
 заборавити никад нећу...

Слободно скочи, све кочнице откочи...
 Живот је слеп, кад си тако лепа
 по сувом док пливаш,

у мирисима уживаш,
 све скриваш, а смисао откриваш...

Слободно чизмом згази цвет,
 који руди за грех,
 и осмехом их отерај у очај...
 Нека на коленима чекају рај!

Не, немоћ није крај жеља,
 на сваком углу, на сваком прсту,
 ниче букет пријатеља,
 стотину и један,
 и свако остаје жедан...

Клизе сузе, мисли лете,
 а опчињени никако да се сете,
 због чега их чежња ломи,
 због чега им срце зебе,
 ни зашто се увек воли
 она, која гази цвет
 и све који зраче...

Око тебе врти се свет...
 Срећа лебди на крилима...
 Зашто свима заледиш срце,
 а happy end ти зрачи у очима...

Бранко Мијатовић, Шабац

ГРЕШНИК КРАЈ ОДРА

Давно беше, ал` сећам се, кад` су нам се очи среле,
лепотица она беше, ал` усне су другу хтеле.
Међу нама ништ` не беше иако сам њу волео,
тужан поглед, уплакани, никад` нисам преболео.

Поред одра њеног стојим, изломљене гледам боре,
скамењене усне ћуте, а ја желим да говорим.
Да ми кажу да ме желе помодреле усне њене,
њене дуге косе седе, цели живот немршене.

Милујем јој прамен косе, остала је због ме сама,
а у срце тужно моје увуче се мучна чама.
О како бих њена медна, скамењена, нељубљена,
целивао поред одра, беше у ме заљубљена.

Што не дадох да ме воли, да изљуби моја уста,
за ког` сам их сачувао, остала ми довик` пуста.
Срешћемо се у вечности, тамо где се душе воле,
Код Господа милостивог за ме опрост да измоле.

Андреја Ђ. Врањеш, Сремска Митровица

ВРХ СВИХ ВРХОВА

АНЂЕЛКИ

Гледао је сићушну жену,
једном је била од Килиманџара,
за своју висину виша,
испод ока вида, посматрала ту
Африку црну,
каже у њој тада падала је киша.

Шта је нагна, ка своду високом,
можда је хтела бити неба део,
да се варком континенту диви,
ил летет животом, бити соко сиви.

Даница Рајковић, Крушевац

ИСПОД НАСТРЕШНИЦЕ

Многима сам била настрешница,
штитила их од ветра и кише.
И данас због тога испаштам!
Све одлази у заборав, добро се брише.

Када човека обузме брига,
не може донети одлуку праву.
Бори се са тешким мислима
и одговор добије у своме даху.

Многима сам била настрешница
и скровиште за драге људе.
Свако је изабрао своју страну.
Да ли је овако морало да буде?

После сваке тамне ноћи
сване сунчан дан...
Љубав је јача од бола,
а срећна прича нема крај.

Живојин Манојловић, Крушевац

РАДОЈКА У БАЊЕ

Отиде Радојка д издржава бању
 Да пие воду и маже блато.
 Ки да јој мало по сокаце
 И авлие ово наше жуто ки злато.
 А вода из бунара ледена
 Све се тестиче ознои

Ал доктор реко мора д издржи
 Куру дваес дана.
 Оде да се потуца
 По белем свету.
 Па сад ако је морално
 Некае.

Но рекоше там има базен
 Улегнеш па се потопиш
 Све до врата
 И мируеш пола сата.

Ма не марим за потапање
 Нек се лечка раскваси
 Но измешано мушко и женско
 Куј у памет да се скраси.

Све ме језа вата
 Да с Радојка не прелади
 Па увати неку муку
 И пос лечи Станојко
 Куку ти га куку.

УЗДАХ

Ти као
 Опојни мирис
 Розетле
 У слатку од шљива
 Са језгом ораха,
 Плениш
 Присуством
 Понеког уздаха.

Жедни
 Станар
 Вољеног срца,
 Осладом
 Сладим
 Погледе.

Халапљиво
 Гутам
 Искрице страсти.
 И даље ћу
 Спонтано
 Их красти
 Од нас,
 За нас.

Моравске кошаве
 Неће стати...
 Ни ми,
 Посустати...

Јер Ти, као
 Опојни мирис
 Розетле
 У слатку од шљива
 Са језгром ораха,
 Плениш
 Присуством милог уздаха.

Јасмина Димитријевић, Загреб

ХОД ПО ЖИЦИ

Осећам да ме волиш.
 Очи те одају.
 Засијају када ме угледаш.
 Знам да сам запосела твоје снове.
 Твоја сам јава и сан.
 Знам...
 Али, ти се бојиш.
 Најлакше је побећи.
 Бојиш се да те не повредим.
 Да те не оставим сломљеног срца.
 Рекао си да је моје.
 Да за мене куца.
 Ако је моје, зашто га узимаш?
 Врати ми га натраг....
 А не...
 Најлакше је побећи.
 Кукавице!
 Заволела сам највећег
 кретена на свету.
 Не види прст испред носа.
 Коцкаш се нашим осећањима.
 И на твоју, и на моју штету.
 Бојиш се љубави.

Прочитај ми мисли.
 Чућеш да ти моје срце шапуће :
 "волим те".
 Страх те да се заљубиш.
 Никада то ниси био у животу.
 Бежиш...
 Ниси бежао испред пушчаних цеви.
 Бежиш од жене која те воли....

Не, не могу више...
 Борим се за обоје, а ти си ми
 најтежи противник.
 Немам више снаге за то.
 Одричем се човека кога сам љубила.
 Ово са тобом је ход по жици.
 Дигнеш ме до звезда,
 а онда заљуљаш жицу
 и бациш ме у понор.
 Предајем се.
 Ову битку сам изгубила.

Мирослав Стојадиновић, Макрешане

БРОД ЖИВОТА

Кад из мирне луке крене
На пут дуги брод живота
Ту су хриди ту су стене
Искушења и страхота.

Док је море тихо, мирно
Брод живота само плута
Плутајући плови журно
Тад не може да залута.

Недогледна та пучина
Брод живота у поамаи
А видици црна тмина
На пучини често сами.

Незасита наша хтења
Из похлепе ил незнања
Животна су премеждења
И видик нам то заклања.

А кад дуну са свих страна
Сви ветрови и олује
На броду је пуно рана
И јаук се тешки чује.

Кормилом се тешко влада
Из руку се често стрже
Животом би да овлада
А муње ће да га спрже.

Брод ни тада не занеми
Обилази страшне хриди
Своме циљу ипак стреми
Ка обали што се види.

На свом дугом путовању
Ако ли се не насуче
И теретном жртвовању
Олупину да довуче.

Оронули брод не скита
Остадоше хтења пуста
Са жаљењем себе пита
Од живота дал шта оста.

Што нам хтења неизмерна
Кад на циљу све нас чека
Свима иста, свима смерна
Тешки чекић, мртва звека.

Љиљана Тамбурић, Крушевац

ЖИВОТ ЈЕ МОРЕ

Родиш се, негде, под неком стеном
и чекаш талас да те понесе,
пловиш животом, пучином сненом,
што се по некад чудно занесе,
по теби бразде, оране ветром,
што их оркани пеном украсе,
пију те обале златастим песком,
да жеђи, вековне, тобом, угасе.

Постанеш Атлас, с леђима снажним,
пучином, небо, на себи носиш,
алге те мазе пипцима влажним,
док траве, морске, ногама косиш.
и таман мислиш да немаш снаге,
залудну битку бијеш с' демоном,
небо отвори помоћне ваге,
братими Нептуна са Посејдоном.

Капљу ти јутром, на површ, мирну
росе, што носе их измаглице,
к'о сузе, водену, душу додирну,
растује, досадне доколице...
С' дубоким газом бродови тешки,
секу ти сребрно и глатко лице,
а мали чамци, тако, лупешки,
отимају шкољке, бисернице...

Живот је море, кажу мудраци,
дубока љуљашка, без адресе,
љуља те нежно, онда те баци
на стене оштре, међу чемпресе...
Ране ти видају сјајни делфини,
или те чељусти ајкула грабе,
да си се спасао, кад ти се чини,
дочекују те с' клештима крабе.

Кад сутон спусти црвену завесу,
сунчев се пламен у мору гаси,
морске ти нимфе жртву принесу,
и галеб криком "збогом" огласи,
твој светионик, последњи поздрав,
шаље ти светлом, које те прене,
западом влада хоризонт крвав,
осека одвлачи твоје време.

Даница Димитријевић Петровић,
Крушевац

ОЛУЈА

Зацрни се небо, црне слутње носи
Задрхтало сунце, узбурка се море
Крвавог нам ножа живот нам доноси
У несанку нашем крваве су зоре.

Вековне громаде те тврђаве славне
Уточиште беху од свих зулумћара
И за вас спасење у прошлости давне
Одроде што нећеш Божијега дара.

Па кравим ножем ти нас кољеш опет
Крстом ко се крсти, ништа га не боли
И српски је народ као Христос распет
А ране му леце божји апостоли.

У пустим кућама дал кандила горе
Огњиштима древним угасисте огањ
Покровом нам црним утрнусте зоре
На згаришту само нагорео пањ.

Крваве жртве, поља, небо и цркве
Пламени пути смрти у вечни живот
Убијате децу, руке вам крваве
Нећемо вам опростити свети кивот.

Која то бестијалност вама овлада
Сладост пронађосте у кравом пиру
Целом српском роду да угасне нада
Злотворите смрћу као своме хиру.

Опраштамо худом све туге у нама
К'о Христос на крсту што опрости
свима

Заборав у нама не прогута тама
Олуја се памти чува вековима.

Ранили сте недра млекоом што вас доје
Плаче небо, земља, узбурка се море
Опустеле цркве да ли још постоје
Да светица Блага осветли поноре.

Љубиша Ж. Војиновић –
МАЈСТОРОВСКИ - Петроварадин

ОПАНАК И ЦИПЕЛА

Док кочија сва у злату,
по каљавом гази блату,
ципела у њој вози,
на господској финој нози.

Та ципела, у том` трену,
баци поглед по терену,
и прозору када приђе,
ту опанак стари виђе.

Гледа у њ`га из близине,
па му рече са висине:
„Е мој рођо, јадан био,
што си тако заглибио“?

Наружи му све од реда,
и каза му да је беда,
да га лоша срећа прати,
што по блату грдан млати.

Но, кочија ход устави,
јер се у кал ту заглави,
и њен газда кад изађе,
ципела у глиб нађе!

Са господске ноге спаде,
па у блату и остаде,
ту се њена раскош сврши,
и богатство сво распрши.

Али нога од сељака,
из блата се изварака,
он опанак свој очисти,
јер, биће му од користи!
Од тад`, прође и пет лета,
а опанак још се шета,
па тим путем кад наиђе,
он ципелу ону виђе.

И ако га још реч пече,
што му онда, она рече,
ал`му ипак, ње би` жао,
кад је нак`у угледао!

Ко год има сво бога`ство,
па западне у немаштво,
не треба му теже клетве,
нит` му има црње жетве!

Опанак се тада сети,
да тај усуд сваком` прети,
па с`њом нехте` да се спрда,
већ продужи преко брда!

А ципела, после свега,
ето, дође до ничега,
и у блату ено оста`,
ко је мудар, њему доста!

„Гордосћ доручкује обилно, руча
оскудно, а вечера биједно“.

/Франклин/

Љубодраг Обрадовић, Треботин**ПЕВАЈ САД**

Певај сад, о оном што свако зна.
 Све пролази, све се мења.
 Певај сад, сан је само сан,
 стварност је увек сурова.

Певај сад, кад ниси више млад,
 о свету својих утопија. Певај ти.
 Твоје жеље су прошлост,
 сад други прелазе мост.
 Други сад, желе да граде свој свет
 и мисле то није грех, као и ти некад.

Певај сад, кад многа срца слама јад,
 а друга, због тога обасјава сјај. Певај ти.
 Почетак је увек леп,
 од идеала мало слеп,
 а онда уследи тужни расплет
 и у круг се све заврти.

Певај сад,
 дуг је пут преко реке,
 а почетак изазов.

Али зашто
 рушити стари, за мост нов.

Певај сад, проста је истина,
 све пролази, све се мења.

Само камење, све памти
 и кад ужарено у ватри пламти.

Певај сад, своју истину свако има
 и кад права у облацима се губи.

Певај ти.
 Онај, ко другом, спокој узима,
 свој немир, тиме буди.

Певај сад, све се на крају зна,
 кад истина, стихом се изнуди.
 Певај сад!

ОРИ...

Ори, развигори, коло, лоло!

Живот је један, безизгледан,
 али поведи, на орање и у чежњу,
 девојку што те весели и разиграног
 жели.

Све су ливаде пусте,
 све су њиве парлози,
 за орача рај, за сељака крај, који тако
 сигурно долази... Па поведи лоло,
 коло!

У коло се занос хвата,
 данас те мало ко схвата,
 данас те ломе, данас си прут,
 сам и крт. Шибaju те ветрови
 и беспућа, а био си у снопу прућа!

Ори, ожежи
 и зарежи, нек душману
 кожа се најежи, док у страху бежи,
 од пркоса сељака, који свој спас
 у сејању налази...

Ори, нек загрми твој глас!
 Задњи куца час, да труба засвира,
 да зидове поруши и донесе мало мира
 и спокој души.

Ори, лоло и поведи
 девојку на орање
 и у коло!

Живојин Манојловић, Крушевац

УЗДАХ

Ти као
Опојни мирис
Розетле
У слатку од шљива
Са језгром ораха,
Плениш
Присуством
Понеког уздаха.

Жедни
Станар
Вољеног срца,
Осладом
Сладим
Погледе.

Халапљиво
Гутам
Искрице страсти.
И даље ћу
Спонтано
Их красти
Од нас,
За нас.

Моравске кошаве
Неће стати...
Ни ми,
Посустати...

Јер Ти, као
Опојни мирис
Розетле
У слатку од шљива
Са језгром ораха,
Плениш
Присуством милог уздаха.

Са супругом Верицом има двоје деце.
Носи титулу дуплог деде.

Анђела Павловић

ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВИ

На данашњи дан,
 догодиле су се нестварне муке.
 Убиле су пуно људи, деце,
 те њихове злотворске руке.
 Били смо мала земља,
 никоме сметали нисмо,
 а они су нас напали,
 причали да криви смо.
 Брутални напад, без иједног
 јединог разлога,
 десио се тада,
 и разлог томе не зна се ни сада.
 Никоме сметали нисмо.
 Били смо земља мала,
 са доста великих људи, добрих срца,
 и то храбро срце
 и данас у Србима куца.
 Нисте имали дозволу,
 нико вам дозволио није,
 да рушите снове наше,
 нико вам дозволио није
 да вас се деца плаше.

Нико вам дозволио није,
 да убијате децу
 која ни за шта нису крива,
 и нико вам неће опростити
 што та деца данас нису жива.
 И даље њихово срце
 храбро куца у нама.
 И даље дугујемо њиховим мајкама,
 што никада више нису чуле
 "волим те мама".
 Ми можемо да опростимо,
 можда некад,
 јер ми смо и после свега људи.
 Али никада заборавити нећемо,
 па чак и да свако од нас полуди.

Мишко Плучић, Жабаре

МОЛИ СЕ ЦЕЛИ СВЕТЕ

Моли се цели свете
Да рата не буде
Молите се људи, молите се жене
Да место ракета мир у свету крене...

Моли се цели свете
Да се смире светске силе
Да не гледају у дворишта туђа
И да у музеје спакују топове и остала
војна оруђа...

Моли се свете да не буде рата
Да лепа реч отвара врата
Да замукну пушке, бомбе и ракете
Да на миру може да живи свако дете...

Молите се људи да рат престане
Да нигде не падне ни једна бомба
више

Молите се људи да рата не буде
Да се опамете мало светске моћне
главе луде...

Моли се цели свете
Молите се људи сви
Молићу се и ја са вама
Да на свету никад не буде рата.

Снежана Марко-Мусинов, Земун

МЕЛЕМ МИСЛИ

Више не удем за сламку
истине да се хватам,
мути се поглед, мути се звук,
уместо разговетности – мук.

У тој тишини,
од неправде сам на раздаљини,
ни са ким се вербално не сукобим,
никога у делању не уходим.
Посматрам са дистанце, у дну тишине,
раскршћа су давно пређена,
одлуке битне донесене,
глатко, и изнуђене.

Правац је одавно заузет,
не очекујем рикошет,
корацам, углавном ми је
зауостављен лет.
С позитивном мишљу, кажу,
људи лакше напред гризу
равничарске и планинске путе
вешто слажу.

Свој пут докрајчујем,
тихо, у сваком тражим мелем,
не знајући куд ћу до краја да се денем.

Гласу се губи јачина,
одлукама натукнута
вредност танчина,
неизвесност будућности
пука је истина.

21.7.2021.

Данка Аврамовић Мијатовић

ПЛАВА БУКТИЊА

Гориш у мени буктињо далека,
јер несвесно грех сагреси створ,
да пред тобом ето,
грешна стојим
и за опрост милостиви молим.

Сунце си на сваком уранку,
дозволи, да окајем речи
у овој замршеној животној трави,
не чине радост мале ствари.

Свако јутро витице ми плете,
златно уплитање,
злаћано песнички везе и,
на пучини разлива светлост,
преко трновитог брега.
Високо, до самог неба.

А ти, плам си исконске среће,
у плавом царству, бићеш и мој дом,
видим, да ће ме дан затећи уз огњиште
и да ће за мношћу пиштати само птице.

Андреја Ђ. Врањеш, Сремска Митровица

ВРЕМЕ ЈЕ ЗАИСТА ЧУДО

У њега су стале љубав и мржња,
ход и лет,
туга и радост,
осмех и цвет.
Све оно испрати,
слон и буба једнаки по њему се крећу,
најдужа прича.
Што год дође,
буде и прође,
не стоји,
пролази, пролази,
а постоји.

ЕСЕЈИ & ПРИЧЕ & ПРИКАЗИ

Бранко Мијатовић, Шабац

ВАПАЈ ЗА СМИСЛОМ (одломак) -

Лако је све док идеално не постане реално, а конкретно апстрактно. У новонасталој ситуацији, која поредак вредности мења из основа, мало ко се сналази и успева да поредак вредности задржи. Тако је у свим сферама човековог жића, а посебно у духовној где савремени, урбани, човек покушава бити сопствени спаситељ те брине чак и у ситуацијама где баш ништа не може да уради, губећи с`ума да и оно што може урадити није баш увек добро а још мање мудро и корисно, јер брига, без могућности да се мења суштина, води човека само у патњу и депресију, у фрустрираност која није ништа друго до болесно стање психе.

У таквој ситуацији човек губи жељу за било чим, а губитак жеља је и губитак планова и циљева за будућност коју већина и не види у перцепцији па огромној већини и не треба лекар да установи да су мртви, јер човек је мртав већ онда када више нема ни једне жеље.

Бити сопствени спаситељ је више од утопије, јер то би било равно могућности да човек скочи у вис и у вису навуче чизме на ноге, а може ли то ико од људи? Зато будимо храбри, станимо пред себе и сами себи рецимо у лице само оно што ми знамо о себи, оно на шта поносни нисмо, због чега смо неуспешни и патимо од несанице. У оваквој ситуацији сваки појединац треба да се врати исконским вредностима Вере и у социјалној сфери живота максимално повећа сопствени праг фрустрационе толеранције на објективну стварност, јер то ће га спасити суицидалних идеја и суманутих мисли да може бити сопствени спаситељ, јер да човек то може не би ни требали Бога у кога и највећи агностици и атеисти поверују кад-тад јер Бог је не само Љубав већ и Истина над истинама. То што живимо тешко, и живећемо све теже, није од Бога јер муке су човеку од човека који заборавља да је само трен, трептај, тек пуки бљесак у времену које постоји само због тога да се све не би десило одједном.

Сву своју љубав можемо дати само Богу, али и вољеном бићу са којим делимо и добро и зло у животу, а да би нам у животу било лепо у својим размишљањима будимо што даље од смрти јер она нас од рођења чека те зато сви путеви, ма којим ходили, воде на исто одредиште.

И запамтите да само зато што ми то не видимо није довољан разлог да не верујемо да нешто постоји, а када вам је тешко не мислите само на своје муке, већ и на муке оних око вас~биће вам лакше.

© проф. мр. Бранко Мијатовић
Из есеја "Вапај за смислом" 2002.год.

Боривоје Бора Видојковић, Ћићевац

ЋАБА И ЖАРКО

Добривоје Стојановић звани Ћаба је задовољно стајао наслонен леђима и лактом десне руке на шанк своје кафане, док је преко леве руке пребацио чист бели пешкир, прекрстио ноге и с поносом посматрао постављен сто у сапареу. Тај сто је био постављен само за одабране и ретке госте који су у његову кафану долазили по наруџбини неких од директора овдашњих фирми и предузећа. Било је и истурених погона неких великих гиганата из околних градова који су овде запошљавали мештане. Тако је и сада имао најаву десетак гостију из Краљева. Његов друг Жарко, шеф овдашњег погона „Феротекса“ из Краљева се пре отприлике три сата најавио са својим гостима, директорима из седишта фирме који су дошли у посету свом истуреном погону да исконтролишу досадашњи рад и дају инструкције за даљи, још бољи, напредак у послу. Још увек у Ћабиним ушима звони глас из телефонске слушалице, додуше мало другачији од уобичајеног, али је сматрао то узбуђењем због неке посебне ситуације јер није мала ствар кад ти дођу директори из Краљева у контролу: „Дрхте гаће, а!“

„Здраво друже Ћабо, Жарко овде! Моји директори су дошли у контролу, па кад то заврше долазимо код тебе на ручак. Они ће ту контролу завршити, као јуче у Параћину, за три-четири сата. Сада је десет, па отприлике око два-пола три, морам да их водим на ручак. Планирај и припреми све што треба. Тражили су најбољу кафану и ја сам им препоручио да то буде код тебе. Знаш да те овде сви цене као одличног угоститеља и немој да се обрукаш. Ако буду задовољни свраћаће стално, па ће и они доводити своје госте. Зато пази шта радиш. Спреми све најбоље. Оно све по реду. Ако би имао ћуреће месо то би било још и боље. Рекли су ми да су јуче то јели „Код Рале“ у Параћин и да им се изузетно допало. То би било најбоље, ако би то могао да им приредиш. Знаш, ја сам твој стални гост, тако рећи твој добар друг, па те молим да ми то учиниш да се не обрукамо код људи.“

Све те Жаркове речи звоне у Ћабиним ушима, осмех са лица не силази, размишља како ће да он то све скоцка да има и за њих и да остане нешто и за труд и муку. Није мала ствар наћи три ћурке у Ћићевцу. Морао је да иде за једну у Сталаћ код Грује чак горе на крај Сталаћа. Па онда све то поклати, очерупати, лепо средити за тако кратко време. Труд је то и велики посао, угоститељска вештина, коју он, наравно има. За ћурке је ангажовао Дују касапина који то врло вешто, брзо и савршено уредно сређује. Није ни он јефтин.

Све је то сада готово и све ће то он лепо њима да наплати. Весело лице и проницљив поглед још једном проверава да ли је све на свом месту. Чисти испеглани стољнаци, чаше, услуга, салвете црвене, на средину стола натпис „REZERE“, столице удобне, ма, чини му се, нема ни једне грешке. Тегет одело, бела кошуља, испод црног новог шешира вири прамен црне густе косе, лептир машна црна, лепо сложена са оделом. То одело и ту лептир машну користи само за специјалне случајеве, кад му долазе одабрани гости да остави утисак озбиљног пословног човека, а у суштини је велики

кавалер и шаљивчина, другар и пријатељ са многим мештанима, а поготову са директорима предузећа који код њега често свраћају због добре услуге, хране, пића и опуштене атмосфере. Међутим од свих са којима се дружи најбољи су му другари и пријатељи Шиља касапин и Гига рибар. Он највише воли с њима да се шали, а и они с њим имају посебан, присан однос који често прелази укусе дозвољено шаљивог, али добри другови то раде често, поготову у овој малој вароши где свако зна сваког, па та кафанска расправа и дружење често знају да се неславно заврше, али само до сутрадан. Тада се све заборави и крене се са новим шалама, смицалицама, досеткама и вицецима. Скоро су он и Гига рибар, два његова нераздвојна другара, послали Шиљу у Параћин, наводно да га чека једна његова женска, нема чиме да дође, а отишла је неким хитним послом и није стигла да му се јави. Када је Шиља отишао за Параћин, позвали су ову његову Раду и испричали су јој, тако озбиљни да је она одмах и поверовала у ту причу. Рекли су да су прислушкивали разговор са том другом женском и чули кад је и где заказао састанак. Још су јој рекли да то може и да провери ако крене одмах, јер он само што је отишао. Наравно да се Гига понудио да је одвезе под условом да се не појављују већ да га само из далека виде и одмах да се врате, а за то време Ђаба ће да припази на обе радње. Рада је у то поверовала јер је била стварно заљубљена у Шиљу, а и он у њу. Одмах су кренули за Параћин и стварно су га видели код споменика у центру Параћина наслоњеног на „Варбурга“ како пуши и стрпљиво чека. Одмах су се вратили назад не јављајући се, по договору, иако је Рада наваљивала да му се само на тренутак јави да зна да она зна, али Гига се строго држао договора и одмах је окренуо кола назад. Рада је нон стоп плакала, претила, па и псовала целим путем. Гига је тек тада увидео да то није била најпааметнија шала. Ова ће прерасти у озбиљну свађу, али је исти тако знао да ће све за дан-два бити све по старом и да ће се тој заврзлами касније сви смејати.

Из тих слатких мисли га одједном трже галама, па мало пригушен смех испред улаза и сенке на вратима. Несвесно му се осмех на лицу заледио када је на вратима приметио веселе и расположене управо њих двојицу. Шиља и Ђаба са широким осмесима на лицима и погледима упереним у његовом правцу, достојанствено ступише у освежене просторије кафане, прелетеше загонетним погледима по свим столовима, па на Ђабу и кренуше ка столу на коме јасно и видљиво, крупним словима, пише RESSERVE, лаганим али сигурним кораком баш према том столу. Ђаба се лагано, али љутито и намргођено одвоји од шанка на који је био леђима наслоњен и одмах му та лепа пређашња слика нестала и јави нека унутрашња сумња која изазва дрхтавицу у стомаку. Знао је из искуства да то није нимало добар знак. Његов стомак га никада није слагао. Увек га је упозоравао на нешто. Реаговао је на све појаве. Да ли је то била у питању добра храна, нека предстојећа теревенка која понекад зна да се претвори у непријатну ситуацију, да му загорча дан. Увек су му драги пријатељи и Шиља касапин и Гига рибар кад год сврате, а било је то врло, врло често. Такоређи били су нераздвојни. Онако како то само добри, стари другови знају. Они искрени са dobrим саветима, шалама, свим марифетлуцима, али и са изузетним поштовањем једни према другима. Шала за шалу и кад је време и место за њу, али кад су у питању озбиљне ситуације и прилике онда је другарство и пријатељство у првом плану.

Одломак из новој романа о кафани и друјарству

Алекса Ђукановић, Београд

О ПОЕЗИЈИ ЉУБОДРАГА ОБРАДОВИЋА

Песме знаменитог крушевачког културног прегаоца и песника – Љубодрага Обрадовића (аутора седам песничких књига), одвећ деценијама неумољиво показују и исказују својом неупитном уметничком вредношћу и поетском структуром – своје постојано и искрено духовно, морално и вредносно следбеништво са многим великим и одвећ признатим српским песницима („песничким класицима“) који су творили сличну поезију духовних, љубавних, филозофских и патриотских нота: од давнашњег Дучића, па до Бећковића данас.

Заправо, поезија која у себи носи две главне нити: афирмативни, тачније позитивни поглед на све вредности живота, и нужну дозу критичности, заправо – аверзивног погледа на све недостатке живота (попут песама, на пример: Србе Игњатовића – као најприближније одреднице и тренутног поређења) јесте тзв. „узорна поезија“ то јест она поезија која испуњава себе саму и доказује сама свој квалитет на прво око. Унаточ данашњој „новокомпонованој“ поезији (а нарочито младих песника) која одише прејаким и претераним, рекао бих, нарцисоидним и егоистичним стиховима који искључиво сликају унутрашња стања аутора, Обрадовићева поезија, иако врло сензибилна, психолошки-лична и особито емоционална, у широком кругу заобилази ову савремену „замку“ нове поезије у коју упадају многи млади песници данас – не знајући да у њесми коју је створио њесник – њесник, заправо није ни важан. Поетска стихотворевина, било она лирска или „епска“ која описује страхове, хтења, жеље, боли, среће и радости аутора – није песма неголи кратка, затворена аутобиографска форма која може (а и не мора)

имати објективне повезаности за универзалним схватањем многих уметничких факата. Песма – као мисаона структура мора постојати независно од проживљеног, доживљеног или спознајног, тачније песма не сме бити везана за аутора, јер само тако може носити епитет оригиналног уметничког дела. Поезија Љубодрага Обрадовића великим корацима газии ову ретку али истиниту српску песничку стазу коју су и многи „признати“ песници, у општем нестанку свих вредности и критеријума, олако напустили.

Иако мање-више окарактерисан као локални или пучки песник везан за крај и поетику поморавља, Љубодраг Обрадовић никако не заостаје за савременом поетском и песничком сценом Србије данас. Обрадовићеве песме поседују јаку и упечатљиву дозу емоционалне и уметничке сугестивности. Његова поезија потиче пре свега из „народног стиха“, тачније, песме Љубодрага Обрадовића ослоњене су на народну, коренску базу која има чврсто, рекао бих најчвршће постоље и упориште у народној српској књижевности која је лишена савремене потребе да се поезија гради искључиво на бази „личног искуства“ и личних стања, те је увек била способна и самодоволна у уметничком квалитету. Песнички пасажии моменти у поетским творевинама Љубодрага Обрадовића врло су јасни и упечатљиви, како у уметничкој, тако и у естетској форми, што их чини сугестивнијим. Љуба Обрадовић пева о човеку, пева о његовим хтењима, искреним жељама, изгубљеним илузијама, и пропуштеним шансама – о многим универзалним потребама и проблемима данашњег човека. Обрадовић ламентира над овим светом, али ламентирајући над овим светом – он се клони ламента над самим собом – што је данас готово немогуће избећи и што представља времешно песничко умеће које се не стиче тако лако.

Такође, песме Љубодрага Обрадовића јесу вредна уметничка поезија, одраз духовне и уметничке зрелости аутора, настале у време када свако пише поезију а особито мали број достојну и вредну поезију. Но, ту би требали изузети Љубу Обрадовића чије песме поседују очиту мисаону дубину и представљају поетску вредност која је данас, у Србији, неправедно занемарена. Овај песник не само да представља велику вредност и значај за поезију и уметност шумадијског и поморавског краја, неголи Љубодраг Обрадовић својим завичајним и мисаоним песмама допуњује и ону велику армију српских песника која је писала и опевала све вредности схватања српског човека, од златне шљиве, бистре Мораве, до универзалних вредности човечанства: слављења доброте, љубави и племенитости.

ХУМОР И САТИРА

Андреја Ђ. Врањеш, Сремска Митровица

АФОРИЗМИ

1. Он пише афоризме.
2. Киша у пустињи, то је као кад будала на тренутак схвати.
3. Не ударајте га, ударен је.
4. Ко рано плаче, нико га не чује.
5. Они мисле слатко ћемо.
6. Опасност вреба од препроданих душа.
7. У бесптичју је и дупе канаринац.
8. Дођу времена када је лагати злато.
9. На нашој литерарној сцени преовладала је мисионарска проза.
10. Недељка, презива се Суботић.
11. Дође, види и одмогне.
12. Чик запамти.
13. Клопка се одмотала.
14. Трешња је црву родна грудa.
15. Јесте ли ви Бајрон упита ђак библиотекара?
16. Немој да седиш на његовом месту, има плодне дане.
17. Знао је од девојке направити жену.
18. За даму спреман.
19. Купао се када се упали зелена сијалица на бојлеру.
20. Он би њу читао.
21. Ко каже да се баш сваки Блеси врати кући.
22. Лопов који је волео возове.
23. Шах – брат.
24. Хвала стали сте ми на жуљ.
25. Ханибал је отворио врата.
26. Москва није смоква.
27. Куца и када излази.
28. Ми имамо вишак антипатије.
29. Ко рано рани среће нема.
30. Купи ми баба диплому.
31. Имате ли Платонову Државу, упита ученик?
32. Издали смо је рече библиотекарка.

Зорица Арсић Мандарић, Београд

АФОРИЗМИ

- Лица су зделе за мисли, али само са изгребаног дна чита се душевна глад.
- Мисли ли лице? Ми слили лице у мислилице.
- Прејака истина је неприхватљива, јер изгледа невероватно.
- А лаж, што обичнија, то је уверљивија.
- Постепено је разумна мера човека, а поступно је пут до правог дела.
- Боље је да те одмах посеку бритком памећу, него да те тупилом глупости млате до смрти.
- Коврцаве мисли се лако ућебају, ако се речи редовно не рашчешљавају.
- Спољна киша само слепи косу уз главу.
- Унутрашњи пљускови сперу стрмине вијуга, али не чупају коров из мишљења.
- Стваралачка енергија племени пролазност, али минира илузију о вечности.
- Људи, престаните са заједањем!
- Већ сте направили рупу у човечанству.
- Паук будућности вреба одмах испод сунца.
- Чека муву самозаборава.
- Праве мудрости се не могу сложити у колективну памет.
- А глупост је свима иста, те лако обузме масе.
- И празнина се улуби под ударцем глупости!
- У преносу племенитих мисли на загађен терен душе, ум обавезно нагази на зарђали ексер глупости.
- Опрез је вакцина против саркастичног осмеха живота.
- Свака шака има епски длан и лирску надланицу.
- Руке се разликују по томе шта сматрају наличјем.
- Не каје се визионар што је гледао предалеко
- него што је превидео завист у непосредној близини.
- Под врелом ћутања је громоглас човека.
- Јата мисли су невидљива, али им видимо сенке у људским очима.
- Колико пута треба направити колут напред и два уназад, да би схватио да спорт надања није реалан?

Др Михајло Ћирковић, Крушевац

АФОРИЗМИ

1. Толико сам новца стекао уз помоћ среће, да сам је сву потрошио;
2. Слепог најбоље разуме ћорав;
3. У двобоју части, не побеђује часнији, већ вештији;
4. У зиду је најзначајнија поломљена цигла. Скривала је Сунце.
5. Тежи је пут одласка за товар успомена;
6. Чији је крвав траг? Жртве или крвника;
7. Одрекла се порока, бестидница једна;
8. Човек је богоугодан ако је тродимензионалан. (ШИРИНА, ВИСИНА, ДУБИНА);
9. Када мртавац однесе тајну у гроб, она и даље живи;
10. Јуда је својим грехом обесмислио све наше грехове;
11. Да ли су штетни што троше O₂, или што емитују CO₂;
12. Везув није уништио Помпеју. Он ју је сачувао скоро нетакнуту;
13. Историја није тачна ако историчару капне суза, или, крв у мастило;
14. Двоструки живот је имитација, јер не живимо два живота, већ два полу живота;
15. Одрешите Гордијев чвор. Остаће дуже, наше уже;
16. Многи су на мобилизацији, уместо пушке задужили маскирну униформу;
17. Човек је друштвено биће, па припада или чопору или стаду;
18. Ко ме то из подсвести минира лапсусима?;
19. Сваку нову љубав треба почети као почетник;
20. Да је ставио прст на чело, не би на окидач;

*Аутор афоризама је исте слао на конкурс за афористичара године у Чајетини.

*Жири у афоризмима није препознао квалитет који би их сврстао ни у ужи избор за пласман.

НОВЕ КЊИГЕ

ПОД ИСТИМ КРОВОМ НА ПОЧЕТКУ ... - Љубодраг Обрадовић

Пред Удружењем песника Србије - ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу је нови издавачки пројекат "ПОД ИСТИМ КРОВОМ", који је покренуо проф. мр. Бранко Мијатовић. Он је и уредник прве песничке књиге под истим називом, са поднасловом "ПОЕЗИЈА 1." која је пред Вама. Надамо се да ће овај подухват потрајати и да ће се реализовати под истим именом и у времену које долази...

Увек је изазовно започињати нове амбициозне песничке пројекте... Поготово данас кад је дошло време да "поезију пишу сви", а све је мање читалаца. Зато смо и одлучили да понудом квалитетне поезије у овом пројекту подстакнемо тренд читања. Јер писање само за себе, за своје фијоке и сујету, неће донети ништа добро... Тај искорак пред свет читалаца, у њихово срце и душу, је онај кључни скок који поезија мора да учини да би преживела и да би "мењала свет"... Трудили смо се да избором песника, учесника у пројекту, ту идеју да књиге треба да буду добре и квалитетне да би биле читане и остваримо. Замислили смо да у овој и свакој нашој будућој књизи у едицији "ПОД ИСТИМ КРОВОМ" буде заступљено 10. песника, који квалитетом своје поезије, по нашем мишљењу, то заслужују. Да ли смо на правом путу, да ли нам је као издавачу покушај добро промишљен и осмишљен, Ви читаоци ћете то најбоље проценити и оценити...

РЕЧ УРЕДНИКА - Проф. мр. Бранко Мијатовић

Разапети између противуречности и наглашене усамљености, свеколике упитаности о смислу жића човековог, а окружени објективном стварношћу која је поражавајућа и иде тако далеко да се губи смисао, да је праг фрустрационе толеранције, на ту исту објективну стварност, толико низак да све већи део популације запада у стање ноогеног карактера не видећи светло на крају тунела.

Све је више оних који спас налазе у самоиспивести, а како другачије до кроз песму, кроз поезију којој је српски род генетски склон те је стихозборио и најмоћнију епску поезију иако је неписмен био. На тај начин савремени, урбани, човек налази излаз из зачараног круга у који је запао баш сплетом околности на који утицати није могао. Свет поезије, обојен бираним речима, филигранским песмотвором сачињен, песников је начин да утекне од испразности и банализације трајања свога сопства, жића свога, јер поезија је својеврсна религија срца која делује попут опијата и издиже изван реалног света. Осећај борбе душе и тела, земље и црепуље небеске, сна и јаве, сагледавање себе у огледалу: стати пред огледало и сам себи рећи оно што само ти знаш о себи, може само истински песник и надасве велики човек.

Песници, заступљени у овој уистину капиталној књизи, су бирани дуго и не баш лако имајући у виду да у српском песничком миљеу има још много изузетно добрих песника. Лепота њиховог песничког израза досеже до савршенства у ком се рађају апсолутно нове димензије у савременој поезији, али и у усавршавању архаичних, давно заборављених форми, тако да је преображај неминован: импресија мисли, знања и складно уобличене експресије уз кохерентност стихова чине ову књигу јединственом у сваком погледу: нешто сасвим ново у српском издаваштву, те стога препоручујем читаоцима да сваку песму прочитају лагано, не журећи, да би схватили огромну количину симбола и метафора којом песме, заступљене у овој књизи, обилују. У супротном, пропустићете оно најлепше, оно због чега сте књигу и узели у руке.

Проф, Љиљана Јарић

БОРХЕСА ЧИТАЈУЋИ

Читам Борхеса. Мину поноћ...
Ћутим. Уз мене се привијају немоћне речи.
А речи не знају ништа о мудрости дана,
истину о огледалима која се умножавају,
о чуду и сили која зрцале иза њих
заробљавајући ломну детињу душу.

Ко нас то вреба иза огледала?
Уплашени дечак пева у мраку
сенке страха да одагна.
Уплашена, ришем нејасне кукле слова
и овај дан да преживим.

Фројд каже да је понекад цигара само
цигара.

Борхес сведочи: у његовој кући
постојао је ормар са три огледала.
"Плашио сам се да ће неки од тих ликова
почети да живе сопственим животом."

Плашим се да невидни иза огледала
у алхемији ноћи облаче мој лик,
месечаре туђим сновима у нади да ћу
остати у једном од њих.
Ишчезла као Борхесов лажни Виљари.

Упутно је пошкропити тропрст зачинске
фантастике,
честице опште историје бешчашћа,
бити уверен да Борхесово потресно слово
и слепоћа неће уништити његове љубави.

Тролист света метафизике
у преливу љубави, венчања и смрти
оживеће мисао о бесконачним круговима.
Љубав моја облик лавиринта има,
строга судбина нема лице и наличје.

Писменима отрглим из Борхесовог штапа,
окрећем лице на другу страну:
у магли ишчезава шапат задњег слова.

Марина Адамовић, Ниш

ХАИКУ - ТИШИНА

Кроз стакло зграде
осмеси девојчице~
киша застала

Хладно предвече
магла у боји вране ~
анђео плаче

Ружу у цвату
дотиче рука нежно ~
друга маказом

Са жутог листа
шест седам капи кише ~
над мутном баром

Каква тишина ~
хладно предвече чека
гонг ветра о сан

Небо је тамно
и шума и ливада ~
из звезде светло

ЈЕСЕН (Gogso Sосано)

Кишовито преподне
Крошња јабука
Роде више ниједне
Жут лист до листа
Збогом години збогом

Љиљана Тамбурић, Крушевац

ТИ НИСИ МОЈ ОРФЕЈ

Ако су ти прсти кржави на лири,
па од бола не чујеш себе како певаш,
рећи ће ти моји скривени немири
да залуд о мени у тајности сневаш.

Заборави риме, не скрнави строфе,
не кради од Орфеја, да дајеш не умеш...
Немаш срце лава, жртву не разумеш,
сам себе горчином неуспеха трујеш.

Рукама не копај под Олимпом јаму,
из ње нећеш чути песме славујеве,
ни земаљске чари, остале од мене,
пробудити не знаш очи засењене.

Певање је твоје, само слаби ветар,
опити се неће од њега све звери,
зато боље, брзо, назад се окрени
и на светло дана из подземља крени.

Ја сам, Еуридика, за оног ко свира,
док се пред њим клања хладна
Персефона...

Крије се мој Орфеј и његова лира,
негде иза седам непроходних гора.

Ако он не дође, горећу у паклу,
и писаћу песму грозну и наказну,
Сизиф ће ме бацити на Лезбос за казну
да дочекам главу мог Орфеја смаклу.

Јасмина Димитријевић, Србија

РАСКРШЋЕ

Стојим на раскршћу путева.

Куда да пођем ?

Који је онај прави?

Путоказ ми се смеје...

Злослутно се церека...

Као да жели да ми каже

да ниједан није мој.

Који год да изаберем погрешаћу.

Стојим неодлучна у недођији.

Знак клопара на јаком ветру...

Осећам бубњеве у глави.

Из цепа вадим последњи новчић.

Играм писмо- глава на испадање...

И онако ми је све једно

на коју ћу страну да пођем.

Узимам кофер и полазим путем

што је новчић одабрао.

Кофер тежак од набацаних успомена....

Ручка на њему пуца

под силином терета.

Гледам га, остављам и полазим

као да некуда журим.

Успомене остају расуте

на прашњавом друму.

Слободан Б. Ђуровић, Земун

Душан Комазец, Станишић

ХРАМ

Почесто, на пар корака
У овом безнађу крајњем
Засија светлост из мрака
Од нас далеких у даљњем

Закутку храма што пружа
Крајолик Божји сврх свега
За наш повртњак без ружа
А гремо помимо њега

Хитећ' за благом и славом
Хвалом човека ма кога
Сучелни с нижњом јавом
Несучелни с вишњом, Бога

А јесмо надање пало
Што неусходно усходи
Допавши на пусто жало
Тражи бар одраз у води

Што обдан - обноћ у храму
Зрцали у тишини икона и свећа
И божанском несагор пламу
Узнетом над крст распећа

Смерно у светој простоти
Уђи - небу уздах вазнеси
И шапћи: „Грехе ми прости,
Ваистину – Јеси, Јеси, Јеси!

БИСЕРНИ ОБЛАК

Тамо где вода извире сама
најлепши жубор реке се чује.
Обалу снену прекрива тама,
хук прошлих дана одјекује.

Уснуле врбе скривају тајну
младости бурне коју су боли
танане душе, те ноћи сјајне
стегли, па не сме више да воли.

Свиле се гране, таласе љубе,
знају да виде се последњи пут.
К'о чежња твоја они се губе
док лишћу милују увели скут.

Тако и уморно тело вене,
а река која протиче долом
усахне, стане, па опет крене,
к'о душа сетна рањена болом.

Још увек снивам далеку зору,
бисерни облак што хладом крије
обалу снену, прелепу гору.
Сада их сузом прошлости мије.

А када ветар немирним дахом
разгрне пролећних врба гране,
заборав можда прекриће прахом
помен на туге радове ране.

**Љубиша Жарков Војиновић –
МАЈСТОРОВСКИ, Петроварадин**

ВАПАЈ БОЖУРА

Плодну земљу метохијску,
и косовско поље равно,
Срби често натапају,
својом крвљу, још одавно!

А сад божур тамо вене,
од чемера српске сузе,
јер тај дио отаџбине,
на силу нам` катил узе.

Божур вапи и дозива,
да кренемо ка Космету,
и да опет нашом крвљу,
залијемо земљу свету.

Па, уз помоћ од Господа,
и топовских канонада,
поново ће српска круна,
на Космету да завлада.

Кад слободна опет буду,
ова српска поља света,
и божур ће тад поново,
на Космету да процвјета!

Јовица Ђорђевић, Неготин

ЛАЗАРЕВИ ДВОРИ

Шта то гаси немире у мени,
чијом крвљу душа ми се трује,
шта то сада жеље окамени,
да се мени ка Богу путује?
Шта то гаси немире у мени?

Шта ми краде жељу за животом,
свете мисли моћи Аугуста,
плаве очи проткане добротом,
ко то мени сад затвара уста?
Шта ми краде жељу за животом?

Ко ме силом у хајдуке гони,
речију каља добре ми ортаке,
која ватра сад у мени гори,
да окупим храбре ми јатаке?
Ко ме силом у хајдуке гони?

Ко похара Лазареве дворе,
делом каља ту пресветлу главу,
моје жеље подло да оспоре,
да прикрију истину ми праву?
Ко похара Лазареве дворе?

Бранко Мијатовић, Шабач

ВРЕМЕ ЗЛА

С пушком у руци кад пођох у рат,
док лиле су топле мајске кише,
не знах да згодиће се суноврат,
да ти и ја баш никада више.
С пушком у руци кад пођох у рат.

Давно је било, ал` сећам се још,
кад` брат је ножем под грло брату,
живот не беше вредан баш ни грош,
топовско месо згази гранату.
Давно је било, ал` сећам се још.

Уморна војска у рову дрема,
урлик хаубица, вриште тела,
нови се напад пред зору спрема,
сажеже, спржи, последња села.
Уморна војска у рову дрема.

Уместо рата љубав бих хтео,
да мрсим твоју гараву косу,
из канци рата бих се оteo,
још једном да тебе грлим босу.
Уместо рата љубав бих хтео.

Ал` жеље моје, тек само жеље,
разорна граната у ров право,
гелери лете, месо се меље,
писмо ми оста без: мила здраво.
Ал` жеље моје, тек само жеље.

Ако ти икада писмо стигне,
с матрикулом скинутом ми с` врата,
нека је рука тад твоја дигне,
децу нам чува к`о што би тата.
Ако ти икада писмо стигне.

Љубодраг Обрадовић, Крушевац

ВУДИ А НИЈЕ АЛЕН

Вуди не свира кларинет
и није номинovan за оскара,
али има четкицу и занос
да ухвати немир у коњу,
који у галопу цветним пољем
испод три брезе проноси дугу
и мирис пејзажа.

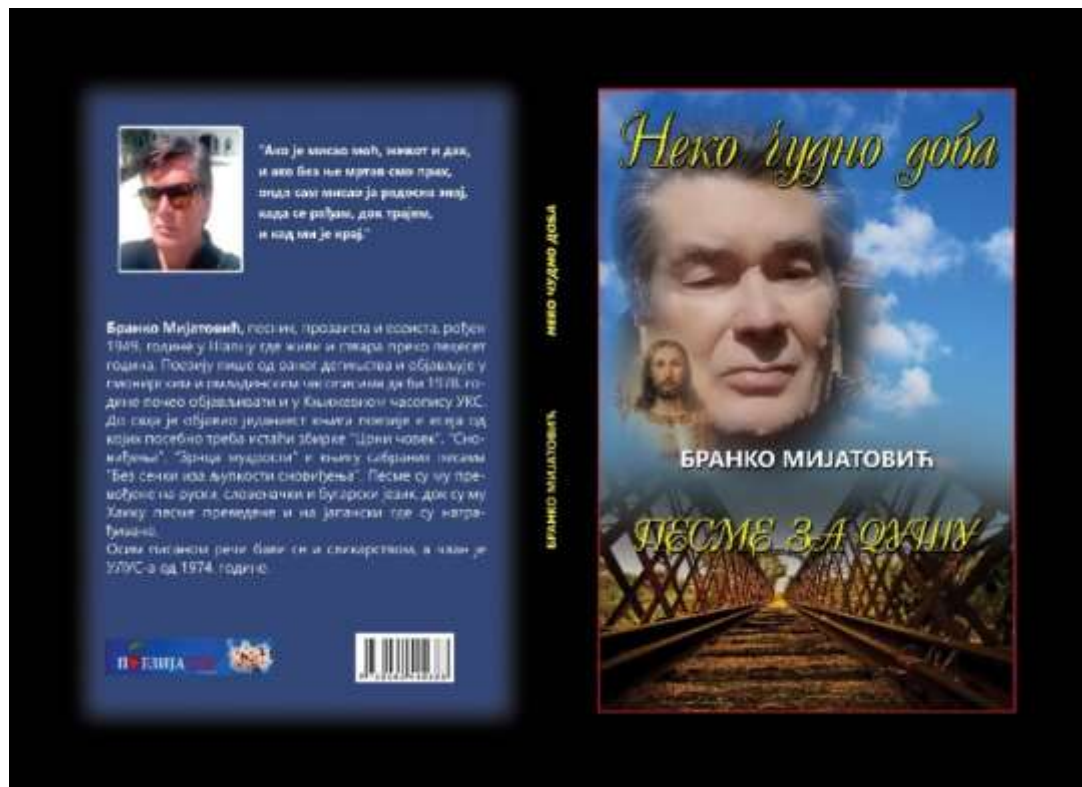
Вуди не оклева
да живот бојом улепша,
јер и то је мисија којом из срца
изгони бол и чемер,
који се вековима талоче
у пољима жутог кукуруза,
кад суше горку кору хлеба
у недостижни сан разлију.

Е такав Вуди, свој шешир накриви
и ракију испије, срећан што живи
као и сви други мали људи
који своје снове пију уместо воде...

Тад Вуди запева
и пој после у сликама сија
за све који тим стазама ходе...

Вуди, а није Ален, своје игре игра
у трагању за препелицом
која златна јаја носи...

Вуди се никад на живот не куди
јер зна истину: не деси се никад
оно за чим срце жуди,
али на платну се све наслика,
јер слика је сан и сан је слика...
Вуди...

НЕКО ЧУДНО ДОБА – Бранко Мијатовић – ПЕСМЕ ЗА ДУШУ

Нови вазноси високолетача Бранка Мијатовића - Слободан Б. Ђуровић – „Сонети за душу“

Читамо. Из измештеног созерцања – нижу се представе што су се винуле изнад кала нужности, *'sub specie aeternitatis'*¹. Уз ове полифоне лирске колоplete и ми, поморци свакодневља, постајемо морепловци ванвремља, што походе далеке мореказе; јер, ова поетика открива нека у профаном сакрална, у рационалном трансцендентна, у есенцијалном – метафизичка треперења.

Постоје песниници чије су стазе тангенте додире, али и они ређи, што сежу и недодире.

Непосредно пре него што ће отићи звездама, у зимомори росијске тундре, чувени руски песник Мандељштам читао је изворне Петраркине сонете. Држао је, у чељустима леднаа даха, тај груменчић југа и тоpline, са маестралима, мирисима смокава и маслињака. Искрено верујем да би с истим одушевљењем и заносом читао версе Мијатовића што су, попут сонета великог претходника, небрушени драгуљи духа, у сталном прерастању.

Хипотетички Мијатовићев лирски јунак – готово је увек у првом лицу – по начелу филозофа Сиорана који не признаје савршену лирску песму ако није писана у првом лицу. У сонетима нашег песника то лирско „Ја“ је уједно и Аврам, који с чврстом вером у Божју Промисао жртвује јединца, али и син Исак, који верује 'малом бојићу', на земљи – оцу, да би му рука његова ни у сну – а камо ли на јави, могла нанети зло.

Тражити квинтесенцу – још некако, али трагати за *квинтесенцом* *квинтесенце*, за крајеугаоним каменом, то је подвиг.

Тражити реч – жижу, још некако, али реч укрштаја свију жижа, око свевидеће, то је Духовна Потрага. Трагачи реткога кова, попут Мијатовића почесто

¹ лат. „с а с т а н о в и ш т а в е ч н о с т и“

доживе бродолом. Јер најтеже је бити непознат ловац, у знаном. Проклетство савременог човека је очитост. Сви би да буду видни, да се истичу, а нико не жели да буде искра у невидљивости, к'о Невидљив Човек у Велса. Ко она Хајдегеровска човек – стрела одапета у невидбожје.

То је покушај певања с оне стране говорења. На том трновитом путу често се доживи бродолом, али таквом је изазову тешко одолети. То је граничник који одваја нисколетаче од високолетача. Ко се једноћ запути у прозачност, помрчини се не враћа. То је као онај тренутак, једва чујни, међусекунда, кад се у театру заврши музичко дело, па до плеска што уследи. Стенторска грлатост, у нечују, кад глас призива кристалну јеку, с ону страну говорења. Тај крик 'Gloria in excelsis Deo', упућен Боју и њеном височанству – жени, из шкољке која се отвара и затвара, на угриз девичанске путености, у вену, док свећа разума не запламса ил' не потамни од умопомрачења. Тај тренутак који нит' кончава свршетком, нити почиње дизањем завесе. Трен укрштања изгубљеног у нађеном времену. Конопац спаса, у процепу времена, који с једне стране пружа жена, а са друге прихвата човек. У тој међусекунди живот врхуни у предворју смрти. А смрт – несвесно – ускрсава.

У том кратком интервалу, где муњин блиску тај још није постао звук, ни реч песника још попримила божанске атрибуте, одвија се живот. Јер говор аутентичног песника – каквима Мијатовић припада, није разговор са самим собом, већ са Богом. Не суоднос са собством већ суоднос с Творцем. Ето одговора на величанствено Хелдерлиново питање: „Чему ђесници у оскудно време?“ (Wozu Dichter in dürftiger Zeit?)

За такве, богомдане песнике, Платон је рекао: „Песник је ђанано, неђостојано, светљо биће; он никада не ђева без угела божанској заноса, без слаћке махњости; од њега је далеко разум, и чим би му се сћали ђоћчињаваћи, нестћали би верси, ишчезла ђороковања.

Песници не сћварају своја дела, јер Бој, који ђоћчињава себи дух, узима ђеснике за своје слуће. Он хоће, одузимајући им ђаметљ, да нам каже да они нису ђтворци ђињ чудесних дела; слични свешћеницама Сибиле, које никад не ићрају кад су ђприсебне, ђесници не моћу да сћворе нишћја чудесно и узвишено кад им је душа смирена, и кад су у влаћи разума. И једино ђошћљ се заћреју хармонијом и ритћмом и ђошћљ их обузме занос, сћварају и изазивају наше дивљење“.

Није то оно прустовско време, где је континуитет времена садржан у дисконтинуитету чулних осета.

Није то ни линеарни континуум, непосредни след, из прошлости, што сеже у будућност.

То је пре неко имагинарно време, што га тек песничка лира у тренуцима надахнућа, успева да докучи. Можебити га је нобеловка Шимборска докучила:

„Час између ноћи и дана...

Час ђразан.

Глух. Ташћ.

Дно свих друћих часова“.

И Вук Караџић га је језичком простодушностћу успео да наслути у писмима:

«Час није сахаћљ, нећо је само неко врло мало врјеме».

Јер песник је онај што свеудиљ одлази и долази. У метастази живота – исцелитељски дренак, надасве – маћухица утехе у ненадежи. Као кад зачујемо први писак локомотиве што долази.

Бодлеров Албатрос парадигма је тог песника – високолетача, којима без сумње припада Мијатовић.

Стиче се утисак да није Мијатовић пронашао сонетну форму, већ да је сонет пронашао њега. Он је и мудра старина сонетима својим, који своди животне рачуне кроз реминисценцију свога бивања. Он је и дете, вечно опијено љубављу, макар и неузвраћеном. У њега је лирски рукопис уједно и суптилно „вјерују“, и религија, и космичка еротика. Ствара магију у међупростору, на ничијој земљи, као уклети Ахасфер који зна одметнутост своју од бога, те му се већом ревностћу враћа. А своју властиту мистику, тај нарцисоидни чин адорације сопства јововски прихвата, премда ропће на усуд к'о заблудели, па изнова покајани, син.

Овај песник танани је сеизмограф, бележи у громкости – једвачујна треперења, у монохромном – полихромне нијансе, у временом – ванвременске архетипе. Обични су задовољни писањем млазом мастила, а изванредни духови пишу властитом крв. Гете у Фаусту каже: «Крв је ђосве особен сок». Таквом драгоценом течношћу пише наш песник.

Типологија сонета је широка – поменућу неке, чиме се ни изблиза не исцрпљује регистар: анафорски, анаграмски, визуелно – вербални, „глуви – безримни“ сонет, двојезички, пролошки, прстенасти, „над – сонет“, „распршени“, сонет са „уметком“, чак „са репом“, и наравно – крунски „сонетни венац“. У репрезентативној књизи Часлава Ђорђевића „Српски сонет“ (1768 – 2008), колико знам, није заступљен, Мијатовић, премда је сваком жилицом, грашкама крви и нервима који шенлуче по столу, ко у песми Мајаковског, раздао себе без остатка. За утеху песнику, једна поетеса му је, својевремено, на друштвеном медијуму посветила песму: „Најћиевавање с најбољим ђесником сонетџа данашњице“.

Устврди ли ко да су речи поетесе с друштвене мреже мање од суда знатних књижевних прегалаца, вара се; Један од најчувенијих песника Кине, златног периода, пре објављивања ма које песме залазио је међ' простодушан свет, и читао им. Песме, које би такви примили равнодушно, биле би одбачене. Стога је дамин суд посве валидан. Од Петрарке је наш песник преузео савршену метрику, цизелираност фразе; Шекспиру блиске су му теме пролазности времена, љубави, лепоте и морала; Код њега се уплићу колоплети збиљског и имагинарног, као код Гонгоре, нема јасне границе маште и збиље.

Мијатовићеви сонети су складно премостили временски јаз – тековине Захарија Орфелина, Јована Пачића, Саве Мркаља, Милана Ракића и Јована Дучића, засјале су преображенским сјајем у посве модерним хармонијама Бранка Миљковића, Стевана Раичковића и Ивана В. Лалића. Сам најрадије не бих класификовао сонете нашег песника – назвао бих их *краљевски сонетџи* – краљевима да припадне круна, а врсноме песнику ловоров венац. Петрарка из њих васкрсава, након вековна уснућа, витлајући, као Архангел пламеним мачем, пред Платоновом пећином сенки.

Хоће ли и нас крик песника пробудити из вековна сна; да се вратимо себи носећи ове сонете као Псалтир; да поверујемо да је, ускос годинама, још могуће детиње волети? Верујем да хоће. Мијатовићеви „Сонетџи за душу“ дотаћи ће сродну душу и облагородити је.

Лично их свесрдно препоручујем.

књижевник: **Слободан Б. Ђуровић**

ЛАМЕНТ НАД МОСТАРОМ

Кад но беше брат на брата, изгибоше син и тата,
побила их рука мила, рука брата, рука сина;
сва тројица на три стране, у три војске лудог рата,
у три војске мој јаране, то ј' лудило од давнина.

Син претекли судбу куне, јер је имо идеале,
веров'о је, био раја, ни сањао тог белаја;
на срцу му живе ране, душу су му поцепале,
проклет да си, о животе, никад више старог сјаја.

О проклети идеали и Мостару родни граде,
баш када сам срећан био, с вољенима снове снио;
ту где ми се живот заче, живот заче и престаде,

У теби сам родни граде све што имах изгубио.
На сред моста ноћас стојим, не знам где, на коју страну,
дал' икад сам ишта био кад сасуших храсту грану.

ВРЕМЕ ЗЛА

с пушком Уруци кад пођох у рат,
док лиле су топле ~~мјесе~~ кише;
не знах да згодиће се суноврат,
да ти и ја баш никада више.

Давно је било ал' сећам се још,
кад брат је ножем под грло брату;
живот не беше вредан баш ~~н~~ трош,
топовско месо згази гранату.

Уморна војска у рову дрема,
урлик хаубица, вриште тела;
нови се напад пред зору спрема,

сажеже, спржи, последња села.
Уместо рата љубав бих хтео,
из канци рата љубав отео.

СТАРИ ПЈЕР

Ноћас сам слушао старог Пјера
на савском сплаву с друштвом боема:
певао нам је и. Гондоњера",
преко Стикса се он на пут спрема.

Друштво, крњаво ко зуби наши,
отпева болно и стару "Мачку";
Пјер нам се подсмева, или плаши,
пред саму зору стави смо тачку.

Кренусмо кући пред вадњу зору,
кренусмо кући ал куће нема;
гremo негде, свак у своју мору,

препуни псовки, ал уста нема.
Скочих у реку, прљаво спрати,
знам, нема мене ко окупати.

ИСТИНА

Међ' људима не тражи сведока,
два имају различита ока;
Једно око стално тражи правду,
друго око погледа неправду.

Милија им туђа је несрећа,
нег' њихова, другим жељна,
срећа; ник' и не зна шта ј' истина
права,
све што чине суд им оверава

Ударила пошаст је у људе,
помамљени Једни друге куде;
а кој' спозна кад истину праву,

за њег' веле д'има луду главу.
Два се ока у глави свађала,
шта ј' истина човек' нагађала.

ПРИЧА УНУКУ

Некад, кад сам дете био, лук и стрелу сам правио,
по чкаљама, мој деране, руком хват'о сам шаране;
кад бих жабу уловио пресрећан сам синко био;
баки сам их доносио, чини ми се беше лане.

Игр 'о се по багрењаку и слушао драгу баку,
сва јој чељад беху мила, знањем нас је нахранила;
навече, кад полегнемо, причала нам бајку лаку,
тихо, нежно, за лак санак - предивна је бака била

Под јастук ми књигу једну сваку ноћ је остављала,
да ме ноћу знањем поји баш к'о мајка кад подоји;
многе ј' приче бака знала, једну често понављала,

из Библије прича та је, под јастуком још ми стоји.
Па кад ноћом дете мило твој ђед нема здрава
санка,
Свету Књигу тад отворим па је читам до уранка.

Љиљана Тамбурић, Крушевац – ПЕСМА МИ ЈЕ ИМЕ

Од скоро писац, одувек песник - Невена Татић Карајовић

Љиљана Тамбурић, од скоро писац, одувек песник. Ово мишљење се само намеће након читања збирке. Ширина при избору тема, дубина осећања и јасноћа изражавања су главне одлике њене поезије. Љиљана нас је већ даривала два збиркама „Дамари Тишине“ (мај 2021.) и „Кад заспи месец“ (мај 2022.) и њима отворила себи пут ка песничком небу. Збирка која је пред вама „Песма ми је име“, уписује Љиљану међу значајне песнике Крушевца и Србије. Бројне награде показују да је освојила и публику и критику. Ово није случајно. Ретки су песници који се подједнако остварују и мисаоној, родољубивој, љубавној и поезији за децу. Писати различитим стиловима и о различитим темама може само неко ко промишља свет, осећа га и уме да се изрази брито и складно. Љиљана је једна од таквих песника.

Збирка је подељена у три циклуса.

Први је посвећен мисаоним песмама. Од пучине живота, свих падова и ломова и неизбежног краја („На пучини“, „Из задњег џепа срца“), преко прекора због колотечине данашњице и умишљености савременог човека („Човече стани“, „А тек ме чека ледени талас“) и песничке магије („Магична песма“, „Како се постаје песник?“ „Песма се пише за себи сличне“) све до мудрих порука у песмама „Пусти“, „Преплитање“ и свих осталих у овом циклусу, песникиња показује колико заиста схвата и промишља живот, учи нас, саветује и бодри да будемо путници достојни човека.

„Где је нестао човек, који је имао жеље,
хоће ли, од сад' па до век, тражити себи весеље...
Другови живе далеко, тамо, где нема тебе...
Једном ће рећи неко, доћи ћу, кад нађеш себе!“

Други циклус је сачињен од љубавних песама. Проткан је нежном и меканом душом песникиње, тананим осећањима, по некад сетом, често јаким порукама. „Слово о љубави“ представља прелаз из циклуса у циклус. Песникиња промишља о љубави и оставља нас замишљене над вечитом темом човечанства. Надаље се прожимају поруке: љубав је за навек, Бог прави планове, надај се, праштај и воли... „Живела љубав“!

„Покушајте људи, љубав не убија
него баш напротив поново те рађа
кроз љубав све сласти живота упијаш
од ње не постоје задовољства слађа!”

У овом циклусу посебан утисак оставља чулност појединих песама. Опиљив доживљај љубави, који читаоца одмах привуче а надаље је целу проживљава, не може да не остане запажен. Посебна је, у том погледу, песма „Између жишке и пепела” а утисак појачава ритам и мелодичност који, попут газеле, коју песникиња изванредно користи за персонификацију чина љубави, тутњи кроз ум и срце читаоца. Следи још низ песама сличног сензибилитета а издвајају се „Песма о греху” и „Додир од златних нити”.

Надаље се као на филмској траци смењују чежња и слутња, сећања и призивања, умилна тепања али и одлучне поруке и поуке о љубави.

„Ако те љубав мимоишла, некад у великом луку
и године одлазиле к'о празни брзи возови,
не дај да те и данас, мисли ка очају вуку,
са смехом их дочекај и срећу себи призови...”
(„Она је свуда”)

Пажњу посебно привлачи песма „На српски начин”. У њој је обједињена љубав према свом изабранику и свом народу. Описима песникиња тка нити предања и узвишености осећања и води нас у свет лепоте негдашњих чистих односа људи у српским селима.

Ово је уједно и нит између другог и трећег циклуса у коме су заступљене родољубиве и завичајне и песме. Громовито га отвара песма „Јеси ли се пожелео роде?” у којој песникиња подсећа на славне дане српске државе и историје. Песма истовремено носи поруку да је потребно да се вратимо коренима, обичајима и правим вредностима па ћемо тако бити и успешни и цењени у свету. За данашње време, изузетно важно! Следе мисли ништа мање вредности за српски народ: памтићемо (сво зло учињено над нама, добротина руског народа), понос и пркос, захвалност славним прецима, значај очувања обичаја, језика и писма. На крају, четврти циклус и као посланица, песме о завичају, обичајима и духовности. Оне обилују прелепим описима који стварају слике сеоских предела у читаоцевим очима. У њима се осећа дух прошлости и искона српског народа који би, без оваквих песама и песника, био заборављен. Мноштво стилских фигура, пре свега персонификација, којом песникиња постиже живост у изразу и сједињавање природе, људи, села и начина живота у њему.

„Потања село у таму густу
Кроз ошак дише кућа малена
Хоризонт личи на слику гнусну
Чује се рика старог јелена.”
(„Ћилими мокри њиве прекрили”).

Уз епитете, поређења и оноματοпеју, у могућности смо да дочарамо слике природе, обичаја и духовности нашег народа које песникиња ствара својим пером.

Сасвим сигурно, ово је збирка која завређује пажњу шире читалачке публике. Йубав према ближњима, околини, роду, природи, духовност, уткана је у сваку песму. Списатељица уноси себе у сваку реч и преноси доживљаје и осећања свега што је окружује песмама.

Зато није случајно да књига носи назив „Песма ми је име” јер заиста тако и јесте. Име уткано у песме, песме прожете душом, душа на длану, склопљена у корице.

Невена Татић Карајовић, песникиња

Игра која траје – Љубодраг Обрадовић

Пре две године Љиљана је написала прву књигу поезије и већ сам тада сам написао да су јој песме одличне... Сада је пред нам њена трећа књига, *ПЕСМА МИ ЈЕ ИМЕ*, најобимнија по обиму и такође по квалитету, а утисак је остао исти, чак је још бољи. Песму су јој заиста одличне и нема се ту шта одбацити. Кад би се хтелo гледати мак на конач, мора се прихватити чињеница да лоше нема.

У књизи су мисаоне песме /25/, најбројније љубавне /87/, родољубиве /12/ и песме о природи, обичајима и духовности /20/. Прве песме у књизи, су мисаоне песме. Песма по којој је и књига добила име носи назив *ПЕСМА МИ ЈЕ ИМЕ*. И ту су сва објашњења о суштини поезије, сва једноставност песме. Кратко, јасно. "Кад прве речи се роде онако ко из воде". Ту су траве меке, из земље далеке и људи их зграбе и удесе да би обојили песме. Да, поента ове кратке песме од четири строфе је да се схвати да је суштина поезије у реченици *ПЕСМА ЈЕ МОЈЕ ИМЕ*. И смисао те суштине провлачиће се кроз целу књигу, кроз различите облике и детаље...

ПЕСМА МИ ЈЕ ИМЕ

"Кад прве речи се роде онако ко из воде
личећи на траве меке из земље неке далеке
руком их бледе и слабе понеки људи зграбе
раде им што се не сме да би обојили песме..."

А ја их на длан ставим, па им гозбу направим,
уплетем их у венац, положим их у зденац
да ми добију боју, да заличе на чоју
што има бело лице на коме спавају птице."

/Страна 5./

Најбројније су у књизи љубавне песме, њих 87. Ја сам одабрао да овде поменем две: *ИЗМЕЂУ ЖИЖКЕ И ПЕПЕЛА* /страница 37/, и на *СРПСКИ НАЧИН* /страница 61./ Рекао сам већ, може се издвојити било која од поменутих песама, јер су све одличне и зато их све треба прочитати да се схвати суштина књиге, и да је смисао да у рукама држите изузетну ствар.

ИЗМЕЂУ ЖИШКЕ И ПЕПЕЛА

"У ноћи пурпурног месеца, уз вино и блуз што убија,
сретоше нам се погледи к'о два злочинца у ћелији..."

Из мене побеже Газела, с' очима невиног анђела,
спадоше, крила ми бела, у ватру жарког заноса.

Бедра су моја узаврела, постала део твог тела,
прсте сам танке, међ' твоје, несташне прсте уплела...

Рамена сам ти љубила, к'о да сам пијана невеста,
ти си ми скупљао косу, што се по теби расула.

Додирнуо си ми образе, док сам пред тобом црвенела,
у грудима нам је олуја, од жеље и страсти беснела...

Под ноге, маске смо бацили, испод нас земља је горела,
прошао је тек трептај, између жишке и пепела."

/Страна 37./

Песма *ИЗМЕЂУ ЖИЖКЕ И ПЕПЕЛА* пуна је скривеног еротског набоја, страсти, ишчекивања. Све сева. Љубав кад се жели, она се пронађе...

НА СРПСКИ НАЧИН

“Извезла сам себе на кошуљу твоју
у облику руже, као крв црвене,
када је обучеш, да те заголица,
да мирисом својим, сети те на мене.

У чарапе твоје, уплела сам прсте
разнобојном вуном, штиковала цвеће,
коло кад заиграш, да ти ноге лете,
корак да имаш, од потока веће”.

/Страна 61./

Лепа љубавна песма, са елементима фолклора и народних обичаја. Јер сва љубав једног народа, нашег, проистиче из обичаја народа. Шајкача је посебан знак који је младићу увек на мети кад треба из срца да воли.

ЋИРИЛИЦА (Акростих)

“Ако вас неко, некада пита:
Бира ли се језик, којим се прича,
Воли ли се нешто, од тога више
Говором, српским када дишеш,
Да једним словом глас један пишеш,
Бердан да нижеш од ћирилице...
Ено на њиви, у пољу и башти,
Живот се живи и све нам цвета,
Здравље мирише у свој тој цвасти,
Искра у оку поруку носи:
Јутром кад сунце лице озари
Капљица росе кад образ мије
Лепше од тога ништа није”

/Страна 151./

Место ћирилице у српском језику увек је било посебно, мада неки кажу да никад није довољно уздигнуто. И није! Јер увек у нашем срцу, због помодарства латинице, никако да је истиснемо и ћирилицу дамо баш оно место које јој по значају и припада. Увек је оправдано, због оригиналности (један глас – један знак) подржавати је и неговати у свакодневном животу. Рецимо тешко је наћи рекламе на ћирилици. А уз то су и страна имена преовладајућа...

ГЛАСНИК

.....
“Ушао је, полако, као ветра дах,
блажено нежан у исти мах...
Пришао је кревету, на ком је снила,
склопивши бела, свилена крила...

Па рече говором, нечујним за нас,
препозна Марија, умилни глас,
-Вест ти доносим, мајко Изабрана,
благост је ова од Бога дана-

-Родићеш сина, Девице безгрешна,
он већ у теби расте и цвета...
Па ћеш га чувати тако мајушна,
док не постане Спасилац света.”

.....
/Страна 178./

Љиљана у својој књизи није пропустила ни песме о природи, обичајима, духовности. Није ни могла другачије, јер као део природе дубоко је отпоштовала све духовне и обичајне норме и они су одувек расли у њој и одређивали јој начин размишљања и живота. Не може се окренути глава од живота који протиче поред нас и кренути другим путем. Другог пута нема него сродити се са средином и знати да је срећа у оном што је око нас.

Ова трећа књига, која је пред нама, је по мени најбоља од свих претходних које је написала. То доказују и заиста бројне награде које је освајала широм Србије. Игра која траје, коју Љиљана вешто игра, оставила је дубок траг на поетском небу Србије, па Вам зато најтоплије препоручујем да прочитате и ову књигу, а и претходне две, ако до сада нисте и уверите се колико сам у праву. /Љубодраг Обрадовић/

ПЕСМА МИ ЈЕ ИМЕ

Кад прве речи се роде онако ко из воде
личећи на траве меке из земље неке далеке
ветрови се над њима бахате, хладне их олује захвате
па их свом снагом вију, под грубе скуте их крију.

А ја их на длан ставим, па им гозбу направим,
уплетем их у венац, положим их у зденац
да ми добију боју, да заличе на чоју
што има бело лице на коме спавају птице.

Са њима везем блузе, да обрадујем музе,
исплетем мекане џемпере, да наобучем ветрове,
сузама нападам сетне, осмехом сусрећем срећне,
слова им танка мазим, на играказ им пазим.

А речи, од срца врате, у колотеч се ухвате
па се заплету у мрежу, једна за другу се вежу
руку ми с пером такну, тихо ми на ухо шапну
док љубе ме њине риме, ПЕСМА ЈЕ МОЈЕ ИМЕ.

ЖИВОТ

Кад пресахну мора и изгоре шуме,
па кише донесу песак из Сахаре,
када реке буду прљавштине пуне,
и септичке јаме замене бунаре,
под каменом неким, нећемо ни знати,
изнићи ће нешто " живот" ће се звати.

Кад се окамене и задњи корали
и отворе шкољке од врелине јаке,
па бисери бели буду онда налик
на чељусти вучје, и оштре очњаке,
можда ће нам небо једну капљу дати,
а она пре пада " живот" ће се звати.

Када згасне сунце, па настане тама,
звезде се истопе и негде се слију,
Земља кад се згрчи у свемиру сама,
док је муње силне са свих страна бију,
Божја искра пашће, да мртвило скрати,
свитац што полети " живот" ће се звати.

ИСТИНО, НАША ТУГО

Ушло је време зла, у кућу што зове се свет
договор човека два, уништи најмање пет
убице слободно живе, храбри умиру млади
поштене душе су криве када их други завади.

Црне се сузе лију, срца се нуде на берзи
браћа се на прагу бију, друг се на друга кези
од злога, зло се рађа и јача са јутром сваким
превара, лаж и крађа, чине се оружјем лаким.

Никада природа није нанела толико смрти
зверка се у рупу скрије, када је сита и ћути
не треба људима друго, што сеје патњу и смрт
истино, наша туго, човек је човеку вук...

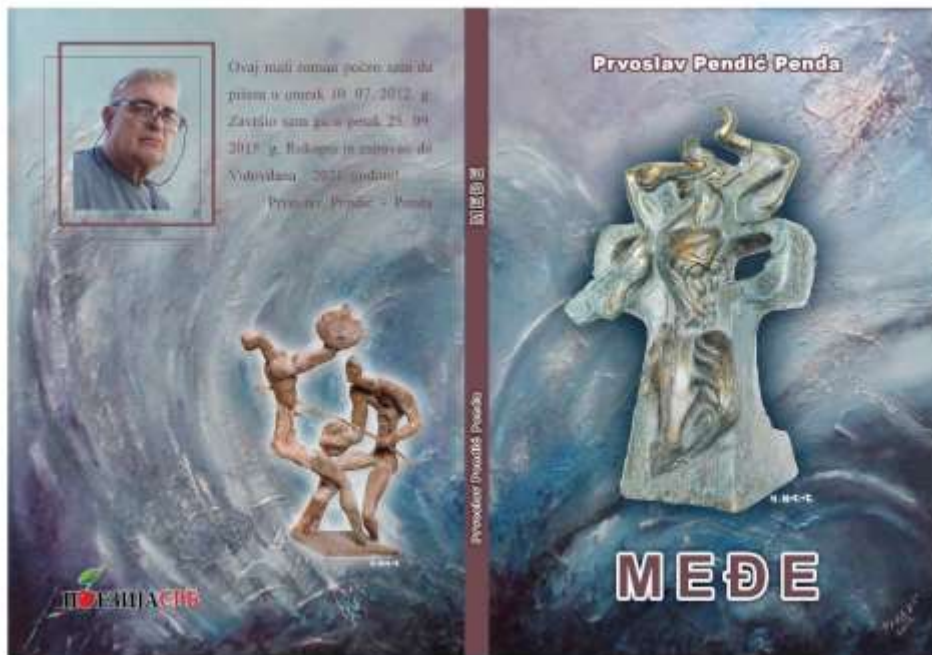
Кад звер из човека скочи, на веру којом зрачиш
и крене да копа очи, ти онда воском заплачи
из суза цвета нада, Бог своје ваге има
њима ће да извага, заслуге и грехе свима.

ДА ЛИ ВРЕДИ ЧЕПРКАТИ

Кад' нам прошлост буде скрита под прашином заборав,
можда суза једна пита, када капне сасвим сама:
Дал' жалимо, ил' смо живот, започели неки нови,
дал' је суза врелих потоп, довољан да све обнови?

Можда један уздах гласни, врати срцу треперење,
па запита душу сетну, загњурену у смирење;
где нестане непроболно из кутије обећања,
она слика из младости, скинута из жутог рама?

Да ли вреди чепркати, кидати од себе нити,
смеш ли оном што је прошло, поново се приближити
јер ми више нисмо исти, посивесмо у тражењу,
испало се наше време, заглављено у чекању.

Првослав Пендић Пенда – МЕЂЕ

СВЕ ЈЕ ТВОЈЕ, ЧАК И МЕЂЕ – Гордана Влаховић

Првослав Пендић исписао је стихове склопљене у књигу именом "Ехо са Голије". Наставља да пише кратке приче које се надовезују једна на другу, те могу да чине целину означену именом "Међе". Обе књиге у себи носе слике завичаја који је свакоме дат без могућности избора при рођењу. "Бачен си", како Иво Андрић рече, "У океан постојања". Топоними Пендићевих прича означени су поднебљем југозападне Србије (Стари Влах под Голијом, Пазар, Пештер). И све, што си даље од започете биографије, постаје важно (гласови, осмеси, додири, ти као талац љубави и живота који те има). Слике различите носиш у себи и оне постају и остају део твога бића, оно што си ти. Те тематске минијатуре чине низ фрагмената о себи и свету око себе.

Аутор је у уводу, те и у песми која отвара књигу назначио разлоге писања и тематске ознаке, давши читаоцу могућност за лакше ураћање у свет патријархалних односа, недоречених љубави, бесмислених омраза, тегобе живота и упорности да се преживи. (Читалац је могао и без тих уводних усмерења, али ни не сметају). Сватиће се међе које нарастају у ратна времена а у миру тек назначе којом свађом, инатним чињењем, препознавањем разлике у вери и имену божјем (иако је Бог један, а може се звати како год). Увод је нашао проширену примену у стотинак прича које произилазе док се чекају из претходне, и чине сплет животног ткања речима, уз знаке, боје, звуке, навике, осмехе и туге.

Односи су традиционални, породице бројне као пчелињаци, деца су добродошла, а кад одрасту најстарији члан породице (најчеће отац) пита се за даљи животни избор млађих чланова. Тешко се прашта самостално одлучивање (нпр. брука кад се кћи враћа кући по напуштању мужа). Сељак има тегобан живот, у рату и миру, уз ретке зраке светлости. Обрће земљу "носећи слободу на грбачи". У вишељудном простору препознавања се очитују чак и по капама које се носе (фес, шубара, шајкача). Ратне недаће увећавају међе, привремено смањене, али не и нестале. Од балканских ратова, Првог светског, Другог па све до несрећних деведесетих,

тињала незадовољства нарастају, а свака нова деоба узима мушку чељад, уз несносни мирис паљевине и отимачина (било да су Ханџар дивизија, четници или "заштитници бога, имена и отаџбине"). Синови се не враћају, кћери остају без изабраника, домаћини пребијени од жандара.

Неколико прича повезано је ликовима, од којих се истиче Славен, чији живот постаје ознака за већину са Пештерске висоравни. Његов живот, навике, надања и тегобе симболизују човека тог подручја, које није заобиђено нити једним ратом. А опет, поштују црквено православне обреде и веру у Бога, што им не смета да свака верска скупина умишља да се на прави начин везује само у свога Бога. Такав однос погубан је у времена ратна, те и у последњем деведесетих, када се прекида недоречена љубав младе Милице и момка Јасмина. Људска лудост и глупост у рату заузимају статус основних моралних вредности.

Све речено прераста у слике које улазе у причу. Сви додири, боје, мириси, метеж свакаких ликова, посебно дат у слике пазарног дана у махали у којој се тад измешају планинци и мештани. Звуци, присутни на ширем простору: звук звона, рика бикова, врева, вика, метеж; јаки мириси: шаролико биље, домаће кухињске ђаконије, у време пазарских дана умешност крчмара. Аутор у своје текстове уноси говорне локализме, који би се могли наћи и на крају, објашњења ради. (А и не мора, речници су ту: цмари, чичварје, хајрет, нехте, изедна...). Уденута је и мистичност (снага записа), па ко хоће нека верује или нека ужива у причи.

Првослав Пендић пише једноставну причу, чак неке на граници фељтона, што би се могло каснијим радом кориговати. Прича је без стилских украса, осим епитета, којим гради слике. А зна се, писати добре приче није лако, оне су магично ткање речима. Пендић речју кристализује слике завичаја, који и "разбацан по тврдој ледини" једини је који аутор прихвата. Јер, враћањем у завичај човек сагледава самога себе.

Гордана Влаховић

ВОЈНИЧКА ШАЈКАЧА

Тог уторка судбина је хтела да се сретну два зрела човека из два различита дома, са две различите судбине. Имали су потпуно различите проблеме, али са једним заједничким могућим решењем. За овај сусрет беше крив неко трећи, угледни трговац вуном из беговске породице Назиф-бега, Селим. Он се тог дана срео са Љубом, старовлашким домаћином са Девића. Сели су уз кафу да одморе и уговоре послове. Док се Назиф-бега унук Селим, трговац из претходне власти, грчио док пије кафу са Љубом, домаћином са Старог Вла', Љубо се ширио и позивао на пиће за својим асталом, свестан свог голијског иметка у стоци, шуми, воденицама и ко зна чему још.

Заимавши, Лубо је важио за признатог домаћина, одликован медаљама из претходних ратова, уживао је у благодетима нове власти. Купио је кућу и магазу, па сад у вароши тргује вуном и белим смоком, ваља сукно, лечи лековитим биљем кога беше у изобиљу на Голији. Заједница вредна и јака држала је тај иметак.

Док они седе, пуше и испијају кафу, пијацом се мува један ратник који је утицао, барем мало, да се Селиму узме, а Љубу додели. Пуцала му је глава од вреве и буке. У грудима је носио тегобу тежу од немачког ропства, одакле се недавно вратио.

Од када се вратио кући пратиле су га недаће и косиле трагедије. Најмањи му беше проблем што му пропадоше крушке илинке док се спуштао са кобилем низ брда ка вароши. Беху презреле, уби их пут, па их онако гњиле не могаше да прода. Његове муке су га толико окупирале да је једва чуо кад га Селим позва да седне са њима за сто.

Славен, стамен планинац, ратник, по држању војник, бркат, плећат, румених јагодица, беше зашао у педесете. Пошто позна глас који га позва, скиде шајкачу и седе за сто. Љубо привуче к себи своју нову шубару, скројену од крзна младог црног јањца, која просто светлуцаше на илинском сунцу зрачећи снагом домаћина који је носи. Славен готово и не примети да се то, за његову капу прави место, па своју војничку шајкачу намакну на колено. Тако рећи до јуче је носио фес. Носио га је и кад су Селимови стари долазили њему и његовој мајци да купе десетак. Тада би сваки пут његова мајка морала да пече питу и пржи цицвару, а он би све трком доносио тестију студене воде са Драгановца.

Неко би рекао - капа ко капа, но Славен је са својом шајкачом ратовао и крварио па је доживљава као слободу. Фес га је стезао и мучио, стискао косу и чело. Шајкача му се некако раскомотила, покрива главу, а не стеже па се под њом осећа комотно и слободно.

Сем што замени фес шајкачом, ништа се значајно његовим одсуством није променило. Не беше му јасно како овај народ друге вере не оде са Турцима за својом вером и владаром, као што наша војска и народ пође за нашим краљем преко Албаније на Крф, па опет са њим преко Солуна и Кајмакчалана, уз велику погибију, назад у Србију. "Не, они за њиховог владара не маре, а за нашег Краља још мање и ако их укључи у нову власт. Ушушкаше се овде са нама не бојећи се раје сиротиње и до јуче глобљеног сељака православног. Не, они осташе ту још поносније и стаменије. Некако надмено и господски штрчали су међу до јуче поробљене и тлачене, а сада слободне сељаке и нововарошане православне вере."

Питао се Славен. "Како је то могуће да, ето, ни Аустрија, не изгуби земљу ни власт над њом. Изгубише рат, а нико их не пороби. Само им узеше оно што и није било њихово. Ми добисмо рат али се ништа не промени. Натоварише нам неке и нешто од чега никакве користи, него само штета и већи трошак. Ко је био газда и власт пре, ево и сада је. Кажу сви смо ми јужни Словени, један народ исте крви и адета. Јесмо, а ето сад и ми имамо велику земљу Југославију. Не знам само ко ће да је толику одбрани? Сада смо исто, а до ономад нисмо били. Нека да видимо докле ће да траје ова нова заједничка држава! Наше је само да опростимо и заборавимо, да се не светимо, него да леђа и шије потуримо." Осећао је Славен да ту нешто не ваља и да ће опет бити погибије.

Стиснут својом муком, поздрави Селима упитавши га за здравље његовог деда - Назифа, остарелог бега, који је држао до ослобођења имање на коме Славен сада покушава да преживи са својим недаћама које га прате.

Првослав Пендић Панда

ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВЕ

Радован Томашевић Томаш 1942. – 2023.

Данас 09.01. 2023. године, је у Крушевцу у 81. години, после дуже болести, преминуо Радован Томашевић Томаш. Томашевић је рођен 1942. године у Град Сталаћу. После основног образовања, завршио је крушевачку Гимназију, а касније је прво дипломирао на Вишој Педагошкој школи, да би потом стручно звање специјални педагог стекао на Вишој Дефектолошкој школи.

Још од гиманзијских дана Радован Томашевић почео је да се бави омладинским активизмом. Генерације из тог периода га памте као иницијатора чувених Гиманзијада, односно окупљања гимназијалаца са територије читаве тадашње Југославије.

У исто време постаје и истакнути акцијаш, па је тако, још као ђак Гиманзије био учесник на изградњи језера на Јастрепцу 1960.године, да би након тога учествовао и на бројним омладинским радним акцијама. Био је и први командант насеља Ломница у коме су били смештени бригадири из читаве Југославије који су, у оквиру Омладинске радне акције „Морава“, радили на изградњи данашњег језера Ђелије.

Радован Томашевић је и у каснијим годинама радног века био истакнути друштвено-политички радник. Радио је у Васпитно-поправном дому као

васпитач, једно време обављао је дужност директора основне школе у Влајковцима код Бруса, а највише ће остати упамћен као секретар СИЗ-а за основно образовање Општине Крушевац и у новије време пред пензионисање, као дугогодишњи начелник Одељења за друштвене делатности Града Крушевца.

У једном мандату био је и председник Управног одбора Радио Телевизије Крушевац. Био је и један од оснивача Социјалистичке партије Србије у Крушевцу и касније стални члан Општинског и Градског одбора ове политичке партије. Томашевић се друштвеног активизма није одрекао ни након пензионисања.

Био је оснивач Удружења грађана „Слободиште“, кроз које је, са својим сарадницима, радио на окупљању и чувању успомена на време омладинских радних акција и бригадире, који су више деценија радили на изградњи земље. За свој активизам кроз друштвени, политички и рад у невладиним организацијама добитник је бројних награда и признања.

Радован Томашевић биће сахрањен на гробљу у родном Град Сталаћу сутра 10.01.2023. године у 13 часова. Пре тога, изјаве саучешћа породица ће примати и на Старом гробљу у Крушевцу од 10 до 11.30.

Из архиве РТК

Мало ко од млађих генерација зна да су језеро на Јастрепцу направили акцијаши-крушевачки омладинци за само месец дана. У радној акцији која је трајала од 2. јуна до 06. јула 1960, учествовало је 250 средњошколаца и 40 малолетника ВП дома у Крушевцу. Један од акцијаша који су правили језеро био је, сада преминули, Радован Томашевић, који је тада завршавао 3. разред Гимназије. Ово је сећање на разговор који смо направили са њим када је обележавана 60-то годишњица омладинске радне акције на Јастребачком језеру.

Мирослав Мића Живановић 1953. – 2021.

БАЛАДА О ДРУГОМ

Ја сам увек био други,
никада и нигде први,
и када сам случајно био први,
било је боље други пут.

Два пута сам се женио истом женом
па ми је ова друга боља
иако је два пута старија
од оне прве исте

Други је у ствари фора
другом се наздравља
другом се прети
другом се копа јама
и увек ти је други нешто крив

Други више има
и везе нема
и шта би реко други
други би овако или онако
други је свако други
и други и стоти

Другима држе говоре
и плету ловоре
са другим се другује
другом се склањаш
иза другог заклањаш

И шта би смо без другог
коме би били други
и како би били први
да није другог.

CIRKULUS VICIOZU

Отпор до победе и народ ко народ
студенти, ђаци, чак и деца
сви добри поштени
и сви знају како треба

Бакљом по том мраку
па јуриш на бастилју

А на путу ка том циљу

Кукаш, кунеш, пиштиш
вриштиш, лајеш, њачеш
хоћеш поштено,
па шта буде нек се деси

А никако не видиш себе,

Нађеш себе у огледало
вртиш се као вретено
и мислиш са собом ћеш лако
кад ово буде пало

И оно паде, а ти стаде

И као да не знаш где си
опет радиш исто
опет би на њих,
и све они криви

Е видиш, није тако

Сад си ти банда,
ти држиш Бастилју
теби помињу мајку
у прикрајку
сад ће други у шетњу
ка том циљу
а ти у заборав или бестрага

Јер си завео, слагао и засео
од раја ни трага
а народу пресео
сваки корак, па куне врага
што га навео да ти верује

Ратко Тодосијевић Баћо 1945. – 2020.

ОТКУЦАВА ТИШИНА

На пешчаном сату
Пешчано време и даље
Отиче.

Уз звуке песка
Сиве су улице, сиво
је време и делује
Даље уз звуке.

Сива је боја јесени
Овог сивог живота
У нама.

Сиве су и долине
Са сивим густим
Јесењим маглама
Што тону у сиву реку
У тишину.

Сива су и сва нова
Јутра
порука тишине.

Откуцава тишина.

НЕСТАЛА СЕЋАЊА

Твоје речи мени недостају,
поглед наду тражи. Твоје очи...
Сам са собом
често разговарам.
Сам са собом,
без тебе у ноћи.
Нестала сећања...

СУТРА

Не, не брини ти
Низашта.
Немој ни да дозволиш
Никоме
Да те испије
До дна.

Бирај по навици
Увек за себе
Само најбоље
Пијанце
И себи знанце.

Изађи већ једном из
Моје тишине
Заувек.
Стварно журим
Да ослободим
Тобом
Заробљене ми мисли.

Досадило ми је
Да те претварам
И претачем
Из прошлости
За данас
И данас за сутра
Сутра.

УЗАЛУДНО ТРАЖЕЊЕ

Ишли смо тако
у круг, без сна.
До бездана
у круг.

Људи до опијања.

Са ивице на ивицу сна,
среће, љубави и маштања...

А увек исто.

Тражили смо снове,
срећу и у њој себе.
У ловоровом венцу,
победника нисмо нашли.

Опијени тражењем,
остадосмо заборављени,
од правих путева,
залуталих неповратно.

Узалудно је тражење!

Миљојко Милојевић Биле, 1936. – 2014.

САЊАЈ ДРИНКА

Дринки Павловић, народној херојини у време НОБ,
учишћељици у Шапцу. /Није објављено на ПСЦГ/

Да л' на Бањици -гробу комуниста
и симболу смрти, бола и страдања
твоја душа племенита, чиста,
још Слободу с тешком тугом сања,

Сањај Дринка снове о Слободи,
сањај нек нам поново засија
у ропству је несрећна Србија,
Ка Слободи нико је не води!

Твоју земљу зла судбина прати:
сломише је НАТО и Шиптари,
Муслимани, Словенци, Хрвати
и зли српски издајници стари,

Ко у време твојих младих дана
њом бестија фашистичка сила,
Нема борбе, нема партизана,
ни Стаљина, Рузвелта, Черчила...

Фашизам је пао и поново устао",
Америчка фашистичка влада
с пола света и Европом влада,
Моћни СССР се потпуно распао,

У Србији власт и четничка мафија
социјализму сваки затрели су траг,
Власт поново мртве хероје убија,
а живе шаље на голготу - у Хаг.

Ипак, ниси узалуд страдала.
Док Слобода поново не сине
народ сања снове хероине...
Спанце биће увек Москва мала.

Тужно шуме Брег, река и иве,
твојих ђака и другова нема
никог нема устанак да спрема,
али твоји идеали живе.

НАША ЧУКА

Наша је Чука питома утрина била
И њене шуме, ливаде и благородне њиве...
У њој се гнездио голуб и грлице сиве,
Братска се орила песма весела и чила...

Као кап воде на длану
и кору насушног хлеба
Наши је преци од горосеча бранише сами,
Јер Чука наша одувек,
одасвуд, силнике мами...
И ми смо се клели:
„За Чуку, и живот ако треба!"

Горосече силне кад Чуку пожелеле
Са гробља вабну гавране, вампире,
Да Чуком мржњу и црну кугу шире...
Голуба да сатру, разгнезде, изселе...

Кад се вампири дигли
да вучји ниште стада
И ми смо: „За Чуку, напред!"
- па назад, и стали...
А Чука јекну...
и пуче на шест комада малих.
За Чуком нико и не жали
иако страшно страда!

О, муке! О, бруке!
О, срама! Шта зби се с нама?
О, шта нам све горосече
и црни вампири раде:
Сад делу сваком и душу,
и срце, и очи ваде...
Ликују, гракћу: да се од мука
Чука распала сама...

ПОСЛЕ СУНЦА

Изненада, целу ноћ и дан,
Падао је, падао, и још пада, снег.
Прекрио је села, градове и брег
И наш светли, ружичасти, сан!

Не виде се ни небо, ни стење,
Све је тмурно ко магле јесење.
Свуда само бела пустош влада-
И у срца талози камење-без снова
и нада...

Улицама, кривим и нечистим,
Још се неки ко клонови крећу,
Чини ми се сви су махом исти:
Нико не сме лед и снег да чисти!

У глобалу мрак планети прети,
Сунце више неће ни видети!
Све што стреми у вис и имаше стег
Притиск'о је леден, тешки, снег...

Томислав Милетић, 1942. – 2014.

НА КРАЈУ

Полако истиче све наше време,
примиче крају последња ноћ.
Нестају задње поноћне сене
и тихо гасне животна моћ.

Некима ће нови дан да дође,
свануће опет нове зоре,
теби и мени све ће да прође,
нестаће љубав, снови, море.

Је ли ти жао што тако беше,
реци бар сада, не лажи, кажи.
Не бацај речи што само теше,
говори истину, себе не лажи.

Ни за чим ја не жалим,
у вечност идем ко шапат кише.
Једна ме жалост ипак прати:
зашто те нисам волео више?

Молитва последња када престане,
док задња свећа буде горела,
кад на тренутак све застане,
ти тада признај: јеси ли ме волела?

Кроз руже ћу ти опроштај дати,
кроз латице њене рећи ћу, тише.
Једна ме жалост у вечност прати:
зашто те нисам волео више?

АКРОСТИХ

Много сам ноћи и много дана
Првео узалуд јурећи прах,
Тражећи жену да нема мана
С телом због кога застаје дах.

Истина твојих усана медних
Нек се разлије ко ружа југа,
Нек буде извор љубави жедних,
И свака нек се угуши туга.

Лепото моја, Принцезо јутра,
Одбаци време, библијски страх,
Воли ме ноћас, сањај ме сутра,
Нек нас опије твој свети дах!

Ајде, отвори врата самоћи!
Нека те понесу ветрови нови!
Буди ко никад у овој ноћи,
Нек те усреће сви моји снови!

СНЕЖАНИ

Ако ти кажу да сам умро,
Не плачи драга, не пуштај тугу.
Не, нисам умро, само сам отишо
Да са небеса донесем дугу.

Да ти још лепше опевам лице
у косу улијем дугине боје,
Осветлим усне што вечно љубим,
Овековечим очи твоје.

А кад вечерас пси залају,
И чујеш режање одвратна гласа,
Отвори прозор и викни: Чибе!
Ко увек брани ме од бесних паса.

ХТЕО БИХ

Хтео бих да будем ђердан око врата,
Да те грлим срећо и дању и ноћу.
Хтео бих да будем твој прстен од злата,
Да те љубим, милујем кад желим и хоћу.

Хтео бих да будем од бисера грана,
Да ти груди красим пољупцем, лепотом,
Да ти љубим очи, зденца, бистра, врана,
И да те загрлим свим својим животом.

Био бих и суза што ти око роси,
Дрхтај твоје усне, срећа што се смеје,
Радост на твојем лицу, увојак у коси,
Сунце на твојем челу што ми душу греје.

Далибор Ђокић, 1974. - 2021.

ПИЈЕМО ЖИВОТ И ЈА

Пијемо живот и ЈА.
Опијам га вином и ракијом,
он мене тугом и болом.
На доку крај шанка,
он оде од мене,
а ја остах да појим себе.

Седимо у кафани живот и ЈА.
Пијем и пушим,
покушавам њега да срушим.
Појим га до краја,
тражећи вечни пут,
пут до раја.

На тој дугој стази,
изгубих и себе и њега...
Рано ујутру,
уморни боем, кући се гега.

ПАСИЈА

Ја сам обична пропалица,
непоправљив романтик,
човек кафанских зора,
а ти богиња мојих снова.

Ја сам грана што вене,
вечно заљубљен,
боем првог реда,
а ти звезда мога неба.

Ја сам пламен,
кога нико не воли,
заувек пацифиста,
човек кафанских плима,
о колико те само,
у мени има.

ПИЈАНСТВО III

Не пијем од среће,
не пијем од туге,
ал' пијем од сабајле.

Са целим светом ратим,
вино ми је побратим,
не волим више ни себе,
а Бога ми ни тебе.

Не пијем од среће,
не пијем од туге,
ал' пијем од сабајле...

Ма шалим се,
само понекад!

Јован Арсић Јовче, 1949. - 2021.

АФОРИЗМИ:

- Мафија даје гас, а нема кочницу.
- Занимљиви су али нису интересантни.
- Отварамо фабрике да се пролуфтирају.
- Они су дирнути, а народ погођен.
- Носим маску јер смрди на све стране.
- Јесу ми на око, али ми нису на срцу.
- На путу смо за странпутицу.
- Ја сам свој на свом, а они на моме.
- Ја бих напунио џеп, али исцепан.
- Није ни близу као што је било, далеко било.

САВРЕМЕНИ ПЕСНИЦИ

Љубиша Ж. Војиновић – МАЈСТОРОВСКИ,
Нови Сад

МОЈИМ БЕДОВИМА

Оба сам ђеда, пуно волио,
мада их нијесам, никад` видио,
нити сам има`, такве прилике,
само сам гледа` њихове слике!

Живот се код нас, са муком прти,
родих се после њихове смрти!

Припадам роду такве судбине,
што често страда и пуно гине,
многима од нас душманин не да,
да живог` види својега ђеда!

И ја сам има` ту лошу срећу,
да `им на гробу палим свијећу!

Пуно ратова, ужаса и страве,
ђе многи људи остају без главе,
те мушких плећа, код нас је мало,
природни крај живота чекало!

И мени би` усуд и Божје хтјење,
да гледам само, од ђеда ордење.

Прађеда оба, смакли су Турци,
пали су они у тешкој муци,
а оба ђеда, убише швабе,
те, саме осташе са ђецом бабе,
које су с` муком гн`јездо свиле,
да своју нејач, од зла би скриле!

И данас, поред старог штапа,
висе медаља, пушка и капа!
Спомен на ђеда! Суза ми крене,
ал` ништа не може утјешит` мене,
јер ја бих више од свега волио,
да живог` ђеда, једном сам видио!

Аутор: Љубиша Ж. Војиновић -
МАЈСТОРОВСКИ
Мајсторовина, 2005 љета Господњег

„Срећан је онај народ, чија се историја
са досадом чита.“
Народна пословица

СТАРИ ХРАСТ

Чега све се сјећа, тај горостас стари,
што гранама својим` у небеса дира,
та квргава маса, за вјетар не мари,
што му лишће кида и не да му мира?!

Наслуш`о се свега и видио свашта,
њему, више ништа непознато нема,
од свијета овог` лагано се прашта,
сад се овом старцу, све више дријема.

Близу њега нема, ни једног` парњака,
он би неком` радо отворио врата,
и своје би гране широко размака`,
кад би сада срео, друга или брата.

Тај разговор њихов, волио би` чути,
јер горостас стари, многе тајне крије,
усамљени старац, већ одавно ћути,
и већ дуго ни с ким`, говорио није.

А срце му старо, све слабије бије,
од столећа силних, памет му се мути,
и све теже воду, са жилама пије,
те му ово стање, на добро не слуги!

И хрст жели друштво, исто као људи,
али више нема, ни једног` вршњака,
своје стање схвата, којем се не чуди,
и њему је јасно, да се крај примака`!

Аутор: Љубиша Ж. Војиновић -
МАЈСТОРОВСКИ

Нови Сад, Каменички парк, 2013 љета
Господњег

ОСПОРЕНА ВЕЗА

(Нешто о генези)

Имао сам фину цуру,
 бјеше она к'о јабука,
 кад сазнаше моји за њу,
 спопаде их тешка мука.
 Против те су везе били,
 па говоре мени гласно,
 да то одмах престат` мора,
 док не буде за све касно!

Рекоше ми за ту везу,
 да раскинем и то смјеста,
 и не желе да та цура,
 мени буде и невјеста:
 „Она лично, јес` лијепа,
 ал` постоји друга страна,
 јербо њена фамилија,
 посједује пуно мана“!

Ја се тада увриједих,
 па их питам сав у чуду,
 да ми ваљан разлог дају
 и конкретни они буду.
 Шта то они знају боље,
 кад је љепша од цвијета,
 рад` чега се мијешају
 и зашто`им` она смета.

Моја баба ријеч узе,
 загрли ме па ми рече:
 „Немој сине да се љутиш,
 има нешто што је прече!
 Она јесте згодна цура,
 ал` погледај њено племе,
 ту фалинки многих има
 и није им добро сјеме“!?

„Генеза је њена лоша
 и доброга није соја,
 с` њоме нећеш имат` среће,
 нити мира ни спокоја!
 Са њом` пород кад би им`о,
 тек би онда све видио,
 кај`о би се цио живот,
 ал` то не би исправио“!

Сад си слијеп од љубави,
 па ти око слабо гледа,
 дрво што је испред тебе,
 другу шуму виђет` не да.
 Ако имаш ти јабуку,
 која сија попут злата,
 да ли би је ти узео,
 да ти падне у сред` блата“?

Ја послушах моје старе
 и ту цуру други узео,
 ал` замало у том часу,
 не кренуше мени сузе.
 Но вријеме све лијечи
 и све оде забораву,
 а касније видио сам,
 да су били све у праву!

Ту ђевојку ја сам срео,
 после седам осам љета,
 у једноме малом граду,
 своју ћецу како шета.
 Уз њу бјеху два дјечака,
 што разроке очи бече,
 па се сјетих свих ријечи,
 што ми моја баба рече!

Аутор: Љубиша Ж. Војиновић -
 МАЈСТОРОВСКИ

„Цијени човјека који ти говори о твојим
 грешкама,
 као да ти је открио благо“.
 Цијени мудраца који ти указује на
 животне опасности.“
 Будистичка пословица

„Гордост доручкује обилно, руча
 оскудно, а вечера биједно“.
 Франклин
 „Човјек је човјеку, или Бог или вук“
 Плаутус
 Мајсторовина, јул, 1994. љета
 Господњег

ОПАНАК И ЦИПЕЛА

Док кочија сва у злату,
по каљавом гази блату,
ципела у њој вози,
на господској финој нози.

Та ципела, у том` трену,
баци поглед по терену,
и прозору када приђе,
ту опанак стари виђе.

Гледа у њ`га из близине,
па му рече са висине:
„Е мој рођо, јадан био,
што си тако заглибио“?

Наружи му све од реда,
и каза му да је беда,
да га лоша срећа прати,
што по блату грдан млати.

Но, кочија ход устави,
јер се у кал ту заглави,
и њен газда кад изађе,
ципела у глиб нађе!

Са господске ноге спаде,
па у блату и остаде,
ту се њена раскош сврши,
и богатство сво распрши.

Али нога од сељака,
из блата се изварака,
он опанак свој очисти,
јер, биће му од користи!
Од тад`, прође и пет љета,
а опанак још се шета,
па тим путем кад наиђе,
он ципелу ону виђе.

И ако га још реч пече,
што му онда, она рече,
ал` му ипак, ње би` жао,
кад је нак`у угледао!

Ко год има сво бога`ство,
па западне у немаштво,
не треба му теже клетве,
нит` му има црње жетве!

Опанак се тада сети,
да тај усуд сваком` прети,
па с`њом нехте` да се спрда,
већ продужи преко брда!

А ципела, после свега,
ето, дође до ничега,
и у блату ено оста`,
ко је мудар, њему доста!

ЧОВЈЕК БОГ И КАМЕН

Широм нашег великог свијета,
човјек, камен на камен је мета,
тврдоћа му његова не смета,
да, уз помоћ руку и глијета,
он озида многа здања света.

Боже један, чудне ли структуре,
ђе све њега, људи не потуре!

Идолима клешу споменике,
за Богове праве жртвенике,
затим цркве, мостове, тврђаве,
па друмове, куће и уставе,
и арене за своје прославе,
све то људи, од камена праве!

Тврд је камен, па он вјечно траје,
те, за проток времена не хаје,
а зборити ето не умије,
зато тајне понајбоље крије,
и ако га зуб времена бије,
њему ништа наудило није!

Једном давно, на Синајској гори,
Бог се драги, пред човјеком створи,
на врх сами од каменог` виса,
запов`јести за људе написа,
уреца их на каменој плочи,
па Мојсију тада их предочи,
и указа: „Да се божја слуша,
само тако спашава се душа,
од сотоне, која стално куша!“

Све нас више неморално живи,
и здрав разум многима се криви,
лоше сјеме све се више рађа,
а ђаво се чешће ослобађа!
Свуда злоба, превара и крађа,
лаж постаде од истине слађа,
род се људски, непрекидно свађа,
и на Бога каменом се гађа!

Блуд је, разврат и неморал свуда,
час се ближи од страшнога суда,
јер ка нашој малој планети,
голем камен, из свемира лети!

Бог, људима, са њиме пријети,
да се хитно дозову памети,
ил` ће Земљу огњем изгорјети,
све ће живо, у трену мријети!

Како сада доћи до спасења,
од удара Божјега камења?
То зависи од нашега хтјења,
а Бог свима понуди рјешења!

Нек` се човјек, ка истини врати,
нек` пут правде и морала прати,
нек` је савјест и душа му чиста,
тад ће човјек к`о Сунце да блиста,
и носиће лакше сва бремена,
биће тврђи од самог` камена!

Милоје Вељовић, Борике(код Рогатице),
Р.Српска

ШТА ЈЕ ЧОВЕК КОЈИ НЕМА СРЕЋЕ

У животу питања се роје
Судбина их на видело меће
Једно од њих моје груди пара:
Шта је човек који нема среће?
Вечна борба у мислима траје
Шаренило уздахе ми мами
Жеље пласну док се нада клати –
Неверица бухти ми у глави!
Као време колеба се вера
У дну душе гелери се гнезде
Лепота се сакрива у тмини –
Успомене забраву језде!
Држим чашу док ми дрхти рука
Црно вино мелемом се чини
Џаба су ми испијено пиће –
Спокој није у мојој близини!
Ране боле, самоћа убија
Фале топле родитељске речи
Душа јеца од гелера бројних –
Стиховање од туге ме лечи!
Покушавам да повратим снагу
Кобељам се из везане вреће
Прст на челу укипљен ми стоји:
Шта је човек који нема среће?

04.01.2022.

БОЖИЋНЕ ИСКРИЦЕ

Бож`ја драгост подари ми риме
Ове ноћи кад ме несан ломи
Срце моје трепери кô струна –
Душа чедна ове речи слови!
Судбина ме шамарала често,
Али ипак нећу да је кунем
Срећу сањам из пепела живог –
Другачије нећу и не унем!
Христова ме оплемени храброст
Хладно срце не сме да ми буде
Пустим сузу да омалим ране –
И узимам што анђели нуде!
Моје жеље превише су скромне
Њима бежим из канџи распећа
Газим уз њих док ми боли ћуте –
Уз сваку је запаљена свећа!
Младост која око мене шљаста
Куражи ме да и даље стварам
Богат нисам гледајући рачун –
Никла вера утробу ми пара!
Ђаке моје неизморно волим
И кад меде и кад глупост праве
Божих Бата гура ме ка светлу –
Веру купим из божићне сламе!
Шездесета година ми стиже
Наследници држе ме у лету
Њиховим се успесима дичим –
Чекајући пупољке на цвету!
Само здрављу и срећи се молим
И растућем продужењу лозе
И кад нека мрља наме падне,
Јаком вољом бежим од нервозе!
Песмо моја, на свему ти хвала
Цело време била си уз мене
Лечила ме где год је то могло –
Текла си ми кроз мисли и вене!

БОЖИЋНИ ГРЕХ

Зло рађење – готово суђење
 Изрека је која куглом ходи
 Многи су савили до пода
 Сањајући сагу о слободи!
 Један Херој поклекао није
 У затвору безочника чами
 Џаба им је потегнути топуз –
 Себи бруку направише сами!
 Да је среће био би им Светац
 Кад гореше први паре даде
 На хуманост кренуше са лучем –
 Часном свету ко никад се гаде!
 Нису свесни коме јарам праве
 И какву су створили срамоту
 Не боји се Горостас фукаре –
 Отпоран је давно на голготу!
 Божић Бата са небеса гледа
 Христовога сећа се распећа
 Мученику подариће круну –
 Безбожнику остала је свећа!

8.1.2022.

ДАРА ИЗ ЈАСЕНОВЦА

Ноћас нећу до зоре да заспим
 Тешка туга душом ми се врти
 Гледао сам трагедију грозну
 О детету из колоне смрти!
 Ноћас нећу да маштам о сутра
 Нека магла по мозгу ми пада
 Све сам знао, а видео опет
 Мучне сцене из логора јада!
 Ноћас нећу да утеху гањам
 За зло тешко она не постоји
 Мала Дару пред очима видим
 Од устаха страдаше и моји!
 Ноћас нећу да кунем и псујем
 Немам снагу с ранама дотаклим
 Само једну мисао ћу рећи:
 Тешко нама са нама оваквим!

Ову песму написах одмах након
 одгледања филма Дара из Јасеновца

НОСТАЛГИЧНИ ЖАЛ

Тамо где су рујне зоре
 Избрушене попут стакла
 Нема песме – ни весеља –
 Самоћа је све дотакла!
 Тамо где је душа моја
 Пустош нека сада влада
 Нема оца, а ни мајке –
 Ни живине, а ни стада!
 Тамо где је пуно хладно
 И где вечно траје зима
 Кренуло је све ка крају –
 Осим туге у грудима!

Тамо где су мисли моје
 И где пусте жеље лете
 Остала је само сета –
 Ту сам био сретно дете!

СЛОБОДНА ТЕМА:**ОПРОСТИТЕ, ДЕЦО НАША ДРАГА**

Ратове сте носили у себи
 Преко својих дедова и бака
 Родитељи тајили су муке –
 Да би ишли путем срећних ђака!
 Бомбе што су бацали по нама
 Видели сте помоћу екрана
 Порушене зграде су вас пекле –
 Знатижеља постаде вам храна!
 Задњи удар на нејака плећа
 Беше пакост названа корона
 Стрепели сте за рођене своје –
 И газили даље без пардона!
 Паркови су ваша пуста жеља
 Екскурзије и школске матуре
 На све стране видљиви су ланци –
 И обриси људске диктатуре!
 Вашој деци ви пружите боље
 Научите из недела наших
 Мир и спокој обавијен срећом –
 Сан нек буде идеала ваших!
 Опростите, децо наша драга,
 Ми смо ваше кројили детињство
 Одрасли сте у кавезу стрепње –
 Лоше вам је било старешинство!

09.04.2021.

СРПСКИ ИНАТ

Напале нас и але и вране,
Боже мили што смо свима криви
Да л' не знају историју нашу –
Србин жели слободно да живи!

Спопали нас и Курта и Мурта
Који нису до колена нама
Радо би нас видели у гету –
Засмета им наша Српска слава!

Шибљу нас и силни и бесни
Желе нашу позлаћену круну
Кост у грлу наше им победе –
Вековима киће нас и куну!

Лају на нас и гладни и сити
И чуде се нашој чудној сили
Цабе су им бројне барикаде –
Остаћемо тамо где смо били!

Саплићу нас и глупи и грдни
Који кожу дадоше ђаволу
Скоро смо их редом прочитали –
Сву је Србин је изучио школу!

7.12.2022.

УМИШЉЕН ЧОВЕК

Када баксуз осети топлину
Када му се ослади живљење
Он покупи кајмак, што се каже –
И по мозгу окачи ордење!

Када баксуз са висине гледа
Ситни му се указују мрави
Све би редом ставио под шапу –
Не видевши да је наџак прави!

Када баксуз умисли премију
И такне се добитнога цвета
Лактô би се својим бићем целим –
И зобао памет целог света!

Када баксуз узјаши у седло,
И дизгине затегне на ату,
Газио би затекле на путу –
Подсмевао и рођеном брату!

Када баксуз ухвати се јачег,
И домогне нечастивих сила,
Тад не види ни белог мачора –
И сопствена окуражи крила!

Када баксуз погуби све конце
Окативно насумице вага
Нагута се негативне магле –
Свака му је лакрдија драга!

11.12.2022.

ОПЕТ ПАДАЈУ СНЕГОВИ

Нашу љубав спопаде хладноћа
Топлина се отопи од мраза.
Урагани грувају са страна –
У мрачној смо зони безизлаза!

Гледамо се кроз нишане љутње,
Али ништа ником не причамо.
Досади смо брзо једно другом –
Вољење се окрунило само!

Пепелом су посули нам срећу
Злорадници жељни авантура
Облак таме обузе нам гнездо –
Са глава нам одлепша круна!

Зли језици причају о нама
И чуде се шта је с нама било
Неки ђаво пропасти нас тера –
Туга нам је слетела у крило!

Могô би се написати роман
Фабула је скоро сасвим јасна
Јунаци смо залуталих стаза –
Свака помоћ остаће нам касна!

8.12.2022.

Драгош Павић, Велико Градиште

ГРЧКЕ МУЗЕ

ЕРАТА стидљиво подиже вео
да пољубац овенча
трајност и склад чедности,
настаде споменик љубави кад
богиња љубави роди Аполона,
Зевсовог сина,
са лепом Летом.

Тако је КЛИО уписала њихова имена
и саткала лунасто платно
за вечност и оплодњу
без чијег имена би сиромаштво
било зачарано ореолом беспућа.

ТЕРПСИХОРА овенча његово рађање
и расплоди бројност у вечност,
а ПОЛИХИМНИЈА својом
божанском химном
затвори двери и поникоше
олтари да опевају Аполона Зевсовог,
творца неба и земље,
господара свемира,
рађања и умирања.

ЕРАТА се распевано закикота
па кликом опева
уздаре Аполону кроз поклоне
песништву, посебно поздрави
чаробност својих дворјана
поезије, основа царство љубави
и даде им моћ да рађање,
љубав и мирис пути
буду симбол множења и раста
од дана постанка
до судбинског одласка.

ЕУТЕРПА распевано,
уз сагласје звучно,
донесе нараштају умноженом
на земљи милионе
плодних сазвучја
и полете вихорно лирика да плоди,
расте и цвета а она ће бдити
над њима као богиња
дароносна, крунисана.

ТАЛИЈА не издржа да комедију
не сазда јер хтеде МЕЛПОМЕНА
да у трагичност претвори божанско
рађање и суровост наметне као кредо
у гротеску бесмисла,
правдајући да је то чин оваплоћен болом, а
химен нестане као грубост
неродности и сатански неплодан.

ТАЛИЈА своју раздраганост,
наливши чашу вина са Олимпа,
поклони као уздарје богова
за радост и рађање,
за вечно давање,
раст у звездану магму
где ће мајчинство
за то уздарје изрећи
благородност.

Тамо дочека УРАНИЈА својим
звезданим ешарпама
и уви небеско чедо у гримизно
небо расутих звезда
као поклоне своје
господару Сунца.
Предаде власт над светлим
ореолима неба а он ће,
буде ли довољно блиставог ума,
вратити уздарје УРАНИЈИ плодној
да влада светлосним путањама.

Само је КАЛИОПА чекала дан
када ће славом овенчан
АПОЛОН у бесмртност ући
и својом епском сфером
дати му просторе разгранате
да векови имају ширину, време,
плодност без спутаности
и тако ће царство његово
у поеме и богатство песничко
преточити.

Настаће, сви су то знали, бесмртне оде,
кошмаре ће МЕЛПОМЕНА морати
да затвори у кутију коју ће
предати радозналој ПАНДОРИ.

ПОЛИХИМНИЈА танкоћутно распева
своје грло и почасти
као химнични таласи дадоше
маха и Олимп засија звезданим сјајем из
УРАНИЈИНОГ талисмана
а Хеликон ЕРАТА претвори у благодан
уз цитре и лире.

ТЕРПСИХОРА заповеди олују покрета,
игре и весеља, распламса Олимп
а КЛИО срећна, записа радости ове
и овенча историју за покољења.

МОРАВСКИ СУТОН

Касниш ли на плажу дана,
Крени ка Морави западној реци,
Зарони у њене валове ноћне,
Освежиће те дубине моћне.

Ако си заборавио детињства дане,
Јагоде зреле, крушке ране,
Узаврело воће на сунцу јула,
Врелину дана душе разигране,

Никада није касно да живот дише,
Да се сетимо мириса поља,
Оврле пшенице, сунокрета, ограшја неба,
Пламсаја вечерње песме у затишје

И тако дарујемо носталгијом себе
Нек срце заигра ритмично бивше време,
Сетимо се олујног неба месеца јула,
Зидасмо снове у безброј недигнутих кула

Па, ако можемо дати живот свему,
Оплодити снове на радост нову,
Нек заборав снажђено повије главу
А ми кликнемо кроз песму праву.

КРЕДО БЕЗ ПИСМА

Ти си велелепни празник у нашем срцу,
оку, у оном што се зове ЧОВЕК
у мојој души. Романтично, ведро, вихорно,
штедро, налазим твоје мисли разгранате,
у времену одбрањене
од крви навале коју идеш
да понудиш другоме.

Када дође време даводиш рачуне,
тек тада хоће да пуцају струне,
обрашћена стижу, по телу гамижу,
траже одговор на питања ко си, неко ил
ништа. Онда студирај пролазе кроз
људство, јер људи журе, свуда се јаросно
креће. А тамо неко увек стари,
такви су календари, док сликар опева
бојом својом своја начела, а песник слуша
речи зналаца умова далеких снова,
тад ствараш начела своја.

Погледај како се мрави понашају.
Никада лепше акције на свету,
све сами ударници, јер то је рат.

Чисте се сами од нереда
а склад кроз гужву реда, кредо без
писма, нигде печата нити овере.

Сви су стегоноше у метежу
а све галерије препуне,
слике се ниско каче да се не окруне.

Тамо се не пита колико кошта,
континенти се купују без имена.

ако се родиш велики сликар
распеван као песник

тада се град разнежи као творац,
враћа дугове за прави дворца,
јер то је прегршт за историју

надахнуту на свечаном списку
док твориш удисај биља
што се кроз душу тоциља.
Изговори његово име веома присно
да остане слово кроз чулне моћи
јер ниси мислио на себе
и дрхтави сан у ноћи
кошмарно очекиван,
на поделу вере, на оца, мајку
и редом дедове утиснуте
у душе редова генерација
и њиховог трајања
за нове књиге које ће бити уписане
у нова спајања
да кличемо новим дамарима
и покољењима да се разастру
кроз наша огњишта,
заштите пламен дивова
и разгоре поруке да се не угасе
разгореле у угљу весника хтења,
да варнице буду неугаснице
које се сваки даном изнова пале.

Зато, песниче, нежни
љубавник буди
и драгој у роду своме,
сежи дубоко у праисконе,
неко ће хтети оловке зашиљене,
писаљке и налив пера
што најслађе творе речи
иако рука задрхти

па опет изнова сањаш гротеску
без снова, губе облике,
стварају жарове, кипте у плетисанке
док твориш калемове
уснуле варке у седе громове.
Младо је срце маштало оквире
умрлих мајстора,
правило портрет

Чича Горија, док Ана Карењина
лута кроз илузије огољена
и постаје облак на путу опсесија.

Питао се, није прескочио,
какав је смисао измислио,
коме се дарује више
а коме из уста узима

да би водоскок досегао нови крвоток.
Фасцинира тек сада моје време,
подигне руке да типка машине,
да ли је реч мудрост

да каже свима да ли деца наша
стварају род и нису ником октопод.
Постоји разлог да песник почне да пише
шаре душе своје,
диже здравице,

уплиће кикице и слатко пуни путире
ал пије и из шака од звезда
иза облака док наше нове теореме
горкасто слатке праве нове песничке
сновиде и шаљу потврде, питања и дарове
за њихово трајање и оплођење.
Отвори нова подручја глади,
да ли ће инсинкти верни бити
и из свога великодуошја
новога човека изнедрити.

Тода Матић-Медић, Сиднеј Аустралија

ЗАШТИТНИЦА ПОЕЗИЈЕ

(САФО)

У снаги завежљај и песма што
 друге рањава, лечи и наде
 напађених боји Спектром дуге, и
 снове, давно заборављене, и
 љубав што чека да сања, буди
 снагом далеког океана.
 Боје наде су плаве очи уснеле на
 облаку пред залазак сунца.
 Дуге, и беле руке са ноктима од
 свежег зеленила и прстима од росе,
 нежно прелећу од мисли до мисли
 као лептири од цвета до цвета да
 загрле земаљске лепоте.
 Речи постају извор обојених
 тонова и потоци што жуборе
 силазећи са литица на путу до језера
 као бисери од чистих тонова.
 Топлином љубавне снаге нас
 милују и опраштају са тоном ако
 су негде згрешиле на степеницама.
 Сликају те, омамљене симфонијом
 речи, што потајно у свемир хрле,
 тражећи ухо Бога.
 Чух ехо, као гласове мртвих што
 их снага речи твојих буди.
 И чух жене и децу како плачу.
 Њихови јецаји кидају напете
 струне моје душе.
 Чух и ратне покличе и осетих мирис
 запаљених огњишта моје
 домовине никад не заборављене.
 У тишину јутра пред излазак сунца и
 птице што се буде и поток што
 жубори у сенкама шуме.
 Видех душу у очима њеним.
 Душу што пати и што се радује, са
 сваким дамаром срца њеног
 предатој Сафо, Узвишеној музи
 Сафо, заштитници поезије.

УСТАНИ МАЈКО

Враћам се са далеког пута кући.
 Кроз мене пролазе неодољиве мисли:
 Дали је Сунце завичајно сагорело у очима
 моје мајке?
 Осећам мртву кућу како лелуја закуцана
 мојим словима.
 Веруј да ћу И у пукотини прага
 Мирис твоје душе осетити.
 Опрости ми, мајко!
 Моја душа је залутала негде на морском
 песку.
 Нека туга, уместо мајке, наслања главу на
 моје раме.
 Устани, мајко! Ослушни моје кораке!
 Чекај ме тамо, где си ме увек чекала!
 Пођи према мени у сусрет са кочијама
 Сунца!
 Устани из окова тишине!
 Донећу ти са собом светлу зору
 Да те пробудим са њом.
 Да ти поверим тајне, од кад се виделе
 нисмо.
 Устани мајко, никад заборављена!
 Чиме да те даривам, моја успавана душо?
 Да ли са песмом или мојим земаљским
 животом?
 Устани, мајко!
 Отклони таму, што те прекрива у скрињи
 закованој!
 Душа ми црна, као И ова слова на папиру.
 Мајко, дали те ветар кроз траву буди у
 ноћи?
 Да ли још памтиш на Земљи шта је остало
 Или се одмараш у безбрижном сну?
 Молићу Сунце насмејаног лица,
 Нека ти светлост врати кроз пукотину
 леденог камена!
 Замолићу И моју песму да пробуди смрт,
 која те успавала.
 Пробуди се, проклета Земљо,
 Хранитељко смрти од Искона!
 Мајко, чујеш како је вриснула нека реч у
 мени,
 Док сам је писала.
 Сва твоја светла јутра нестала су!
 Престала сам да се радујем од твог
 последњег пута.
 Ко скрива твоје очи, мајко,
 Кад је у њима бескрај?
 Устани, устани, мајко!
 Устани, моја успавана душо!

ПИСМО РОДИТЕЉИМА

Драги моји родитељи,

Да сам Орфеј, надарени певач, дошла бих по вас и повела вас на светлост да вам кажем колико ми недостајете. Рекла бих вам да можда нисам умела да покажем колико вас волим и колико ми значите! То је у природи човека: није довољно захвалан за дарове који су му доступни. Некако више уважавамо оно што нам измиче. А вас нема! Ипак, живите у мојим сећањима! Мислим на вас свакодневно! Водимо дуге разговоре и готово могу да вас додирнем. Животна радост и лепота умањена је вашим одласком: живописни народни језик који дочарава мирисе и звуке детињства и ране младости утихнуо је. Нема више разговора у пријатно загрејаној просторији где се ложи и лети јер домаћи хлеб не може да се испече лепо у електричној пећи. Кувано вино, ратлук и кафа. Оче, палиш цигарету и док увлачиш дим припремаш се за повратак у време "војни", лелека жена кад стигну печатирани спискови погинулих на фронту, али и младалачких лудорија и ашиковања. Мама, увек си упуслена: пристављаш џезву и послужење, па нам се стидљиво придружиш као да ти је непријатно због "дангубе".

Упијам ваше покрете и речи. Топим се од милине што сам крај вас. Где nestаше дани среће? Како опусте породично гнездо које те чека да те утопи и утеши? Срце ми још греје светлост ваших очију која исијава радост док ме гледате. Али, топлота коју осећам сада је сетна топлота туге која рањава срце.

Огромна вода раздвоји нас. Опраштање још боли. Била сам тако узбуђена: нови континент, необичне животиње и природа. У очима вашим сузе за дете које одлази. Испраћате ме и љубите влажним погледом. Мајко, чујем твоју молитву пред иконом на зиду. Молиш свеца заштитника да ти чува дете. Иако сам године и године провела хиљадама километара далеко од вас осећала сам неодољиву везу са завичајем, а нарочито са вама. Као да се никада нисмо раздвајали. А онда се Смрт пришуњала. Подмукла и упорна, врзмала се око вас. Опкрајала је око вас и уграбила вас је. После вашег одласка, све се изменило: јарке боје природе, сјај, потамни лепота овога света. Вео туге осенчи свакодневицу. У срце се усели празнина. Бол стеже душу.

Ко ће ме сада разумети и утешити, чија љубав осоколити, са ким ћу тугу поделити? На чије раме да наслоним уморну главу, чија рука ће ме нежно помиловати и с' ким да поделим тугу за вама коју тешко подносим. Како да се радујем доласку у Отаџбину кад нема вас да ме дочекате?! Обишла сам породичну кућу по вашем одласку. Дан је био леп. Ваздух мирисан од набујале природе и воћки које нема ко да обере. Хватам се за нахерену капију и затварам очи у нади да ће ме загрлити пегаве старачке руке и да ћу чути: "Добро нам дошла, кћери! Уморна си! Нешто си смршала! Упали ти образи! Уђи, сад ће кафа! Погача је врућа!" Тишина! Пусто је! Кућа која се урушава од туге, јер у њој нико не живи. Кључ је испод прага. Унутра устајао ваздух. Отворила сам прозоре и зраци сунца јурнули су да отерају влажну таму. Сат је одавно стао, Истрошила се батерија. Кухињске крпе уредно сложене на креденцу и пожутеле од стајања. Села сам на дрвену клупу и поштено се исплакала. Коначно сам се уверила да вас на овом свету више нећу срести.

Кућа која је зрачила светлошћу и топлином пропадала је од усамљености. Као и моја душа, као и моје срце!

Са вашим одласком угаси се светлост у мени и смех застале на уснама мојим. У неизмерној жељи да вас поново видим, сањам вас - младе, насмејане, како загрљени шетате цветним пољима. Да ли постоји неки други живот после ове параде буке, таштине и беса? Тамо негде, у скривеним деловима свемира, оним недокучивим које само у сновима посећујемо, сретћемо се једнога дана.

Драги родитељи, сада је пролеће. Овде се годишња доба не разликују много једно од другог. Упркос многих година у даљини, још сам очајно везана за своју земљу, а и за вас. Недостајете ми! Недостаје ми љубав и породична топлина дома чија су врата била отворена за све добронамерне. Празнина је у души и моме срцу. Са

вашим одласком угасила се светлост у мени. Желим да вас поново видим и осетим нежни поглед очију пуних бриге и искреног интересовања. Без вас је све хладно, кућа је опустела. Туга се усели у њу, тама и влага уместо светлости и домаћих мириса.

Пишем вам из потребе. Писмо је плод дубоких осећања. Писала бих о себи, својим успесима и падовима, о ономе што не знате, али небитно је после вашег живота, драги моји родитељи. Тешко је описати колико нас смрт блиских мења, ојача, као жал за прошлошћу натопљена благотворним сећањима на родитељску љубав. Тешим се писањем и читањем.

Многи писци писали су о томе, нарочито енглески романтичари Китс, Шели, Вордсворт, Бајрон, у својим песмама о пролазности живота. И француски песници, па и наши романтичари из 19. века допринели су овој теми.

Храним се дивним стиховима о варљивости и пролазности, ноћном музиком природе и даљинског сунца што ме издиже на златним жицама светлости. Разум ми тече тамо између тамне ноћи и белог дана, тамо где је кристални смисао мога живота и постајања. Тамо је цветна раскош боја израсла из мога срца и душе, тамо је уметник страсти и чувар мога детињства.

Тамо је и опојно сећање на песму птица, док у мојим ушима њихово оглашавање буди симфонију осећања. Најлепше доба живи у мени у прошлости и матурској балади на латици мисли, пре данашњице и овог духовног распећа. Земља је огрубела. Људскост спирају камене кише, а суровост узима данак. Хоће ли љубав и лепота васкрснути у царству зла? Сањам вас радосне и лепе, младе - шетате цветним пољима насмејани. Тамо где нема мржње, суда ни награда, тамо где нема ни страха ни стрепње, нит' бакље да засија и гори место сунчаног зрака. Тамо где нема ни великих градова ни гужве ни загађеног зрака, гледам вас, драги моји родитељи.

Шаљем вам поздрав и две руже путем ветрова што галопирају брзином Урагана. Нисам Орфеј, певач чије песме покрећу камење и небо. Немам моћ да вас вратим. Чувам вас у успоменама. Пишем вам јер ваша крв и даље тече мојим венама. Воли вас ваша ћерка и увек сам у мислима са вама, мили моји родитељи.

СУСРЕТИ ...

Од како сам отишла од куће, свет је просипао обиље облика, боја, невероватних призора и сазнања, мамећи ме и заслепљујући шаренилом. Облакодери из будућности, тршчане куће из прошлих времена, дивље плаже и ексклузивна одмаралишта играли су се мојим чулима распаљујући глад за новим утисцима. Живот ме одвео далеко од родитељског дома. Повремено, у тренуцима опуштања, бљеснуо би воћњак у цвату и чула се клепетуша. Умирујући приказ из детињства натерао би ми сузе у очи. Оштар бол севнуо би иза ребара. Физички, опипљив... Деца би ме гледала у чуду :

«Мама, шта ти је?» Протрљала бих чело и са усиљеном ведрином узвратила :

«Пролазна главобоља.» Завичај... недопевана песма. Топлина летњих вечери, свежина девојачког смеха и момачких добацивања. Поузданост и лепота свакодневице сеоског домаћинства. Брижност родитеља и живот у заједници. Игра и песма на прелима, трлима и вашарима. Приче уз чобанску ватру од којих се најежиш. Једар кромпир цврчи на отвореној ватри, док младеж прича "поуздана" сведочења о приказима на раскрсници ноћу и вилинском колу. Не смеш да изађеш напоље, када се смрачи. Сенке се мотају око амбара, а из бунара допиру звуци (плод уобразиље). Венци од цвећа и девојачке гатке. Ко је суђени? Где несташе сви ти дани, куда одоше сви ти сјајни млади људи? Расули се по свету у потрази за удобнијим животом и технолошким новотаријама.

Дечија цика одавно не одјекује ливадама и брежуљцима око мог родног села. Куће су оронуте, понегде се укаже дрхтава силуэта неког старца или старице. Црвеним очима претражују даљине не би ли угледали децу и унукe. Ретки су

срећници који заиста дочекају некога да их обиђе. Већина само чека, ипак не губећи наду. Нада је диван дар од Господа. Шта би човек без наде?

Дани пролазе, старци копне и суше се у безнадежном чекању. Док су били живи, родитеље сам пазила и посећивала колико се могло са удаљеног континента. Ипак су ме остали жељни. Берку мезимицу судбина је одвела преко океана, на други крај света.

Живот је брзо добио обличје класичног остварења младалачких снова: брак, кућа, деца, посао и путовања. Прошле су деценије. Деца су одрасла и кренула сопственим путем. Понекад, у смирају дана, док на тераси стана посматрам залазак сунца који боји мегаполис футуристичким преливима, наметнуо би се силовито приказ из прошлости. Другарица, насмејана и распуштене косе у белој ланеној кошуљи ручне израде дојурила је без даха да ми прочита писмо момка из војске. Спаковао јој је лепе укусице. Диван поклон. Укусице са шарама. Јелисавета седа на трем, а ја јој уплићем косу и смирујем необуздане праменове укусицама. Смејемо се, онако, без разлога.

Дуго нисам чула о Јелисавети. Прво се разболела мајка, па онда отац. Једно без другог нису могли. Боловали су тихо и тако су напустили ову долину плача. Без буке, достојанствено! Кућа је опустела. Године су прошле док сам смогла храбрости да обиђем породични дом. Дрвене степенице шкрипе. Кров се на местима урушио. Дрвена капија тужно се клати на ветру. Успомене и тишина. Седам на трем. Сећања навиру. Не покушавам да их зауставим. Усисала су ме у прошлост и немам воље ни снаге да се вратим у садашњост.

Седела сам сатима тугујући. Лице ми је било мокро од суза. Када ме женски глас освојио по имену, мислила сам да и он припада свету утвара из прошлости. Нисам одмах ни подигла главу. Поново сам чула име. Уморно и растресено погледала сам у правцу гласа. Изненађење и радост неочекиваног сусрета стегли су, попут клешта неког циновског рака, моје срце. Јелисавета! Другарица из младости! Лице је огрубело и године су оставиле трага, али препознала бих је у било којој ситуацији. Моја Јелисавета!

Вриснула сам од среће. Загрлиле смо се. Речи су неконтролисано текле. Мешала су се и спајале тако да у почетку нисмо разумеле једна другу. Није ни важно! Битно је да смо се среле после толико времена! Загрљене смо седеле на трему као некада. Топао ветар доносио је мирис непокошене траве и цвркул птица. Пустила сам је да прича. Попут већине младих, Јелисавета се, после удаје, одселила са мужем у развијену европску земљу. Радили су у фабрици аутомобила. Тежак посао, али добро плаћен. Муж је повредио кичму...једна, друга, трећа операција. Отишао је у инвалидску пензију и убрзо умро. Јелисавета је радила и помагала децу.

Није имала много времена за родитеље који су остали на селу. Један па други службени телеграм обавестили су је да су умрли. Јелисавета се гушила у сузама. Умрли су као толики стари у српским селима, сами и заборављени. Чекали су ослоњени на квржаве штапове своју Јелисавету да им дође и унесе радост и смех у кућу. Нису дочекали. Попут већине! Јелисавету је мучила савест. Прогонила су је сећања. Чим се пензионисала, вратила се на село. Њена кућа била је пуста, али моји родитељи били су живи. Обилазила их је свакодневно. Моји родитељи су је искрено волели и звали је својом трећом ћерком.

«Ниси се пуно изменила», рекла је Јелисавета и насмејала се, бришући сузе. «Ма, ти ћеш остати млада довека.» «Ти ме увек орасположиш. Толико си ми недостајала све ове године!», узвратила сам и привила је јаче уз себе.

«И тебе је живот одвео у свет.», наставила је Јелисавета.

«Стари су били јако поносни на тебе. Сваки дан вадили су кутију са фотографијама и објашњавали ми ко је ко и у којим приликама су слике настале.»

«Земља сунца пружила ми је много, али остала сам жељна родитеља, а и они мене, моја Јелисавета.»

«Туговали су и чекали из дана у дан твој повратак.» рече саосећајно Јелисавета.

«Волела сам нову земљу, а љубав према отаџбини и према родитељима носила сам са собом. Преточила сам је у песме. Писање ми је помогло да све издржим.»

«Родитељи су те много волели и увек су причали само о теби.» Плач ме загушио, док ме Јелисавета не загрли и рече:

«Јака си ти, моја драга, све ћеш то ти пребродити.» Јелисавета ме гледала искоса и додала:

«Знаш, живиш са разним националностима, људима различите боје коже... Твоје родитеље мучило је то што нису волели ту обећану земљу. У разговору су је звали Дивљи Запад.» «Када се осврнем, Јелисавета, мој живот на далеком континенту био је испуњен и леп, а чежњу за завичајем претакала сам у стихове. Објавила сам много књига које сам представила и у Србији.» Још неко време причала сам са Јелисаветом. Тај сусрет некако је заокружио наш однос. Нисмо у контакту, а пуно ми је срце када је се сетим.

Највише времена у Отаџбини увек проведем у престоници. Шетам у омиљеном граду за који ме такође везују успомене, посматрам старе фасаде и модерна здања. Застајем поред фонтане у Кнез Михаиловој да се освежим. «Добар дан!», поздрави ме непознати господин. «Добар дан, господине!», узвратих поздрав.

Чекам његов наредни корак.

«Да ли се ви, госпођо, зовете Теодора. Подсећате ме на школску другарицу коју нисам видео тридесет година. Знам само да живи у Аустралији.» Зачуђено га погледах и рекох: «Да, господине, ја сам Теодора и живим у Аустралији, а ко сте ви?» Ђутао је. Гледала сам га. Одједном ми је синило!

«Па ти си комедијант Жика!» Насмејали смо се и срдечно се руковали.

«Жико, кажи ми како си ме препознао?» «По твом ходу, Теодора. Одали су те дуги, одлучни кораци и лепе ноге!» Шеретски се смешио. Слатко сам се насмејала: «Необично препознавање!», рекла сам. Попили смо пиће у «Руском Цару». Претресали смо животе. Дуго се нисмо видели. Толико тога смо имали да испричамо једно другом после толиких година. Дотакли смо и теме из школских дана. Његова маштовитост пуна хумора није га напустила ни после 30 година. Самозадовољни осмех сведочио је о самопоуздању карактеристичним за Жику још из школских дана.

«Жико, исти си!» «Насмејао се и рекао ми: «А ти си, Теодора, чудо! Нисам се изненадио кад сам чуо да си у Аустралији! То се од тебе и очекивало! Маштовито и радознано дете које воли да пише... Значи, купио сам твоју књигу у Просветиној књижари 1997. године. Допада ми се твој стил писања, Теодора. Осећам да и сада твоје око снима сваки детаљ. Можда и наш сусрет искористиш у некој причи, ко зна?!», рече Жика. Гледала сам га са сетом. Школски друг! Изронио, тек тако, после толико времена! «Свиђа ми се што пишеш о Отаџбини! Друга земља је стечена само кроз држављанство.»

«Управо тако!», рекла сам школском другу. Жика је, шалећи се, наставио причу о свом животу. Слушала сам га пажљиво.

«О чему још пишеш?», упита Жика. «Дотичеш ли политичке теме, занима ли те политика?»

«Пишем о свему, а ако је у питању наша земља и наш народ ускочим и у политику. Песник увек има добре намере, на страни је мира, повезује континенте и жели да изнесе пред своје читаоце правду. Песник нема границе, разуме се, и све му је дозвољено, а некад мора ставити и тачку испред себе буквално, а и у складу са правописом.» Насмејао се. Коси зрак сунца играо је умирући плес на столњаку. Наговештавао је пролазност. Сусрет се окончао у срдачном опроштају и лепим жељама. Пролазност се огледа у свему. Зато је реч ту да сачува од заборава. Сусрети бљесну и утихну у тами времена. Литература спасава од заборава ликове и сусрете. Поезија и приче су са мном и у тузи и у радости. Част ми је, читаоче, што своје доживљаје могу да поделим са тобом! Можда се и сретнемо једног дана, никад се не зна!

ВРЕМЕ ИСКУСТВА

У прелепим крајевима Србије, као што су живописни огранци планине Таре, опасани реком Дрином, без путева, струје и водовода, одвијао се, у првој половини

20. века, живот. Живот богат узбуђењима, веровали или не! Ево наших јунака, а ви се, драги читаоци припремите за узбудљиву причу. Невена, стасала девојка, ћерка Ранисава и Зорке, упознала је Милисава на вашару, који се одржавао у ливадама, на три сата хода између Јагоштице* и села Крагујевац **. Вашар је био главни друштвени догађај у то време. Како је отац Милисава сматрао својеглавим, а уз то и способним да самостално живи, дао му је мало парче земље и одделио га од остале браће. Милисав, столар и пољопривредник, отпочиње заједнички живот са Невеном. На том малом имању, у дрвеној кућици, једној просторији која им је припала, рађа им се ћерка Милена. Име добија по Милисављевој баки, које су се сви сећали само по добру.

Да ли ће име дете узети под руку и одвести ка успеху и срећи?! Прошло је више од годину дана, а мала девојчица Милена није могла да прохода. Престала је и да седи. Укућани су помишљали на најгоре. Ипак, судбина је не оставља на цедилу.

Анђео спаситељ гура деда Ранисава да види шта му је са унуком. Када се вратио рекао је својој жени Зорки: "Слушај, Зорка, морамо узети Милену да је одгајимо! Дијете је здраво, видио сам јој живе и бистре очи, оно је само од глади изнемоћало! Па, не море дијете да расте и да има снаге само од скроба, они немају млијека, немају ни краву! "Бунила се мало Зорка: "Подигла сам својих седморо ине морем више!" Куд си седморо, одгаји и осмо!" Убеди Ранисав жену!

Милену донесоше у Јагоштицу. Девојчица брзо прохода и поста вредна и кочоперна. Милене што се тиче можемо сад да предахнемо! Шта је са осталима?! Када се Милена вратила родитељима. Милисав се већ запослио у Вишеграду, у фабрици за израду столарије.

Невена је имала краву, мали обор са свињама и неколико кокошака. Њивица је била засејана са нешто зоби, кромпира, репе парадајза и лука. Али, није било "суђено" да се напредује.

Ускоро је почео рат. Снажни, неустрашиви и "својеглави" Милисав постаје четнички вођа. Усташе су га испекле у пекари уочи Божића. Два месеца након Милисављеве смрти Невена је родила сина Милоша. После неколико година животног "пакла", Невени су почели долазити разни просци, махом удовци. Била је лепа и наочита. Колико је Пенелопа, широм света, одбијало просце чекајући свог Одисеја. Невенин Одисеј није скитао по свету. Погинуо је у рату, а она га је чувала у свом срцу. Свекар је стао пред њу и унео јој се у лице: Одбијај, Невена, одбијај. Али, ја вас више не морем носити на грбачи!" Удала се не за првог већ следећег просца, удовца Миломира, из Заовина на Тари. Миломир је имо два сина, а Невена је са собом повела Милену, седмогодишњу девојчицу и трогодишњег сина Милоша. Заједно су добили још двоје деце.

Ново домаћинство је имало кућу, шталу са две кравице и двадесетак оваца. Кућа са две просторије имала је прозоре – мале отворе, због слабог материјала и оштрих, дугих зима. Уместо земљаног пода, на коме је у Крагујевцу било огњиште, "жутио се као восак" дрвени патос. Огњиште је заменило "Ћира", немајлирани шпорет на дрва, који је подсецао на локомотиву тадашњег чувеног воза. У првој просторији се још налазио: сто са дрвеним клупама, дрвени креденац, офарбан у тамнозелену боју и поред њега долап, комад намештаја попут радног стола са полицама. У соби су били тишљерски *** кревети и шифоњер са дрвеним сандуцима за гардеробу, офарбан у небо – плаву боју.

Испод надстрешнице, при улазу у кућу, налазила се дрвена воденица, остава где су се одлагале бременнице****. Воду су доносили са оближњег ***** извора.

Милена је тек била пошла у школу у селу Крагујевцу када су се преселили у Заовине. Како школа није била обавезна, а сваки рад добродошао, само је још неко време похађала наставу, да би ускоро поново отишла да живи код баке Зорке и деке Ранисава и тамо остала до своје четрнаесте године. Како је тада била срећна!. На измаку живота причала је унуцима: "Кад нисам у Јагоштици мени је свеједно, води ме ће год'оћеш – ето, што сам вољела Јагоштицу...Тако пођем у школу (у Заовинама), не позна'м никога. Туђе. Нуде се цурице, зову ме. Па тако, мало по мало – намало, упознала се и са оним ђацима оближњим, ал' мени се не иде у школу.

“Нико, све ми се чини свако је бољи од мене, свако паметнији, свако љепши, свако ођевенији, па све се стиђела и нисам ни вољела да идем. И кад било пред испит, “вам” прољеће, нисам ни ишла, отишла за овцама. А није било прије нужда, знаш, није се још морало да се казна плати хиљаду, хиљаду И по*****, па нико није ни водио рачун – ишло не ишло... О Јованима, дође ми тетка Живана из Јагоштице, девојка била, па каже нани*****: “Рекла је Маја да Милена иде са мном.” Да будем са њом! И Нана мене пусти и јооој срећна ја! До Бога стигла! Тамо дођемо у Јагоштицу, тако у први сумрак – па није још баш први сумрак, баба намирује стоку, а ми дошле. А моја кека каже: “Сакри се иза врата, кад дође Маја, а ја ћу рећи да ниси дошла”. А ја се сакријем иза врата, а она уђе, па каже: “Живе ти очи, ће ми је дете? - вако гледа... А тетка каже: “Не да Невена ћецу. Шта то кажеш? “повиче она, а ја истрчим преда њу, а она од милоште:” “Ево мени моје Миле, ево мени мога Мише, па ме љуби, па ме грли. Ја већ... срце ми игра од радости!”

За време поновног боравка у Јагоштици, Милена је “процветала”. Бака јој је посветила сву своју пажњу и љубав. Научила је дете да плете, преде, тка ћилиме и шаренице, чије, да везе, кува и меси. Све што је касније, целог живота спремала, као и дан – данас, одисало је Зоркином љубављу, која се преносила како какав тајни зачин. Њене пите и погачице и колаче сви су радо јели и хвалили... Па чак И од ујака Петка, који је био официр у Београду, добила је буквар и рачуналку, као и прву књижицу: “Од славе вочић, а од смоле кочић”, па је сама научила да чита, пише и рачуна, “ “мимогред”, како сама каже... Да јој је у то време срце било, “на месту” јасно се може запазити у често цитираном прекору, који би њој и њеној рођаци Драгици (која је била потиштена) кад крену негде “међу народ”, као савет, упућивала бака Зорка: “Ти Мицо, мало главу доље, а ти Драга, мало главу горе!”

У Заовине се вратила када јој се бака разболела Мало имање, а “многа уста”, захтеви су непрестани, мукотрпни рад. Како је сад већ била “кадра” да копа, жање, купи сено, радила је код својих, али је ишла и “код газда у надницу” попут осталих девојака и младића чији родитељи нису имали довољно земље. Надничило се од “звезде до звезде”. Код неких “душевнијих” домаћина било је лакше, чак су се и радовали да их позову да раде, јер су давали добру храну у довољним количинама, могло се повремено одмарати и радити “без пожуривања”. Међутим, било је и оних који нису били “добре душе” и који су их мучили: “Нит дају сести, нит дају јести”. Морали су и код њих радити, како им се не би замерили. Плашили су се да их може “нужда натерати” да им се обрате за помоћ.

Породица се окупљала кући тек увече и за вечеру су спремана кувана јела: пасуљ, купус, зеље и кромпир чорба. За вечером се разговарало о сутрашњем распореду обавеза. Очух, Миломир, је распоређивао: “Био је праведан, волио нас је к’о да смо му рођена дјеца, није нас ни по чему раздвајао од своје”. Сеоски живот личи а и разликује се од пасторалних призора овековечених на платнима сликара. Има елемената идиле али и жуљевитих руку. Деца се нису “бунила”: свако је радио највише што је могао, што је углавном била судбина свих вршњака из околине. У периоду када пољопривредни радови нису били у пуном јеку и Милена је, са осталом омладином, чувала стоку по заједничким пашњацима и планини.

Да видимо! Личи ли на Аркадију?! Има ли сплетки, љубавних заврзлама, уздаха? Нешто од тога можда ћемо наћи у овој причи. Чувало се “излетнички”: устали би рано, појели нешто, “упртили торбу”***** и пуштали стоку. Торба се носила на леђима (као ранац) због лакшег провлачења кроз шибље. У њој су се могле наћи занимљиве стварчице: чутура ***** коју би напунили водом на првом извору, комад проје, чанак ***** са сиром, главица лука и ретко кад још по нешто. Девојчице су имале и приручну торбицу у којој је било плетиво (обавезно су плеле), а то је било могуће и у ходу. Дечаци су, док чувају стоку, правили вретена, преслице и слично. Милена је причала: “ Чувамо ми овце, ја и још двије девојке и Дико Благомиров – кобајаги њега ја мало вољела, ал’не као љубавника, нег’сам га вољела као пријатеља ради поштовања његовога према мени. Какав је био дечко – какав брат, не би ми брат тако... А он није никад докон, увијек ти је жељ’о нешто, и видим ја да он прави вретенце, е баш вала оволишно вретенце, И ‘нако окреће га, окреће...

А ја реко' коме ли ће га дати? Па ја'на нако, реко", "ма" даће он Кркљи, Гвозденији Јанковој. Шта ћу, никад себе нисам дувала, све сам мислила да сам најлошија. Кад он се упутио, па право мени! Ево ти, каже, Милена, вретенце. Ајоооој, да ми је дао Београд, шта да радим с'њим, шта ћу у Београду? А није ми ни за вретенцетом, ја не морем на њему прести, нег'што ме није подцјенио!"

Мушкој омладини су била поверена на чување говеда, а женској овце. Када је недеља или неки празник, а то је значило бар један дан у седмици, девојке нису плеле, нити су момци дељали ножем. Тада су се забављали разним играма: жмурке, пале и клиса, пиљака, играма лоптом: "Момци долазе неђељом девојкама, што 'но се каже – дођу у чобане, И сјећам се добро, добро се сјећам: одемо за овцама, а оно момци дођу у неку равен, па се играју камена по ваздан, а ми нако, нуде..."

Е, сад једном, за празника, сјећам се, немам шта да промјеним да обучем, него све једно, па мене стид, ија ондај кажем себи нећу ни гонити овце горе, имам ја моје Паљевине, пашњак доље у Паљевинама, па нећу ни гонити ниђе. Кад оно један момак по један, један по један, један по један, И сви што су горе долазили свима нама, они су сви дошли туне! А онај брешчић баш онако раван, само дугачак, и они цели дан се играше камена, бацаше! А мене стид.

Баш "но чувени момци, они дивни..." У дугим зимама, мушкарци су се бавили исхраном стоке, цепањем дрва, чишћењем снега, а жене су ткале, преле, плеле. У нашој причи сви воле такав живот. Нема дошљака из града који ремете идилу. Да завиримо на прело! Жене чесљају вуну и предуг, сваке вечери код друге пријатељице. За то време мушкарци се друже: играју карте уз кафу и ракију.

Милена се радовала празничким зимским вечерима, јер се дешавало да и девојке учествују у забавним друштвеним играма са момцима. Најчешће је то била игра "прстена". Учесници споје шаке, а један од играча прилази редом и прави се да оставља прстен свакоме од њих. Требало је погодити код кога је, заиста, прстен! Физичка блискост, додири, појачавали су хемију међу присутнима па је долазило до заљубљивања. Старији су, кришом, пратили омладину. Ако би приметили да неко с неким "очијука", држали би их под будном присмотром.

Љубав побеђује! Одувек је тако. Најснажнијем осећању довољан је поглед да нађе пут до другог срца, а младић и девојка могли су се гледати и причати. Додир се рачунао као напреднија фаза удварања. "Ако те момак зовне у коло, ондај значи да те воли. Ил' ако дође до тебе. Једном, двапут, и ондај знаш". Расплет је зависио од девојке. У случају да јој се момак не допадне, она би му то на неки начин показала – не би му узвратила стиском руке, окренула би главу од њега, или би се, чак, пустила из кола, ако би јуноша био наметљив. А, уколико би девојка прихватила удварање, могли су само "разговарати" док је не би запросио и оженио.

У ваздуху је струјала претња – неписани кодекс мора се поштовати. У случају кршења казна је изолација. Девојку "на лошем гласу", могао је оженити само неки удовац или "болешљив" момак који није служио војску, тако да је било опасно ризиковати. Посебну радост и нешто што се дуго ишчекивало представљала су причешћа. "Како про'ода дијете, и не про'ода, а иде да се причешћује... Ми три недеље постимо, ништа се мрсно не једе. Једемо проју, к'омпир печен, пасуља куваног; ондај, из каце изцједимо сирће, надробимо проје или качамака, па к'о печење да је! И ко шта има за причешћа, то купи, припреми, сашије и тако..."

Треће неђеље поста, у'чи Митровдана, у'чи Петровдана, у'чи Тројица дође поп да причешћује. Изјутра устанемо, прво маториње иде да намирује, и ко има намири коме, а ми, дјеца, опремамо се полако... Кад само зазвоне звона на цркви! Ејој, рано моја, пуно'вамо у дворишту! Поп заврши молитву и тад почне он да сјетује народ, да устрожава како то треба молити се Богу, и поштовати Бога и поштовати комшије, како се не ваља свађати и тако.

Слушамо лијепо, па се по мјесец дана, по два мјесеца, благодарним осјетимо, нека благослов у иксану, тако, све нам равно ондај... Причестимо се, па ондај, ако је љепота, понесемо "ране и сједнемо сви по порти. Све то засједа и свако своје постави. А ако је киша, ми у школи, у Сали. У томе дођу свирачи, и наруче људи, ови старији, и то грми!

Е, после ћеца оду кући, ондај долазе девојке и момци, младе, младожење, и тако... И, ондај, настави се вашар. Е јој, милина, једва ишћекамо кад ће!" Вашари су били највећа забава омладине, али и одраслих. Ту су се показивале удаваче и момци за женидбу. Народно цвеће! Девојке, расцветале у лепоти и младости, увек су долазиле у пратњи неког старијег из куће – уколико су мајка или оба родитеља били спречени да пођу са њима, "чувао" би их брат или неки ближи рођак. Старији су се забављали, а и "сакупљали материјал" за оговарања. Мотрили су на младе. Пратили су њихова кретања и понашања своје деце, да нешто не погреше и, тако, дају повода причама.

Да осмотримо вашарско шаренило! Има ту свега: таштине, очијукања сашаптавања, трачева. Али су оне две девојке нагиздане! Богате девојке препознаш по сукњама од сирове, "тешке" свиле и блузама од жоржета или танке свиле, испред се назире "јелече" или комбинезон, најлон чарапама и сандалама. Блистају ниске бисера, златни и сребрени ђердани, светлуцају златне минђуше. Сиромашније девојке носе сукнене сукње, ручно ткане и тамних боја, блузе од цица и перлона. Сукње су им испод колена, блузе са кратким рукавима и крагницама или малим изрезима око врата. Коса је уредно исплетена у плетенице и причвршћена у различите пунђе. Момци су у сукненим панталонама са тзв. "балонима", у ланеним кошуљама, везеним чарапама и опанцима. Сви имају капе. Родитељи су бринули о одевању девојке, а посебно најстарије ћерке, "удаваче". Отац би обезбедио новац, а мајка, уз ћеркину помоћ, шила, плела, везла и ткала ћилиме.

У "опремању" су учествовали и ближи рођаци. Милена се сећа: Тетка ми, једном, даде диван један материјал за блузу и рече ми: "Саши" Мицо, себи блузу, за вашар на Петровдан, па ако се удаш прије, а ти ми га врати! Шта ће ја'на, није се имало одшта".

* Село у општини Бајина Баста

** Село недалеко од Вишеграда у Босни

*** Мајсторски обрађени дрвени кревети

**** Дрвене посуде за воду

***** Обично око пола километра

***** Овим алудира на новчану казну која је касније уведена

***** Интересантно је да мајку зову Нана, а баку Маја

(хипокористика од мајка)

***** Торба је ткана од вуне и шарана пругама разних боја

***** Боца оплетена прућем

***** Округла дрвена посуда са поклопцем

ЖЕНА ИЗ КАКТУСОВОГ ЦВЕТА

Напаћене жене често развијају запањујуће перцепције које поседују широке дубине и ширине. Мада не бих желела да некада ни сама погледам у душу своје тајне подсвести, чињеница је ако смо преживели тоталну репресију (одузимање слободе, спречавање слободне воље) подсвесне људске дари замењују оно што смо изгубили и које нас штите. У том погледу жена која је живела мукотрпним животом и размишљала о томе има непроцењиво богатство психе. Она је до сазнања дошла кроз бол, ако се чврсто ослањала на свест, имаће дубок и богат душевни живот и безграничну веру у себе, без обзира на повремене сумње у своју снагу.

Постоји време у нашем животу, у средњим годинама, када жена треба да направи одлуку - можда, најважнију психичку одлуку о свом будућем животу, да ли да живи животом мржње и разочарања или не. Женама се то дешава у педесетим или почетком шездесетих година. Оне су на прекретници "Када им је све преко главе" Када више не могу даље "Када је прошлост сломила леђа камиле" и живот им постаје неподношљив и горак.

Због брака што се распао, или сломљеног срца због обећања, и вечно празних обећања. Тело које је дуго живело пуно је олупина. То се не може порећи. Али ако се врати својој инстинктивној природи, уместо да утоне у мржњу, осећа се оживљена и препорођена. Кроз бол и патњу човек "умире" и поново се "рађа" (читајте Јунга! Египатски мит говори о Исиз што саставља раскомадане делове свога брата Озириса. Целу ноћ од мрака до сванућа она саставља делове, јер ако до јутра не заврши, Сунце се неће родити. Христос је васкрсно Лазарус-а, а Деметра (Богиња) дозива кћерку Перзефау из Хага. (не знајући да ли је Рај или пакао). Напаћена жена дозива беживотне и разчлањене аспекте живота. (Не мушкарце, не љубавнике, и мужеве). Она, као птица Феникс, што се из свог пепела рађа, и постаје снажнија, одлучнија храбрија и обогаћена искуством претходних патњи. Једном сам о том чак и песму писала. О вили која живи на дну језара. (Односи се на напаћену жену), једног дана измучена, бледа и преморена, са алгатама, прекривеним од морских трава, огртач јој се отвори, златна светлост преплави све, и док срцем куца на вратима, (Симболична кућа прославља душу њену, контакт са самом собом). Не треба заборавити: У томе нам помаже долазак правога тренутка, тренутак кад смо спремни, отворене душе и срца, за преображај. Тако је говорио Заратустра: Постоји време за све-време кад се смеје и време кад се плаче, време за сејање и време за жетву, време кад се воли и време кад се мрзи. Најјаче су особе које су као Јунгов, хиро (херој) прошле кроз многе тешкоће, "Дундеаус"- опасне пећине у којима их непознате немани (аждаје) вребају, са којима се они боре и побеђују их. Онај ко се у животу није сукобљавао са неманима живота и трагедијама не може рећи да је храбар.

Тај процес "Интиатин" омогућава ти да се препородиш, да упознаш себе: Уосталом жене су биолошки и психички јаче од мушкараца. Ми често живот започињемо у пустињи: Живот у пустињи је место где је живот веома кондензован. Корен биљки се грчевито држе за последњу кап воде и цвет што одржава влагу и на тај начин цвета само рано у зору или касно по подне. Живот у пустињи је краткотрајан и суров, али у исто време и величанствен. Оно што се у великој мери дешава, дешава се испод земље, скривено од погледа.

Ово је слично животу жене. Многе од нас су живеље животом пустиње: Безначајне на површини, али интензивне и огромне испод површине. То су врста делења или психичке дистрибуције! Таквом врстом живота живе све жене које су преживеле психичке трауме у животу, и трагедије чији извори су разноврсни, а због којих нису могле да остваре свој пуни понтецијал. Напротив, има жена које се неће задовољити животом пустиње до краја, њих неће заблеснути повремена лепота блиставог цвећа, кактуса већ ће наставити да ходају у правој линији, по ужареном песку, далеко према хоризонту, преко долина и планина, кроз кањоне, и клисуре, пењући се по оштрини и каменитим литицама до пећина, пузећи по њиховим зидовима горе према прозорима снова.

СЛИКА ИЗ РЕНЕСАНСЕ

Како си нежна љубави моја!
 Као прелепа слика из Ренесансе.
 зрацима Сунца коса ти уплетена
 а ветар-Зафир твоја одора,
 као звончићи од сребра.
 Гласом твојим одзвањају цветна поља.
 Руке ти милују изворе у песку оазе.
 Питам се зашто се зароби у прошлости
 давнина?

У машти видим те као духа,
 путујеш белим облаком негде далеко,
 док ти роса купа твоје бело и нежно тело.
 Љубави моја, што се пресели
 у "Песму над песмама".
 Да ли и сада живиш горе далеко,
 са сунцем у очима увек си у моме срцу.
 Грејеш ме и у најхладније дане љубави
 моја,
 а блисташ горе високо међу звездама
 сјајем Венере.

Андреја Ђ. Врањеш, Сремска Митровица

КАЈАЊА

Кају ли се они,
што живот покварени носе,
камелеони душа, што у разно боје,
обло оштрим, намерно што виде,
што проживе живот, ко да не постоје?

Кају ли се у невиди мраку,
који лудим свог брата прогласе,
што у тмурном оку немају светлости,
што се у злу добу, весели огласе?

БЛИЗАК ЉУБАВИ

Проћи Милораду Голијану.

У њему се привикли,
бол и ход у један род,
када би застао, можда би на земљу пао,
сјајноме уму, ближи је свод.

Од дубоког, сазнањем дубљи,
израчјем људског зрачи у свијет,
привит уз Бога претиче вријеме,
птица није, а живот лет.

Када се једном догоди и то,
да собом ко чудом, однесе хрид,
остаће морем да подсјећа,
вал високи, необорив зид.

ЗОРА

Румени врисак обасјава жуди,
из осмеха биља сјаја прича бежи,
светлост рујну очи напипају,
на платнима слика нема тајна лежи.

Далека магма небеска,
лепотом кратка, ближа авантури,
ко Лаура нага, из вида нестаје,
отисак олује у Регистратури.

Наслућује дане,
у веселост боји,
искуствено тужан,
да је сретнем, чекам,
остарелих бдења у таму сам, зорим.

Рањених срца, највише кајати се знају,
они што и тесан бол купују,
сломљених живота, времена поете,
путници сетом, они што тугују.

КАКО ? II

Како могу волети они,
што не знају љубав да узврате,
како сањају снове модре,
у таму душе,
како су многи животи,
невраћени дугови,
какви су то сунцокрети,
што и даље живе,
кад се сви осуше?

МАЈКА СТАРА

У тишини молитвеној,
испод иконе Свеца,
старица мајка са прошлошћу збори
и као да зове.

Крај окна стојим,
исте светлости сцена,
на зиду икона она,
нисам дете више,
а она је сена.

Снежана Марко-Мусинов, Земун

НЕКОМ ЈЕДАН, НЕКОМ ДВА, НЕКОМ СУМА СВА

Епизодни догађаји пуне насловнице
занемарујући друштва право лице
јер је увек више оних који се каче на
сензационализам него на уобичајени,
било дневни, било ноћни, реализам;
о великим новчаним цифрама мање
популације се распреда
док већина једва има за поштену
векну хлеба, неки се фирмираним
стварима гласно диче, а с друге стране
дете за суву обућу урличе не би ли га
друштво чуло јер се чини поприлично
глуво,
купују се најскупље авионске карте,
а друге цена градског превоза у
ћорсокак сатре, исти људи и летују и
зимују, ко је крив овим другим што не
умеју да лудују.

На једној страни су креативни, на
другој незаинтересовани,
једни читају, други паметују,
једни раде, други сновијају,
једни свирају, други певају,
једни се труде, други отаљавају,
једни немају, други имају...
често неправедно.

Једне хвале, друге жале...
не знајући да греше;
Живот креше! Са длаком на језику
промениће се, мултиплицираће се
пажња на места одистински важна.

У трагању за срећом, једни добијају,
други губе, спутани и распојасани,
помирени и бунтовни,
пријатељски расположени и издајнице...
Кажу: „Све је за људе.“

У СВЕТУ ПРАВДЕ

У свету где
један разгали, други лаж потури,
један се завали, други запали,
један хвали, други развали,
да оставиш траг пријатељу бар
мораш бити драг.

По њему не пљуј,
истину суву изуј,
неправду не подмазуј,
сручи речи које од тебе неће
првом приликом побећи
јер ће пуну правду изрећи.

Никог не черечи,
тек кад треба противречи,
заузми чврст став
и такав га не дај,
буди змај,
ахај!

БЕЗ КАВГЕ ПОЗИТИВНЕ ВИЈУГЕ РАДЕ

Дрвље и камење нечије су знамење,
или га примају или шаљу, како знају се
чупају.

Увреде прште на све стране, кадгод
веће кадгод мање,
неки играју на карту: самооплакивање.

Кад има пуно да се ради, више се и
богоради,
увек треба неко кестење из ватре да
вади.

Све се чини да је другом боље,
да га боје светлије животне боје.

И кад радите из најбоље намере,
очас се изврне и добијете погрда
камаре.

Ко се снађе, на вештини, свака част,
не помаже ту пука власт.

Длака са косе да не падне,
може без врацбе – где нема кавге.

НА МУЦИ ЈУНАК НИЈЕ РЕДАК

Не ваља кад си спор,
 не ваља кад си жустар,
 не прија кад причаш себи у браду,
 није добро кад си бучан,
 не ваља праволинијски,
 не ваља кад си лучан,
 не ваља кад лижеш,
 не ваља кад гризеш,
 а тек да срчеш таман посла,
 увредићеш свога госта,
 жваку не жваћи,
 пуним устима не скачи,
 не мрачи, срећом лажном не завлачи,
 немој да питаш,
 немој да прећутиш,
 немој да седиш,
 никамо не лутај,
 не помишљај да бежиш,
 не тражи, не гази,
 на сваку реч припази,
 изговорена натраг
 иза језика неће моћи,
 да те спаси ниједан неће знати,
 правила понашања прати,
 да не замрљаш,
 да не забрљаш,
 да напад преживиш
 мораш са свачим да се мириш,
 и кад крив ниси да се постидиш,
 да видиш и што не видиш,
 да климнеш кад ти се не клима,
 да дрмнеш кад ти се не дрма,
 да падаш, а дизању се надаш,
 да толеришеш,
 а у себи болно уздишеш;
 привуци, навуци, завуци...
 стомак увуци, само не туци,
 јунаци се познају на муци,
 из бонтона памет вуци,
 нек' ти је при руци.

ИГРА НЕРАВА

Деси се да вас погрешно схвате,
 да намерно изговорене речи изврћу,
 да будете међу онима који пате
 а немају жеље да се намећу.

Дође вам да не проговарате,
 не желите да се супротстављате,
 мирније вам је у тишини мисли
 него исфорсираног сукоба замисли.

Конверзација много тога да,
 и суноврат човека открива,
 устајање на леву ногу,
 дрмање капљице жестине с ногу...

Разговор и намерно прикрива,
 коло догађаја се убрзано одвија,
 намера отвори очи, прошири видике,
 мења стечене о стварности слике.

Туђа нервоза на вас не сме да пређе,
 научите да благо слегнете раменима
 – свако чудо за три дана прође,
 да утиче на ваше расположење не сме.

Човек кад у боли неправде огрезне
 губи од својих иоле срећних дана,
 а сатница животна, колико год дуга,
 уистину је мала, не бих се с њом
 играла.

ГЛАСНО ОБЈАШЊЕЊЕ

Већ је неко време покушавала да успостави везу са Домом здравља коме је регионално припадала. Требало је да закаже термин за преглед, а није знала у којој смени јој ради лекарка. Не лези враже, нико из дежурне службе није дизао слушалицу.

Не би лења, спреми се и оде лично у општу службу. Имала је другачији план за тај дан одмора, али није било друге него да се темељно позабави новонасталом ситуацијом. Није ни приметила како је убрзала корак и далеко брже од уобичајеног, обрела се у ходнику Дома здравља, тик испред шалтера где је уредно чекала тек једна особа.

Извади мобилни телефон из ташне и позва. Није се либила да прекрши правило некориштења телефона у ходнику иако је испред ординација било више писаних упозорења, јер је себе ставила у функцију истраживача. Телефон је уредно зазвонио. Сестра за шалтером је занемаривала његову звоњаву.

„Јави се!”, изађе из ње, без персирања.

Чудно је погледала, са: „Зашто?” на уснама.

Успевши да укроти глас да од беса не задрхти, изусте: „Зато што те Ја зовем.” Махну махнито.

АФОРИЗМИ:

- Живот је маратон, а маратон је дуга трка.
- Сви клецамо, неки падну, а понеки пропадну.
- Сноп светала у нечији живот уперен, ретко кад је умерен.
- Ако нам се сећања распу, ишчезне, као отисак стопала у песку, и добро и лоше што дуго чувасмо испод коже.
- И цепна лампа и сунце светле, само потоње има више петље.
- Прошлост евоцира онај коме је мила.
- Мало воде на длану испари као буђењем снови.
- Лавина добронамерних мисли душу чисти.
- Нема веће тишине од мука ишчезнућа.
- Песма без душе к'о пуж без куће.
- И дете је човек планете.
- С језиком за зубима промена не бива.
- На муци се познају јунаци... и профитери.
- После роботике, нема мотике.

Отисци prolaznosti

Galopiraju pred očima svakodnevno
slike događaja kojih više nema,
sećanja na ljude koji se više nigde ne bude
i gorak ukus biva što se ljubav sakrila
u nedohvatljive visine, oblake
koje obasjavaju povremeno sunčeve trake.

29.9.2022.

Секулић Драгомир, Лепосавић - Косово

ОЈ КОШАРЕ, РАНО НАД РАНАМА

Ој, Кошаре, рано над ранама,
Српска војска борила се сама,
а са друге поред Албанаца
има војске других припадника.

А на небу авиони лете
и пуштају светлеће ракете.
То они што нам желе мира,
а Рачак за то пропагира.
Снег и лед оково Кошаре,
а српске се јединице боре.
Бране земљу, бране своје људе,
да им живот што мирнији буде.

Пакао Кошара далеко се чује,
војска српска сада поручује:
-Не бојте се браћо на Косову,
ми бранимо земљу ову!

Мајка јесте испратила сина,
сестра брата јединог што има,
жена јесте код куће остала
и са женом деца мала.

Очекују вести са свих страна
време тече војник се не јавља,
а он бије тешку битку
да Албанци у земљу не уђу.

Православни петак, артиљеријски
пројектили,
баш у зору кад су војници легли.

Раса Кошарес, Кошаре и Маја Глава,
успут браћа да се штити глава.
Крвава битка траје целог дана,
погинулих има, а има и рана
али српска војска не попушта,
чује се глас из свих војничких уста.

А у мају када руже цветају
војници ОВК поново напредују,
стиже тенк, немогуће прошло
и на положај српски је дошло.
А на Мрчај водиле се борбе
српске трупе врх да освоје,
ОВК имају губитке
са Мрчаја како који беже.

Има доста погинулих припадника,
исто тако повређених припадника.

С друге стране има много више,
Ој, Кошаре, ти права гробнице.

Сто осам припадника страдало,
сто осам је мајки заплакало.

Плачу мајке, а плачу и деца,
плаче сестре за брата свеца.

После тако изгинулих људи,

Кумановски споразум мир нам нуди,

па се војска повлачи са Косова,
за њом народ је ли тако мора.

Видите ли ви то млади људи,
ко те туче тај мир сада нуди,

где су нама мостови и пути,
још много настрадалих људи.

Јер Косово сада страна земља
за Србина место тамо нема.

Оста њива, оста и ливада,
а и кућа где је било жара.

Нада Матовић – Беране

ПРЕПОЗНАВАЊА

Ко сам?
 Ко си?
 Ко смо?
 Космос у Улици априла.
 Гдје сам?
 Гдје си?
 Гдје смо?
 Свјесност без мане,
 пролаз у годинама.
 Ја сам.
 Ти си.
 Ми смо.
 Свјетлост, стопа, пут!
 Љубави!

На путу кроз себе
 или у повратку себи,
 јер не желим да буде ко дјечја суза,
 нека знак распознавања
 буде туфнаста црна блуза;

у мимоходу мисли
 сретнеш ти мене,
 и сретњу ја тебе –
 другачије, знаш, срили се не бисмо;
 оно је оно што највише волим,

ванила у грлу, ход по прашуми,
 све у прошлом времену, само љубав
 у садашњем.

БЕЗУСЛОВНО

Опет те волим безусловно,
 али ако мени то не смета,
 шта има други
 да узимају то за зло?

Зашто бих нешто тражила за узврат?
 Кад ми су сну ређаш цијеће,
 уз то још по нешто слатко.

Зашто очекивати нешто више,
 кад љубав пружа
 ми више него што мислим,
 више него што видим,
 није ни битно јеси ли ту или нијеси,
 довољна је једна мисао,
 да безусловно волим те.

КЉУЧ

Кључ си мојих снова, и ситне,
 жеља и наде,
 кључ си љубави и печат златни,
 што спозна само љубав,
 кључ си за језик без ријечи
 Кључ си, али кључ у свакој причи.

Кључ што на слободу личи.

Кључ истине,
 што у сваку лаж пробија
 Кључ покајања и слободе,
 Кључ стајања и борбе против
 одустајања,
 кључ изгубљених надања.
 Није битно чега кључ си,
 али битно је да кључ јеси,
 па бар и тајне вјечите.

ОСТРОГ

Одахните, груди, у овој слободи,
Што моћима својим све исцијели
на овој висини гдје сам Господ бдије,
Василије Острошки Свети.

Поред тебе душа је слободнија
на висини испод литица и платија
нигдје није боља и нигдје топлија.
Ту мир пјева пјесму која душу грије.
Из камена тог свјетлост види се,
пред тобом свако Богу моли се.
Гле, ноћ тиха броди и одором меком,

Теби људи хрле, мошти твоје душу
посебном благошћу грле.
И ја чујем како у Царству небеском,
пред олтаром светим
пред олтаром светим
за неког се Богу моли.

Ово није вјетар са високих страна
нико не чује ни вјетар ни кишу,
Ово није грмљавина са високих страна,
дан поред тебе је најљепши на свијету,
вјером помажеш свима
и малим и великима.

Док тамо далеко, за врхове оне
што се к небу дижу као знамен свети,
свечано и мирно јасно сунце тоне,
и као златна круна
спрам истока трепти.

У близини твојој
у човјеку препород се рађа,
врата твоја отворена су свима.
Замишљам тај сјај,
сваког трена што лијечи
сваку муку љуту.

Хвала ти, Василије Свети,
за све што сигурно
нијесам могла ни снити.
Теби ћу се увијек молити,
док има ме,
моје срце обливаће топлота Твоја.
Овдје у слободи близу Бога стојим,
не мислим на оно што давно бјеше,
јер ти чистиш све оно што лоше је.
Када у тебе гледам,
осјећам слободу
сваког дјелића свијета.

Слађана Бундало, Крушевац

Верујем не верујем

Испраћаш ме песмом
и отвараш врата
са којих клизе капи кише
А ја наивна и млада
верујем да стварно постоји
неко поред ког'
нећу пожелети
ништа више
Верујем речима
које дословно
не обећавају много
Од оних си који понекад
намерно "прогута"
које слово
Онда све поприма другачији
смисао
Таман поверујем
волели смо се
а ти си све то
измислио....

Пуста жеља

Као по некој старој навици
Цртам по стаклу твој лик
Помажу ми раздрагани свици
Док се у бескрај протеже видик

По стаклу као да сузе клизе
Остављајући видљив траг
А ја мислим да си ми све ближе
И да ћеш прећи кућни праг

Ал то је само пуста жеља
И осећај матерински јак
Живот је нека чудна преља
Не може у њему бити свак'

Знам...

Не уем да
објасним
себе саму
И овај немир
у грудима
Невешто прикривам
сопствену таму
И глумим
звер пред људима
А они
вешто ослушкују
мој страх
наоружани до зуба
Чекају и најмањи
корака крах
да би прорадила
њихова нарав груба

Живојин Манојловић,
Крушевац

ЕРОТИКА БРЕ

Устасмо лагано
Радојка и ја .
Не баш много рано.
Па сварисмо кафу
Изутра, приа .
Она воли слатку
Па шећер посоли.
Уста се залепе
Не мож' да говори.
Ја горку волим.
Са шљивку окалим,
Ону што за мене
Искључиво правим.
Имам ја ракију
Све да ве подавим .
То ми е за продау
Тако , да ви јавим.
Ако ви затреба
Буре или два ,
Сам Станојка тражи
Цело село зна .

Седимо ми тако
С мисли сваки своје ,
А ја се присети
Од ономад , згоде мое.
Бркчић ми леви
Мало подрипкуе.
Радојка ме гледа.
Зна о чем по главе
преметам
Па се осмехуе.

Садиле смо лука
На ниже у баште.
Домаћински море .
Ете, сами кажте.

Она испред мене
Побада га стручно.
А ја с' мотиче
Загрћем га жучно.
Сукњице до колена
Обукла бре тесно.
Уз њу се припило.
Па кад се савие ,

У доњем стамаку
Све ми нешто мило.
Одем до сеника .
Са три стога сена.
Па зовнем Радојку
Да одмори лена.
Зна шта ће да бидне,
Па се нећка канда,
Погледе ми шаље стидне
Док аљинче манда....
С пута се не види ...
Мрак на очи пао....
Ма неби ми вид'ли
Ни воз да е стао.
Очистисмо сламке
С нас што се каче.
Настависмо садњу
Још брже и јаче.
Побујао лука
Киша му не треба
Израсла му перца

Ки да су до неба.
Скоро и кукуруз
Да се мора.
Да имаде леба.
Па све аграр мере
Да с' примене треба

ЕХ...

Волео бих
Да ми тело плане
У твојој загрљају
Замирише на зној
Прави
Виноградом у цвату
Обливен
Руменилом дренка
Ех...

Прсти преплетени
До бола
Бедрима
Клонулим
У дрхтају
Страсти
Ех...
Волео бих
Да ми тело плане
Угризом усана
Слатким
Вечним
Као Рскавац
У позном зрењу лозе
Ех...

Милош Белоица, Подгорица

САН И ЈАВА

Гледам је како мирно спава
Она је сан ја сам јава
Ја на јави живим сан
Она у сну живи јаву

НЕ МОРАМ

Не морам све да ти кажем
Што би теби рећи хтио
Много тога не бих знао
Много тога не бих смио
Не морам све да ти кажем
Што још по мало казати знам
Много тога не би разумјела
Много тога не би смјела
Не морам све да ти кажем
И ако бих много казати знао
Много тога већ сам рекао
Много тога већ сам знао

ЗАБОРАВ

Постоји једно чудесно мјесто
Ђе заборав не свраћа често
У то мјесто радо свратим
Зашто то радим никако да схватим
Сјенке прошлости још живе
Моје очи често им се диве
Окамењена ружичаста боја
Расута - мисли без броја
Још увијек постоји то мјесто
У коме заборав одавно је нестао
Узалуд се вријеме труди
Да дубоко уснули заборав буди
Све овоземаљске временске моћи
Том мјесту никада ништа неће моћи
Уселити неће невременску зону
Већ само ону у незаборавном тону

РУЖА

Изникла је ружа ђе јој мјесто није
Под њом земља једну душу грије
Умиљата само се смијеши
Смјехом пркоси или душу тјеши
Изникла ружа ђе је никад било није
Њен цвијет сада једну душу пије
Озарена зрацима неког ока
Коријен јој је земља дубока
Изникла је ружа ђе било није
Једна устајалу воду из земље пије
Врело сунце топлином је грије
До зрака тога немирној ружи није
Опет је ружа тамо ђе је било није
Тешки мермер топлином је грије
Својом снагом она га обавија
У тој борби болом се обавија
Увела је ружа нема је ко прије
Узалуд мермер земљу испод грије
Корјен њен станује је у тами
Да изиђе вани ништа је не мами

ЛОКОМОТИВА

Кремен ватру узалуд пали
Киша пламен силином гаси
Трава једну тајну чува
Руке по пољу тебе траже
Зрела вишња у хладу мирише
Велики бор од Сунца је чува
Кишни облак опет се навраћа
Тражи мене да ме капима части
Јурим зрак млазњака на небу
Измиче ми његова локомотива
Сањам да сам машиновођа
Што по небу црта свој пут
Гребем по земљи нагло кочим
Врисак одјекује из сваке шкрипе
Крилина ме својим мудро извлачи
Поносно небом као соко летимо

ОРФЕЈ У ГОРИ

Уморан мрачном гором лутам
Бијело лице лиром тражим
Птице коло небом играју
Крила теби дају да полетиш
Из таме сама кораком лаким
Не окрећем се док сањам
Да мојим стопама идеш
Нехатно те убити могу
У нашој гори желим да живиш
Зов љубави разум узима
Погледом разарам свијет
Нестајеш у мрачној дубини
Заувијек отргнута оку мом
Посађена у срцу сломљеном
Цвјетаћеш док славуји под Олимпом
Најљепше пјесме пјевају

Богдан Јевтић, Крушевац

Одраз душе

Из длана ми ниче цвет,
савршено леп,
орошен кристалима росе,
журно ходају ноге босе
да осетим мирис твоје косе.

Одраз си моје душе,
километри се руше,
скраћујем их у милиметре,
с тобом су мисли моје.

Шапатом казујем
магичне речи,
заједно у времену постојимо,
осмехом универзум да обојимо.

Усидрена верност у откуцају срца
постаје заклетва,
вредна као на длану
златна шкољка бисера.

Достојанствено буде се страсти,
једно другом све желимо дати,
а то у две речи може стати.
"Волим те"!

Сјај јутра

Чистота постојаности у трептају ока,
корачам стазом живота
да попијем кап среће
из бистрог потока.

Осећам лепоту тренутка,
време се не чува у цепу капута,
радујем се сјају новог јутра.

Бескрајни осмех се рађа,
мирним морем плови лађа,
лепа реч од меда је слађа.

Нечујним плесом душе
бележим стихове нежне,
који се роје као пахуље снежне.

Јутра нова

У секунди погледа
љубав се рађа.
Летимо изнад облака
до звезданих висина,
срца заувек загрљена
и када нас дели даљина.
Титрају дамари у души
жељни љубави.

Дуге ноћи у самоћи
скраћује машта и сећање на
нежне осмехе и давања,
несебичног пожртвовања.
У загрљају снова
чекам јутра нова.

Слободан Ценц, Крушевац

ХОРСКА ПЕСМА

Са коца маше одрано тело;
 Ма где то може?
 Новој љуби у жару пожуде ага стихове
 пише
 на пергаменту од српске коже.

А онда:
 Трећи рајх, Мој наук и Остерајх.
 "Ћу-ћу-ћу" и "Ту-ту-ту!!!" - "Циклон Бе"
 кроз димњак пева
 и Богу шаље ваздушна тела.

Па још:
 Нож и маљ,
 дал Јасен ил украс Врбин,
 низ Саву плови
 заклани Србин.

И здрушно:
 "Јуно поткивано"
 гурнуто под лед
 ал прво заклано.

Па једнодушно:
 На размеђи векова,
 раскрсица, жута кућа
 и касапница.

А сад сви:
 У току је распродаја делова српског
 тела
 док шкрипи шлагер:
 "Најтин најти најн
 хуманистинц бомбинг
 ол деј енд ол најт".

И још једном.
 И опет,
 Хорски. Сви!

ОВДЕ ЦРКВА

Ово није представа.
 Овде се жртве хвале узносе Господу.
 Овде су сви једнаки,
 јер бог зна срце свачије.

Овде кандила горе у славу,
 не због људи или мрака.
 Овде су иконе старије
 од иконобразих људи.

Овде је све за људе
 и ништа од овога света.
 Овде стоје не они што ноге имају
 но они што срце не штеде.

Овде је трпеза постављена,
 гладних је много, речи је мало
 што од изображенија воде до
 преображења.

Овде свеће по намери горе
 и ветар што разноси не може им ништа,

Овде тишина сагорева жељне
 и жељом обременене.
 Време овде тече од данас до краја свих
 дана,
 и свака намера и реч изговорена ван срца
 на угарак отпада.

Овде, светли и мрак
 и обасјава светлост ова
 што од људског лица није
 а са лица не силази.

Ко то види, видео је Бога.

КАД СЕ ЖЕНИ ЗЛО

Простога духа велик је жар,
 за добит, корист, једини дар.
 Похлепи таквој кратак је век,
 сујети, комплексу да нађе лек.
 Уста лажљива срца су хир
 под ноктом канце заклан је мир.
 На позив чека баш такав сват
 пред господарен да савије врат.

А онда чека да ожеже ватра,
 да роди се из сумпора пакла,
 да рог призове чопоре свиња,
 у свате да долете гаврани, сове,
 што бахати младожења свитом их зове.
 Да онда у поход свадбени креће
 и редом бије и оног што хоће
 и што са њим неће.

Сложно тад певају грбави вратови,
 брат брату постаје Тат,
 младожења радостан што лелек му сватови
 а невеста мрак.
 Главиња поворка кроз пепела прах,
 на земљи дрхти престрављен мрак.
 У задњем невиделу познат му пут
 жени се зло још један пут.

Момчило Јаничић Момос, Инђија

ПРИЈАТЕЉСТВО С ДУНАВОМ

Гледам тај Дунав плећати,
 мрешка се и љуљка поспано,
 као и ја у мрежи рибарској...
 Задовољни смо, смерни, одавно...
 Рибу сам наловио за вечеру,
 изворске воде донео и
 дрва за добру ватрицу...
 Време је за лежачку и дангубу,
 немушти еглен са Дунавом...
 Доста ми је брбљивих гласина
 са радија, телевизије,
 радије еглен с Дунавом.
 Он је пријатељ одани.
 Све даје а не тражи,
 нису му потребне похвале,
 ни псовке, ни речи скарадне.
 Сој смо који штује ћутање.
 Нама је светиња тишина
 а ње имамо на претек
 па смо задојени тишином,
 она је наша заклетва.
 Некад се придружи и ветар
 да мирисом мора далеких
 светске новости шапуће...

ЖИВОТ ЈЕ...

Живот је љуљка
 на танком струку свиле.
 Лако се кида!

Живот је мајка
 и очух што нас шиба,
 речи немиле.

Живот је игра.
 Понекад будеш лопта,
 неки пут чигра.

Живот промиче,
 наше скуте украја,
 река протиче...

Живот је један.
 Оптичен са љубави,
 злата је вредан!

КАД МЕСЕЦ БДИЈЕ

Месец је бдио
 Отворила се ружа.
 Вече за љубав!

Отварају се
 латице љубави, све
 трепти у ноћи.

Цвеће радује.
 Лековита је лепота,
 драга, мила.

Месец је заш'о.
 Заспали загрљени...
 Умор је јачи!

ХРОНОСОВ КРИК

Казиваћу песму,
 само боговима знаном,
 појем је зачинити
 и фрулом одабраном
 која коло тражи.
 Њен ће звонки зов
 у ушима да одјекне
 а његов божански ехо
 овоземаљски бол да ублажи.
 Са себарском торбом
 ходићу низ свеколоке друмове,
 затрован од неправде
 нудићу мелемске стихове.
 Грчићу се у болу и прашини
 стварајући песму даровницу
 за ине свеколике уши,
 која ће копља и стреле да затоми,
 огњеве и громове да заглуши,
 стушти се са горе у равницу,
 страшне вихоре да заломе
 и нестане у нигдини...
 Држаћу кићене беседе
 на трговима и царским друмовима
 бираним речима заменити
 хвале, покуде и псовке,
 нарицаљке и жалопољке,
 упутити у мудрости овоземаљске људе,
 одвратити од сваке заблуде...
 У пољима широким и селима празним,
 где се губи сва нада,
 молитву уз бројанице,
 данима, ноћима и било када,
 у обраћању Богу,
 шапутаћу да и мене ојача,
 уместо тугованке и плача...
 Уместо нектара пићу росу,
 и молити, молити у заносу...
 Заробљен у шумском брлогу
 између јаве и сна,
 између ноћи и дана,
 лизаћу нектар из својих рана.
 А кад чујем звук далеких звона,
 разумећу поруку њихову,
 поруку која даје на знање
 да грех одвећ земљом царује,
 и њихов звон преточити у стихове,
 у речи које лете као утве златокриле
 и не носе ни бол, ни јед, ни уздахе,
 већ као божији дажд, мир и љубав...
 А ко љубави нема,

АМОРОВ ПЛАМЕН

Тиховах у шуми невољно сам са собом
 и да не постанем
 плазећој самоћи робом
 заложих мали огањ,
 циганску другу ватру
 па царих угљевље
 жежено да се луде мисли сатру,
 да усану на болну темењу...
 И тад угледах драги лик у пламену...
 Све је мамећи лепршало: лепота,
 светлост, топлина,
 као да си била ту, обујмила ме милина.
 Питам те: Јеси ли ме заборавила?
 Одговора нема.
 Питам те: Да ли си ме волела? Ћутиш.
 Тишина нема.
 Гледаш немо,
 ћутиш као да оптужујеш.
 Мислиш да сам ти хтео украсти
 свету слободу,
 да те заробим,
 као неки гусар на броду?
 Као да ми се више не радујеш?
 Просипам речи као звездану прашину,
 царам, царам
 да избегнем злосутну тишину...
 Не, пред тобом бих пузио по поду,
 био слуга, љубавник и господар!
 Све је отишло низ воду, а говорили су
 да смо идеалан пар...
 Протрљах очи плачне у диму,
 а ти си бестрага нестала у њему.
 Могла си се бар насмешити,
 или ми махнути руком,
 кришом пољубац послати
 и наградити још већом муком...
 Бунцам у грозници и царам, царам...
 Безуспешно нови пламен стварам
 да ме наново у њему озари драги лик.
 Онда тишину поли
 суморни сове крик...

Љиљана Тамбурић, Крушевац

ТИ НИСИ МОЈ ОРФЕЈ

Ако су ти прсти крвави на лири,
па од бола не чујеш себе како певаш,
рећи ће ти моји скривени немири
да залуд о мени у тајности сневаш.

Заборави риме, не скрнави строфе,
немаш срце лава, жртву не разумеш,
не кради од Орфеја, да дајеш не умеш...
сам себе горчином неуспеха трујеш.

Рукама не копај под Олимпом јаму,
из ње нећеш чути песме славујеве,
ни земаљске чари, остале од мене,
пробудити не знаш очи засењене.

Певање је твоје, само слаби ветар,
опити се неће од њега све звери,
зато боље, брзо, назад се окрени
и на светло дана из поцемља крени.

Ја сам, Еуридика, за оног' ко свира,
док се пред њим клања хладна Персефона...
Крије се мој Орфеј и његова лира,
негде иза седам непроходних гора.

Ако он не дође, горећу у паклу,
и писаћу песму грозну и наказну,
Сизиф ће ме бацити на Лезбос за казну
да дочекам главу мог Орфеја смаклу.

ПРЕД СПАВАЊЕ

Када тамна ноћ се спусти, на сећања у самоћи,
у тој тами као звезде, заблистају твоје очи...
Сваки кутак, обоји се, плаветнилом озвезданим,
па се дан у пуном светлу, у том мраку мени јави.

Ја погледом тад' покупим, сву ту срму с' таванице,
и смотам је као гнездо, да успавам бесанице.
Оне као птићи траже, да у кљун им нешто ставим,
умирим их и унуним стиховима измишљаним.

Из песама, к'о из рама, твој лик тихо проговара:
"Ова ноћ је безбедна, тек пролазна, кратка тама...
Кад зажмуриш, слику створи, пауновим пером пиши,
ноћну росу, са мог длана, пред спавање, помириши!"

ЖИВОТ ЈЕ МОРЕ

Родиш се, негде, под неком стеном
и чекаш талас да те понесе,
пловиш животом, пучином сненом,
што се по некад чудно занесе,
по теби бразде, оране ветром,
што их оркани пеном украсе,
пију те обале златастим песком,
да жеђи, вековне, тобом, угасе.

Постанеш Атлас, с леђима снажним,
пучином, небо, на себи носиш,
алге те мазе пипцима влажним,
док траве, морске, ногама косиш.
и таман мислиш да немаш снаге,
залудну битку бијеш с' демоном,
небо отвори помоћне ваге,
братими Нептуна са Посејдоном.

Капљу ти јутром, на површ, мирну
росе, што носе их измаглице,
к'о сузе, водену, душу додирну,
растуже, досадне доколице...
С' дубоким газом бродови тешки,
секу ти сребрно и глатко лице,
а мали чамци, тако, лупешки,
отимају шкољке, бисернице...

Живот је море, кажу мудраци,
дубока љуљашка, без адресе,
љуља те нежно, онда те баци
на стене оштре, међу чемпресе...
Ране ти видају сјајни делфини,
или те чељусти ајкула грабе,
да си се спасао, кад ти се чини,
дочекују те с' клештима крабе.

Кад сутон спусти црвену завесу,
сунчев се пламен у мору гаси,
морске ти нимфе жртву принесу,
и галеб криком "збогом" огласи,
твој светионик, последњи поздрав,
шаље ти светлом, које те прене,
западом влада хоризонт крвав,
осека одвлачи твоје време.

ПЕСМА О МОРАВИ

На ободу Мојсињских планина,
где се грли исток са западом,
надвила се Троморавља вила,
чува Србе речном канонадом.

Две се сестре, преко брда вију,
скупљајући воде са свих страна,
кроз шумарке као да се крију,
наша Јужна и Западна Морава.

Јужна наста, од две Моравице;
Од Биначке и Прешевске реке...
Придружи се Бањска и Власина.
па Нишава, и још, мале, неке.

Топоничка, у Мораву скочи,
Моравицу покупи весела...
Ту лепоту не видеше очи,
док жубори, текући кроз села.

С друге стране, прими Ветерницу,
Јабланицу, па и реку Пусту,
онда узе, прелепу Топлицу,
па кроз кланац, све кроз шуму густу.

Код Сталаћа, леже да одмори
и сачека сапутницу милу
са којом ће путовати даље,
седећи, све, Великој у крилу.

Чека сестру, што поклоне носи:
Пуне руке воде са Ђетиње,
низ Ужице, сачекује Скрапеж,
с десне стране, већ виде Ариље.

С Ивањице, Моравица клизи,
код Ариља скупља два Рзава,
са Белицим, све у ток гримизни,
ту Западна, мало убрзава.

Код клисуре Овчарско-Кабларске
меандри је моле да погледа,
манастире, перле ћилибарске,
да успори - јер ту тако треба.

Код Чачка се Дичина улива,
Чемерница, себе њој предаје.
Каменица, већ се расплинула
Са Моравом, према југу, даље.

Једна река, долази с' далека,
испод Хајле, где Ибар извире,
Митровица на Косову чека,
са водама Дренице, Ситнице.

Прима хладну, малу, Рашку реку,
Студеницу, дивну Јошаницу,
код Краљева Ибар прави чеку,
има места да прими Рибницу.

Западна се Морава надима
Шумадија, Гужу јој додаје
Сада воде већ довољно има,
До Крушевца, пут ће да потраје.

А Расина - питома и смерна,
крај Крушевца, жуборећ', протиче...
Последња је и притока верна,
недалеко, Западно, дотиче.

Две Мораве, к'о вене, кроз тело
у Велику утачу се вечно,
па Србија, Поморавље њено,
благосиља, то богатство речно.

Пољубе се Јужна и Западна,
из пољупца, љубав им се слива
у Мораву Велику, што кад-кад
из корита, препуна, излива.

Она тече од Сталаћа града,
ка Дунаву, па у море Црно...
Воду носи, сва срећна и рада,
поји свако, српско, житно зрно.

Троморавље, ветром је испраћа,
машући јој, пољупце јој шаље...
Она, пуна, љубављу, узвраћа,
и полако, ка уливу даље.

Параћин јој Црницу додаје,
Раваница чека је у пољу,
Ресава јој радо себе даје
како би је направила бољу.

Зна Морава и да се наљути,
да обале гризе и да плави,
чудни су јој водоточни путеи
и пориви, нису јој баш мали.

Када скупи воду Лугомира,
Лепеницу, Белицу, и друге,
ко старица, кад јој треба мира,
свој крај види, шири се од туге.

Моравина делта, тужно пева,
ломили је, ток јој исправљали,
у Дунаву, Шумадију снева
и изворе, што јој воду дали.

Дунав спремно, отвара јој врата,
док се воде две реке рукују
као драгу, радо је прихвата,
па одатле скупа ашикују.

НА НЕБУ АНЂЕЛИ ЖИВЕ

Свако, на своје небо гледа са усхићењем
и свако у њему тражи за своје боли решење,
свачије, другом бојом, само за њега зрачи:
Неком се често цакли, а неком вечито мрачи.
Небо у себи носи формулу за отрежњење,
грешницама, који не моле, за душа својих спасење.

Под небом грех се рађа и све се више множи,
шири се као куга, у људима се таложи...
Црквене куполе носе, крстове Исусове,
што додирују свемир и литургију поје.
Лече умилном песмом посрнуле и грешне,
животу и радости уче, смерне и неутешне.

Свечи, што тамо живе, ауре своје пале,
путеве осветле, тесне и воде људе мале...
Небо препозна руке, које се стално моле,
нуди им сламку спаса, помоћ им шаље доле.
На небу живи правда, али је не види свако,
истина, тамо, бије, вечиту битку с мраком.

Облаци крију војску, коју Михајло води,
крсти нам Јован одмах, дете које се роди...
Исус за нас крвари, ране му тешке и болне,
Марија, мајка, у крилу, чува нејаке своје.
Молитве анђели поје и своја крила ломе,
да спасу грешнике тешке, да сутра буде боље.

ПЕСМА МИ ЈЕ ИМЕ

Кад прве речи се роде онако ко из воде
личећи на траве меке из земље неке далеке
ветрови се над њима бахате, хладне их олује
захвате

па их свом снагом вију, под грубе скуте их крију.

А ја их на длан ставим, па им гозбу направим,
уплетем их у венац, положим их у зденац
да ми добију боју, да заличе на чоју
што има бело лице на коме спавају птице.

Са њима везем блузе, да обрадујем музе,
исплетем мекане џемпере, да наобучем ветрове,
сузама нападам сетне, осмехом сусрећем срећне,
слова им танка мазим, на играказ им пазим.

А речи, од срца врате, у колотеч се ухвате
па се заплету у мрежу, једна за другу се вежу
руку ми с пером такну, тихо ми на ухо шапну
док љубе ме њине риме, ПЕСМА ЈЕ МОЈЕ ИМЕ.

КАКО СЕ ПОСТАЈЕ ПЕСНИК

Како се постаје песник? Питање тешко... И често...
Јер песник је човек - свитац- што нема своје место.
Он од малена лута, да све на свету види,
његово срце за новим и непознатим, бриди...

Роди се као песник, а да тог' ни свестан није,
са собом ратове води, с' мислима битке бије,
свет око себе гледа, све му је, лепо и сјајно,
следећег дана, се песник, осећа мало, очајно.

Песнику, слике се разне, испред очију плету...
Тешке животне стазе, кроз песму представља свету,
кад се завеса дигне, на позорници живота,
пред њим се одвија бајка, ил' тешка, смртна голгота.

Шта тада у себи носи, то песник, никада не зна,
рађа се песма нова, помоћу царског реза,
па боле ране... И душа, кида се на два дела,
а чедо... Чедо је срећа и васиона цела.

Не можеш постати песник, ако се трудиш и мучиш,
није то неки занат, који кроз живот учиш...
Светлост је то, из груди, која сија док дишеш,
космички прасак што бљесне, кад песму нову
напишеш.

Како се постаје песник? Питање без одговора...
Песника роди мајка, док се раздања зора,
суђенице му душу, удахну истог часа
и засаде дахом семе, које из њега класа.

ИЗМЕЂУ ЖИШКЕ И ПЕПЕЛА

У ноћи пурпурног месеца, уз вино и блуз што убија,
сретоше нам се погледи к'о два злочинца у ћелији...

Из мене побеже Газела, с' очима невиног анђела,
спадоше, крила ми бела, у ватру жарког заноса.

Бедра су моја узаврела, постала део твог тела,
прсте сам танке, међ' твоје, несташне прсте
уплела...

Рамена сам ти љубила, к'о да сам пијана невеста,
ти си ми скупљао косу, што се по теби расула.

Додирнуо си ми образе, док сам пред тобом
црвенела,
у грудима нам је олуја, од жеље и страсти беснела...

Под ноге, маске смо бацили, испод нас земља је
горела,
прошао је тек трептај, између жишке и пепела.

Neven Dužević, Zagreb

Maški hiti rijep
Lipu ljubavnu pismu
Učini son je na brudet
Jubov di god grje kroz štumak
Pa tek onda paso kroz sarce

Čapo san pismu kako ribu u mrižu
Jednu molu lipu ljubavnu pismu
Bi bi kuntenat da je iziš sa mnom za
večeru

AKO... PONOR ULICE

Ako dogodi se ljubav	Tražio sam neko staro
Ja ću biti kriv	Sjećanje
Kriva ćeš bit i ti	U ponorima grada
Za ljubav je potrebno dvoje to znaju svi	U ponorima ulice
	Jer ostao sam kao i oni

Ako se dogodi ljubav	Koje tražim
Bit ćemo krivi mi	Zakopan kao školjka
Bit će krivi svi što su nam dozvolili	ispred ekrana

Za ljubav je potrebno dvoje	Možda ću popiti još jednu
Dvoje treba za rat	Jednu s nogu
To je navada stara	A trebam nešto žešće
Govorim ti dušo	Kao da trebam drogu
Kao sestri brat	Jer crni vrtlog ulice me vuče
	Prema dolje

MRIŽA O možda je tamo bolje
U koloplet

Čapo son pismu	Davno
Kako ribu u mrižu	O tebi prosanjanih snova
Od stebrenih juskih	
Sva je bila kako s neba	To su poznate dubine
Ma je bila sitna	Nestanci i tišine
U tu mrižu tisnu	Na kraju ulice
	Mrak kao vrtlog vuče
Čapo son pismu	100 metara
Za večeru	50 metara
Očisti joj kosti	25 metara do kuće
Otkini glovu	

Данијела Максовић, Врњачка Бања

СВАКО СВОМЕ ЈАТУ ЛЕТИ

У гнезду гаврана
Два мала гаврана
Хранила је врана

Ал неко је
Дрво секао
Баш тога дана

Пало је гнездо
У њем гавранићи
Једва сам од грана
Успела им прићи

У кавезу моме
Расли су уз мене
Дал ће љубав моју
Знати да ми цене

Једнога дана
Као што и бива
Прхнуше из кавеза
У пространства сива

Иза тог се чуло
Како гракћу вране
У радосном лету
Од гране до гране

ЖЕЉА ТЕ РОДИ

О, како су чудна таква осећања
Кад о мени његово, срце и не сања
Срце моје лудо-невидљива сило
Одајеш оно-што си досад крило

Кроз дрхтаје љубави, говоре ми преци
Де, приђи човеку-и што имаш реци
Сило, Тад срце у мени, стидљиво ко
дете

Прхну ко птице-к њему полете

Десило се мартовскога дана
Окрилати у мени жеља неவிђена
Желела сам да упознам њега-
У тој ватри зеље, да изгорим сва

Дал нас силна жеља у љубави споји
Ко планинска река, осећаји моји
Пробудише у нам, на ћилиму старом
Немире у крви-са старинским жаром

ПОНАВЉА СЕ

И Ромео је од Ђулијете
Тражио веру-
„Да за љубав, љубав врати“

Још дозивам зоре беле
Тебе нема-
Срце пати

Само уздах, жудња силна
Однекуда да се вратиш-
Поред тебе да се будим

Да ме схватиш-
Себе схватиш...

Чему срце прободено
Да крај тебе мртвог пада

Што у давна доба беше
Моме срцу не припада

Свако своме јату лети

Братимир Петровић, Кладово

ЗВАЛА СИ СЕ МОЈА ЉУБАВ

Нисам желео да те видим
Нисам желео да те додирнем
Желео сам само да те чујем

Да ти кажем,
да сам те волео !
Волео много више,
него што су говориле
моје усне, руке или тело.

Желео сам да те чујем,
Али те нисам позвао!
Бојао сам се,
да ће те моје признање љубави,
повредити више него
одсуство љубави некада!

А можда си ти осећала моју љубав
за коју сам мислио да је вешто кријем.

Можда си ти знала,
оно за шта су мени биле
потребне многе године.

Да љубав се не исказује речима
већ погледима, покретима и
временом проведеним заједно!

Истина је оно што је било,
оно што смо радили
а не оно што смо
једно другом говорили.

Сада то више није важно,
Прошло је више од тридесет година,
Звала си се ...

Звала си се моја љубав!

ЗАШТО

Зашто смо бежали од љубави
Зашто нисмо више волели
Зашто је сада тражимо
када је нема више
Зашто себе нисмо слушали
зашто своје срце нисмо слушали
Зашто су нас учили
да је грех волети
да је брак обавеза
а да живот има виши циљ
а не лепо га проживети
Зашто су нас терали
да мрзимо друге
чак и оне које не познајемо
и који нам ништа нису учинили
а да волимо оне који нас спутавају
и који нам одузимају
нашу срећу
зашто смо веровали другима
а не себи
Зашто
Песници би требали
да дају закључке
а не само да питају
Али ја немам решење
Зашто су бога ставили изнад нас
зашто он није између нас
Зашто сви имају свог бога
и зашто не волимо туђе богове
зашто је само наш добар
Зашто смо заборавили
старе Грке и мудре људе,
који су знали оно
што многи ни данас не знају
Зашто је дошао мрачни средњи век
Зашто се људски ум
предао пред догмама
и заблудама
Зашто сада тај исти ум
губи битку пред шундом и кичем
Зашто
Зашто желимо да владамо
другима ако не господаримо
сами собом
Зашто
Хиљаду питања која себи
не постављамо
све док нам за њихов
одговор не буде касно
Зашто

СЕЋАЊЕ

Име сам ти заборавио
лице сам ти заборавио
поглед сам ти заборавио
али тебе нисам заборавио

Име сам ти заборавио
да се не бих окренуо
када те неко други позове

Лице сам ти заборавио
да те не бих препознао
у некој старици

Поглед сам ти заборавио
да ме неба препознала
у неком старцу

Али тебе нисам заборавио

Нисам заборавио
оно што је било
и оно што смо били ми

Твоје очи у којима
сам се огледао
чине ме заувек младим

Твоје тело у коме сам нестајао
чини ме заувек срећним

Твој глас који ми шапуће
заувек ми милује лице

Зато твоје име нисам
нигде записао

Зато твоје фотографије
нисам сачувао

Оне ми не требају

Јер је моја љубав
сећање на тебе!

ВЕНЧАЊЕ

Венчавам овог трена
све вас,
које сам некада волео

Све вас које сте ми
поклониле, део
своје љубави

Све вас које сте,
биле у мом загрљају

Све вас са којима сам
делио снове

Не стављам вам
бурму на прст
јер сам стар и
руке ми дрхте
а и не знам
где сте сад

Дали са
својим мужевима
у постељи,
са својим
љубавницима
у загрљају,
са својом
децом у наручју
или сте на небу
у вечној колевци
изнад простора и сна

Зато моја бурма
коју поклањам вам сад,
Небески је круг и
обухвата све вас.

СТАРЕ ПЕСМЕ

Зашто слушах старе песме
Зашто не слушах нове песме
 старе песме су боље
 старе песме буде сећања
Нове песме не буде ништа,

 Старе песме ме
 подсећају на тебе
 нове песме ме
не подећају ни на шта

Старе песме си ти и ја и ми
и оно лето под брезама
и они додири испод хаљина
и твоја рука тамо где
бих желео да будем ја
и твоје усне на мојим
и твоја глава на
мојим раменима
и твој уздах
даље се не сме

старе песме су топле
 као твоје тело
после купања у реци
 као твоје рећи и
шапат на мом врату

Старе песме су драге
 као помисао на тебе
 као помисао на снове
и будућност

У старим песмама
сва женска имена
 су твоја
сви језици света на
којима су испеване
 личе на наше
испреплетане и влажне

Старе песме су
 као летња киша
 у твојој коси
 као мирис ливаде
око твог наог тела.

Старе песме ћуте
 када и ми
старе песме говоре
 када и ми
старе песме милују
 када и ми

Старе песме шуште
на изгребаним плочама
 као твоја хаљина
 док је скидам

Старе песме подрхтавају
на грамофонима као
 твоје груди и бедра
 док их љубим
Као твој уздах у часу
 док постајемо једно

Оне су ти и ја
оне су ми и живот

Оне су времеплов
оне нас враћају тамо
где смо били срећни
оне нас враћају
онда када смо
били срећни

Оне су магија

Оне су оно што је било
и оно што неће бити

Оне су ми
са нашим сновима,
са нашом срећом,
и нашом тугом

Са тим песмама
опет сањам
и само уз њих снови се
поново јављају

Оне једине буде
сузе у мом оку
сузе које су
давно заспале
сузе за које сам
мислио да су пресушиле

Све то су старе песме,
нове песме немају ништа,
старе песме су боље!

Зорица Матицки, Трстеник

БЛАГОСЛОВИ БОЖЕ

Спремају се школе за прваке своје,
јесен је на прагу мењају се боје.
Благослови Боже ову младу свиту,
сазрело је грожђе, шљиве у шљивику.

Благослови Боже младе нараштаје,
тек рођене бебе, нек потомство траје.
Благослови Боже све нам драге ђаке,
родитеље срећне, деке, а и баке.

Благослови Боже већ одраслу свиту,
и на факултету где се младост ори,
да зналачка свита разумом прозбори,
на њима је земља, коју Господ створи.

Да образом својим, знањем и умећем,
граде земљу ову и ново пролеће.
Да пролећа нова у миру нам свићу,
благослови народ, ову моју причу!

ШКОЛА

Данас је Ш на прво место,
школа се радује дечици вешто,
знам да ће првачићи учити слова
о како ће та ручица да савлада!

Учитељи су вешти мудраци,
сазнаће то мали првачи,
кроз игру, шалу, а богоми збиљу,
слагаће слова као у шеширу!

И бројке им неће тешко пасти,
на прстићима ће својим рачунати,
а кад то превазиђу, бројке ће саме
у свеску да сићу, шалим се мало
знам да су мудри,
певаће песмице свак' да се чуди,
зато им пишем песмицу ову,
мудри учитељи их у школу зову!

МОЈА ДОКТОРИЦА

Ако се за неког може рећи
да зрачи ко сунце,
да има лавље срце,
онда је то моја докторица Радица,
у срцу права лавица.

Једно дивно божије створење,
које има знање и стрпљење.
Нестрпљиви болесници,
од ње помоћ траже.
Да помогне свима увек се ту нађе.

Без предаха сваког дана,
своју пажњу им поклања.
Хтели би сви код ње да се лече
чекају је, са много стрпљења,
да им пружи помоћ ради оздрављења.

Подједнако свима она помоћ пружа,
испред њене ординације увек права гужва.
Да болесном човеку сваку помоћ пружи
када му је тешко,
њене благе речи то учине вешто.

Тихим гласом савете им даје,
пацијенте у душу познаје.
Свим срцем жели прави лек да нађе,
да болесник оздрави и срећан изађе.

Ја сам ко и други баш болесна била
с њеним знањем и топлином,
баш ме излечила,
топла је реч болеснику мила
као дете кад се нађе у мајчина крила.

Песма за моју докторицу Радицу Џојалић

ЛИЦЕ

У вери мојој православној,
поштујем нама знано лице,
прате нас његове моћне очи,
у храму Богородице Љевишке.

У њему блистају очи ко живе,
прати нас лахор небеских руку,
застани мало запитај се,
куда те погрешне мисли вуку.

Да л' твоја рука грабљиво иште,
све што ти очи болесне виде,
да ли те зла коб гони,
да те се твоји потомци стиде.

Душан Комазец, Станишић

БЕЗВРЕМЉЕ

Ми бејасмо одмах, а не једног дана
овде, где се воли, ратује и јеца.
Због поља божура небеска смо деца
над којим гавране јата црних врана.

Скрнаве нам прошлост због нечасног мира,
па кавказоиди опако обесни,
што скриваху своје крвожедне десни,
постадоше врли потомци Илира.

Ал' Божанско око никада не дремље!
Кроз патину нему, к'о сунчеви зраци
ненадно никнуше словотворни знаци!
Нови дан с уздахом извори безвремље.

Пронађена гробља где су наши „знанци”,
тај траг загубљени што истином зрачи
опет би да мину исти освајачи.
Да л' ће неки други постати Винчанци?

Ми, што „залутасмо” због временског хира,
чијом крвљу хује прадавна пролећа,
што сиђосмо с коца, ал' не и с распећа,
„дохујасмо” овде из Лепенског вира.

ВЕТАР И РУЖА

Ружа на ветру,
игла без пласта.
Пучина плава,
галеб и ластва.
Морнар пун рума
треснут о под.
Ниоткуд друма!
Где плови брод?

ПЛАВА ЗВЕЗДА

Виторог месец земљи подари звезду плаву
лепшу од горске виле, са струком попут пружа.
Све сам љубави бивше предао забораву,
желећи, да баш она буди ме пре сванућа,
јер све нас опчини редом.

Док занесеним гледом пратим тело-вретено
душа ми иште једну ил' две-три чаше пића,
ал' не смем, јер све то било би бесмислено.
Може доћи до туче ил' до крвопролића,
ако јој украду поглед.

Журно узимам двоглед,
крећем на прву крошњу
захвалан небу што је земљи принело звезду.
И знам, чим сиђем доле обућу нову ношњу,
одмах поћи у прошњу,
ал док сам у свом гнезду
жељно ћу да је гледам.

На грану другу седам, јер „глупа” препелица
безобразна до сржи „не да ми да је гледам”.
Поново бацам поглед, свуд непозната лица,
а таман хтедох да је ама баш ником не дам.
Изгледа да није земан.

Урликнух као неман!
Кренух за звездом плавом,
ал' јад за јадом стиже, под ногом пуче грана.
Стрмоглав беше страшан,
„земљу распукох главом”.
Уместо само једне руди и друга рана.

Баш ми не беше право!

Кажу да није здраво гледати док се гнезде
те ноћне луталице кад се олуја спрема.
Због једне птице, само злаћане звезде језде,
јер како ни на земљи, ње ни на небу нема.

РАНИ ЈАДИ

Само један у низу
Што душу јој је дао,
а бејаш тако близу
да бих се показао.
Кажњен сам судбом клетом,
а ко ће њој да суди
што нестала је с летом?
У мени јесен руди!

Можда је узлетела,
јер је висине маме,
ал' није, није смела.
На небу звезде пламе!

Можда јој негде суде
за дане прошле, блудне,
за све тренутке хуе,
године узалудне?

Тражим, ал' куда поћи?
Можда јој душа лута
ледном сибирском ноћи,
самотна, без капута?

Пакујем кофер тугом,
јер ми тишине слуте
на путу немом, дугом,
немири који ћуте.

Разуздали се дани
у бесконачном низу.
Још боле јади рани,
јер бејаш тако близу.

ТАЈНА НЕСТАЛОГ ОСМЕХА

Тражим, јер знам да судбина само те мени намени
још од случајног сусрета кад срце беше спокојно.
Сусрели су се погледи, те две најлепше знамени
и заблистали заносно, к'о време давно, опојно.

Само те ноћи чаробне усне су страсно љубиле,
тело путено-срмено под плаштом звезданог жала,
али не спознах опчаран да су те и изгубиле
тренутком, када су срца у безгласју задрхтала.

Даљине снене прикрише сазвучје нежног цвркута
из грла белог, жуборног којим тишину покори.
Осмехом лица чаробног опчини ме и одлута.
Остави души самотној чежњу да тихо бокори.

Тајна осмеха несталог и очи боје плавети
маме к'о море далеко, безмерну жељу рађају
и док мисли таласају крећем без зрна памети
стазама, које немирне, преплићу се и свађају.

Испраћам таме бескрајне које невидом скривају
трагове неме, бездушне што незнајем ме опише.
Тражим по граду, селима, али свуда почивају
само тишина одјеци! Снови се с јавом стопише.

Старим, ал' стално ме маме стазе, к'о вино опојно
и очи боје плавети, због којих сам се путио
прошлости, што је однела то време дивно, спокојно.
Тајну несталог осмеха, још нисам ни наслутио.

СЕОБЕ

Чађави облак мене јалови дремеж дана!
Крај пута нема стена, око ње жбуњем клека
коју урнише ветар, свија се свака грана.
У даљи безазлена потопом прети река.

Снегови бели копне од нагле југовине,
тамо где боса „кљусад” поткову минуше траг.
Киша туге клапара покровом свеистине:
Давну детињу радост призива немумшти праг.

Поље надлеће гавран мрк попут горе црне
обзорјем зарућеним што залуд мами петле.
Пролази сат за сатом, смирајем данак трне.
Уместо „тињалица” свици улице светле.

У селу пустош влада, згурене куће ћуте,
само старина врла, Бог да му грехе ‘прости
с „кофером” успомена које „даљине” слуте,
походи „старе знанце,” све „завејане” кости.

И тако дан за даном, пристиже јесен златна!
Плодови једри, зрели, свуд опадају крушке...
Црквена звона неме, ћуте улице блатне,
јер нема дечјег плача, ни сузе праве, мушке.

Српасти месец мије авлије пуне злата
додиром нежним, меким, док наоколо хује
одјеци чежње дуге. То шкрипом стара врата
у праскозорје снено, маме „младе славује.”

Синиша Стојчић, Доњи Милановац

У КОЛИКО ТРЕНУТАКА?

У колико тренутака у кружном лику сећања одлази светли крик нашег срца?
 Сакупили се баршунасти гласови да отпевају хармонијску линију опроштаја.
 Неко ће исфалширано подићи глас на месту где тишина обуздава емоције.
 Неко ће само немо отворити уста да у њу уђе пређашња ватра.
 Али сви се морамо на крају поклонити још једном еуфоричном наступу лажи и смрти.
 Једино исправно мерило које нас не може обманути као један олаки крешћендо који траје. Траје и нестаје као ујед стршљена при крају забрана.

ИСПИТИВАЊЕ

Прилазимо као прадавне животиње, тихо, опрезно, ниришемо кожу која се развија и дуго чекамо ко ће шта да уради.

Обично, ништа, и засићени тих испитивања пажњу усмеравамо на следеће атрибуте. Довољно је ако се свидимо једно другом, сасвим довољно да се земља изокрене а свет постане бомбона увијена у целофан.

Онда се заглушујућа музика чује надалеко као да каже:
 Испитивање је квалитетно и можете радити даље и наставити боље:

СУСРЕТ

Имао сам сусрет са собом.
 Нисмо се препознали, али црте су биле исувише налик времену.
 Киша оловно тешка подударала се мојом хроничном хипертензијом.
 Простругана хладноћа покуњено је мирисала на расцветано семе.
 Лишће је атерирало на моју кожу пресвлачећи је у земљасту кору.
 Добро вече, рекао сам. Добро вече одговорих.

И ништа се померио није, ни трепавица на клизавом оку, која је ипак испратила све данашње догађаје небитне свету што лагано лагано одумири.

Оливера Синђелић, Шабац

МАКОВИ У ЖИТУ

Макови ћуте у житу, зриковац зриче.
 Низ склад полако корача диван бели
 хермелин, прекрасан, отмен, грацилан
 као из старе приче какав охоли, млади,
 лепи, горди властелин.
 Небо тамни и гори сунчев румени цвет,
 са звезда полако капље тама да
 покрије свет.
 Мирише сено. Откоси сви су зденути у
 високи пласт.
 Шепури се млади алат риђушке Секе
 син, док путем вуче кола, први пут он
 има ту част, пажљиво коњић ступа
 по прашњавој старој цести
 и гледа добро где ће ногицом својом
 стати, гледају га златице куне
 скривене у густој чести,
 у житу шева пева, ћук је из гаја прати.
 Диван је млади алат, прави лепотан.
 На небу се буде звезде, полако се гаси
 дан. Трепере паукове мреже
 у крошњама старих липа
 док по њима модро небо
 месечину сипа ли сипа...
 И врх старог ариша
 већ ко црквен звоник светли,
 пулин се скупио на прагу,
 одавно су поспали петли.
 Скупљају се беле сове
 на нашој кровној греди,
 са капије стари мачак
 на пут упорно гледи.
 Показује сат са звоника
 већ поноћног сата пола,
 глас ћука певача разлеже се у ноћи
 и месечина врхове шуме златном
 светлошћу жари.
 Одавно, сви су се вратили из поља,
 само мог оца нема да провезе своја
 кола. Ја знам да он неће доћи,
 али чекамо као некад,
 ја и мој мачак стари
 чекамо као некад,
 срце за време не мари...

ВРБЕ НА РЕЦИ

На хладном јесењем зраку
 трепери младо храшће
 и скупљају се вране
 под старе крошње густе,
 слутим још пре мрака
 велика киша пашће
 на шуме, лугове,
 њиве и зелене ливаде пусте.

На прагу смо стари пас и ја.
 Гугутке се под стрехом гнезде,
 чекамо да сутон падне,
 да појаве се прве звезде.
 свитаца у јесен нема,
 мрачан је дивљи честар,
 последње зраке сунца
 у неповрат разноси ветар.

Враћају се голуби кући,
 слећу на кровне греде,
 сове са тавана одлећу
 кроз старе смреке бледе.
 Осим нас нигде никог.
 Јесен утеху не шаље,
 а време тече и тече,
 морамо живети даље.
 Кроз стару смрекову шуму
 и крошње старе јове
 јавља се непознат ћук,
 на вечерњу молитву зове,
 месец сја врх белог бора,
 сјаји се ко светионик,
 и златну светлост баца
 на старе цркве звоник.

Ко смарагд једна звезда
 на тамном небу сија,
 далека гора звони
 потмулом олујном јеком,
 на прагу већ дуго седимо
 мој црни пулин и ја,
 гледамо зелене врбе уснуле над
 мирном реком.

Марија Илић, Шабач

УТОЧИШТЕ

Тражим себи ластино гнездо
да преживим ову јесен.
Врапци су се већ населили
и сва гнезда су заузета.
Ветар ми рече да погледам
по старим кућама,
по празним двориштима,
под пустим стрехама...
Плашим се туђих огњишта
и непознатих домова,
старих шума и мрачних лугова.
Како заноћити тамо
где нема више никог,
где птице не певају,
где кроз црепове кише добују
своју тужну песму?
Ветре, остани са мном да
заједно преживимо ову јесен,
растаћемо се на пролеће,
а можда се никад и не растанемо,
ни тебе ни мене
више нигде нико не чека...

ПОЉСКО ЦВЕЋЕ

Мирише пољско цвеће
сад кад му време није,
кад јесење руже царују
и зима се спрема,
ветар се у крошњама липа крије
од студи, од киша и олуја, а тебе нема...

Нема те, ко зна сад где си,
у чијем се срцу кријеш,
у чију част старо црвено вино пијеш,
почуј, јесен пева, сети ли те та арија
да негде постоји једна Марија...

Мирише пољско цвеће
и душе лептирова
око светиљке лебде
док киша упорно лије,
месец ми шаље пољубац
и прегршт нових снова,
у тим сновима
тебе одавно било није...

ПОТРАЖИ МЕ НА СТАРОМ МЕСТУ

Потражи ме на старом месту,
по Ливадама
у сумрак шетам понекад сама.
Под липама
у парку где вену кестенови
још видим у мокрој трави с
топа твојих траг.
Не, никад ми нико као ти,
није био тако драг...

Потражи ме на старом граду
где шуми река своју вечиту песму
и јабланови причају са облацима...
У врбацама где ноћивају ветрови
и гаврани самотњаци
наћи ћеш неког ко ме зна...

У јесен понекад сањам да си се вратио
из свог света,
сретан и као некад леп и млад
прелазиш мој праг
и поново у нашој кући
сунце пева и срећа цвета...
Не, никад ми нико
није био као ти, тако драг...

Радован Синђелић, Шабац

УЛИЦА ФЕХЕРВАРИ

Идем улицом Фехервари. Подне је одавно прошло. Оголелих кестенова ред скупио се од хладноће. Ни једног листа нема на њима. Небо потамнело и спустило се ниско чини ми се на саме таласе Дунава. Јато белих облака журно одмиче ка југу. Спрема се киша. Касна јесен. Новембар месец. Ветар разноси последње мртве листове са ружиних стабала и свира кроз гвоздене решетке оgrade одавно напуштене виле, поред које сад пролазим. Уморан сам. Уморан сам од терета живота и од терета година. Не мили ми се више ништа. И овај пут кући као да је сваки дан све дужи. Не волим јесен, нарочито не касну јесен. Кад сам био млад нисам је ни примећивао, није ми сметала, а сад кад се јесен мог живота приближава свом крају све су ми тежи и тежи кишни јесењи дани. Седамдесет и пет година сам роб Божији на овој земљи. Шта је седамдесет пет година? Само тренутак кратак као трептај ока. Борим се да ме не обузму сетне мисли, бежим од успомена, браним се од сећања. Сећања која ми се враћају, мени су немила. И кад ми у свест доплови неки радосни тренутак ја га покријем неком обичном свакодневном мисли. Оних људи које сам волео одавно више нема. Све што је прошло то је и умрло и траг му у мојим мислима годинама већ по-лако бледи и вене. Да ми није овог мог посла, не знам како бих живео, чини ми се полудео бих од сивила и једноличности свакодневнице, од празних дана и усамљености. Ко зна можда ће тако на крају и бити. У мојим годинама не би требало да радим, али хвала Богу памет ме још добро служи. Радим захваљујући начелнику наше градске болнице, сину мог старог пријатеља и мом некадашњем студенту Јанку. Радимо заједно у његовој приватној клиници, он пре подне, а ја поподне.

Јато голубова прхну са крова двоспратнице и уплаши ме. Из једне капије истрча пас, бела рундава мешанка, пројури поред мене и нестаде иза угла. Чудно како човек касно сазна како је сва лепота овог света у малим обичним стварима. Сваки дан проћем кроз овај парк. Крај опустеле камене фонтане увек буде јато голубова. Измрвим им две три земичке и посматрам их. Има међу њима један голуб који нема прсте на ногама. Гега се као човек. Некада је неугледан и перје му је прљаво али има неке лепе и тужне очи. Некада је мој брат држао голубове у свом белом голубарнику на нашем имању. Били су то другачији голубови него ови овде. Његови су били лепши, чистијег и сјајнијег перја, горди као паунови. Данас у парку нема голубова. Остављам им земичку на клупи и журим кући. Небо се спустило још ниже. Са Дунава се подигао снажан ветар. Улице су опустеле. У сусрет ми иде трамвај, стаје на станици, две жене излазе. Трамвај скреће лево и одлази. Као да ми се откиде део срца и као да паде на плочник. Некада сам и сам трчао за истим трамвајем и возач би стао, увек би стао, отворио би врата и рекао:

- Опет касните докторе, ако бисте рекли коју лепу реч о мени вашој домаћици Марији, и ако би она пристала да се уда за мене, поставио бих шине поред ваше куће и сваки дан бих вас бесплатно возио... Тако се некад са мном шалио чика Павле. Одавно нема ни њега ни Марије. Марију је заменила госпођа Сабо. Она инсистира да је зовем Габријела. Ја то избегавам, њено име ме подсећа на неку другу Габријелу која ме је умало коштала живота. Госпођа Сабо или Габи како је понекад зовем је веома фина дама. Кад су јој се кћерке удале она је остала удовица и била је мало код једне мало код друге кћери све док им није одгајила децу. Обе кћерке су имале имале по две девојчице. И кад су јој унукe отишле да студирају у Беч, госпођа Габи је одлучила да се повуче из њихових живота и да нађе себи пристojну службу. И ето већ десет година се дружимо она и ја. Она је веома пажљива жена, ево је стоји испред капије са великим црним кишобраном у руци, изашла је пред мене плашећи се да ме не ухвати плусак. Чим смо крочили у кућу киша се спустила и лила је као из кабла. Осетио сам одмах мирис хране, топле ватре и влажних дрва, Атила птичар је залајао са врха степеница и појурио ми у сусрет. Скинуо сам капут и пожурио да се пресвучем. Мамаио ме је пријатан мирис гушчијег печења који се мешао са слатким мирисом резанаца са маком. Овде у овој старој кући све је било тако тихо и пријатно. Пошто је сутрадан била субота одлучих да никуда не идем до понедељка, да уопште не излазим из свог дома. Ипак нешто је сада било другачије него јутрос када сам кренуо на клинику. - Да није неко долазио?: питао сам госпођу Сабо. Она рече да није. - Чини ми се као да осећам неки мирис, мирис неког дамског парфема... - Нико није долазио господине Колоди. Требало је да дође наша сусетка госпођа Ема али је нема. Отићићу после ручка да је обиђем, бојим се да се није разболела. Јуче се жалила на бол у прсима и кашљала је. Очекујете ли ви некога господине докторе? - Не, никога не очекујем.

Сат касније сео сам у своју фотељу крај камина и узео новине да прочитам. Атила ми је ставио главу на стопала и заспао. Госпођа Габи је склонила судове од ручка и отишла код комшинице. Нисам могао да се концентришем на читање. Атила се мешкољио у сну, кезио зубе и режао на неког кога је сањао. Пуцкетале су варнице у камину и влажне цепанице као да су шиштале и уздисале. Папагај се љуљао у свом кавезу и пречка на којој је стајао је шкрипутала. Кад је папагај заспао његова љуљашка је ућутала, ватра се утишала, а Атила је престао да се врти. Тад ми се учинило исто. Да осим мене и Атиле има још некога у кући. Одложио сам новине. Ослушнух. Тишина је била превише мирна. Као да још некога има у соби, као да неко невидљив стоји у куту и посматра нас сигуран да га нећемо видети. Скинуо сам наочари и ставио их на сто. Полако је падао мрак. У соби је било тихо и топло. Умириле су се и сенке у углу. Сан ме је полако хватао својим ме- каним мачијим шапама. Киша је падала и даље све јаче и јаче. Снажан звук ломљења стакла је одјекнуо кроз собу, скочих. Атила се пробудио и погледао ка прозору, и птица се пробудила и гледала је у истом правцу као и пас. Нешто црно је скочило на прозор и ударало у њега. Атила је уздахнуо и поново спустио главу на шапе први препознајући непознатог лармацију.

- Па то је Фидел! - пао ми је камен са срца, црни мачор се вратио из скитње и лупао је на окно да га пустимо унутра. Отворих прозор и незахвални мачор је скочио унутра, стресао мокро крзно и скочио баш на фотељу где сам ја до мало пре седео и почео је да чисти крзно. Није било расправе са тим мачором, препустио сам му место и седох у другу наслоњачу поред прозора. Видео сам празну улицу, сусеткино двориште и црвене кломпe госпође Сабо на трему. Киша је падала и даље. Заустио сам да питам свог мачка где се то он скитао, понекад сам разговарао са својим љубимцима и они су ми одговарали на свом језику, кад учини ми се да сам чуо звук кључа који се окреће у брави. Полако и само једном, као да је неко ставио кључ улазних врата у браву и окренуо га. Да би се врата откључала требало га је двапут окренути и ја сам ослушкивао тај други звук. Прошло је неколико тренутака, за то време погледао сам по дворишту и са свог места сам јасно видео да нико није ушао у наше двориште, нити је ико прошао стазом до трема. Кључ смо имали само домаћица и ја. Тад се сасвим јасно чуо и други окрет кључа, резак метални звук. Атила је подигао главу и начуљио уши у

правцу улазних врата у ходнику. Брава се померила али се није чула шкрипа врата. Атила је поново спустио главу једнако гледајући у врата, мачак је и даље спокојно лизао мокро крзно. - Да је неки странац они не би тако реаговали - помислио сам.

Црвене кломпе госпође Габријеле и даље су биле на трему комшијске куће. Киша је лила све јаче. Ослушкивао сам нећу ли чути нечије кораке у холу. Није се чуло ништа. - Учинило ми се, само ми се учинило да сам нешто чуо. Али зашто Атила гледа у врата? Погледах у сат. Поклопиле су се казаљке на пет часова и двадесет пет минута. Учинило ми се да сам нешто заборавио, нешто што је требало данас да урадим. Поновио сам у мислима цео свој данашњи дан. Видео сам сусетку како прати госпођу Габи до капије. Киша је престала. Жене су стајале испред капије и разговарале не хајући за хладан ветар. Телефон је зазвонио. Звонио је дуго и упорно. Јавио сам се. Био је то мој пријатељ Јанко. Рекао је да би боље било да сутра одемо на гробље, пошто је време такво какво је, а и киша никако да стане...

Нисам га добро разумео о чему прича, шта смо се то ми договорили и зашто да идемо на гробље... Кад поглед ми паде на календар који је стајао на столу и на коме сам црвеном оловком заокружио данашњи датум осамнаести новембар. Осетио сам мирис таласа Дунава, мокре земље, воштаних свећа и вечно зеленог шимшира у алеји градског гробља. Спустих слушалицу. Госпођа Габи је ушла у дневну собу рекавши како је чула од сусетке да ће у понедељак пасти први снег. Видевши ме како стојим поред стола збуњен она се уплаши и упита шта се десило, да ни-сам чуо неку лошу вест јер је претпоставила да сам са неким причао телефоном. Слушалицу сам још увек држао у руци. - Није се десило ништа - рекох јој -, само сам заборавио да одем на гробље. На данашњи дан је умрла моја сестра, а и двадесет пет година је од како нема мог пријатеља Јана Харадија... - И његове породице - додаде тихо госпођа Габи брзо се прекрстивши. - И његове породице - поновио сам као у неком бунилу. Окренух се ка прозору, сумрак се полако спуштао, лени мачак је спавао на његовом месту, Атила је пратио наш разговор.

- Па идите сутра на гробље, субота је дан мртвих, ако хоћете ићи ћу и ја са вама: казала је госпођа Габријела. Ово је први пут за толико година да сам заборавио на годишњицу... Прошло је педесет година од сестрине смрти, растали смо се непомирени, њој тамо у Камаргу има ко упалити свећу јер наш најмлађи брат је жив и његова супруга је жива као и сва њихова деца и унучад. Јан Хара- ди ми такође не би замерио, био је превише добар, превише наиван и честит човек, а његова Ка- ти, е њој свећу палим само реда ради, зато што је њен гроб између два гроба људи које сам много волео. - Али ти Ели како је могуће да сам заборавио дан твоје смрти? Ја сам заборавио, а Јанко није, а мени се увек чинило да сам те ја волео више... И поново се сетих брата и његове пуне куће и још неких рођака и пријатеља са којима сам некад био близак, а онда смо се разродили и разишли и сви су имали неког свог ко је био са њима или је остао иза њих, а ја немам никог. Имао сам некад, али смрт је била бржа. Зажалио сам што сам позавидео брату и другим људима који ми нису ништа били криви. Моја зла коб је била таква да сам доносио само несрећу онима који су ме волели. Да бих скренуо ток својих суморних мисли упитах госпођу Габријелу да ли је закључала врата кад је пошла код сусетке. - Наравно, ја увек закључам врата и носим свој кључ са собом - рекла је она - Зашто ме то питате?

Ништа нисам одговорио само сам одмахнуо руком. Напољу киша је поново почела да пада. И падала је дуго, дуго времена све док поноћ није минула. Спавали су слатким сном сви моји укућани и Атила птичар опружен поред камина који је сањао немирне снове и папагај у својој крлетци од врбовог прућа и црни мачор који се склупчао на мом крилу, само ја нисам могао да спавам.

ИЗАЋИ У ПОЉЕ МАРИЈА...

У затворен капак прозора твог удара јабукова грана и каже:

- Изаћи у поље Марија, пустим нашим крајем
сребри младаина док уморна шума мирно спава.

Расцветало се бадем - дрво

и медуника под њим, дивним цветовима.

Бисерје расуто светлуца у крошњи црног цера,

под њим на мокрој трави леже жар - птице расута пера.
 Покупи њено перје пре него што
 поздраве јутро сиви врапци цивцани,
 у недра себи брзо жар - пера златна похрани,
 пре него што се пробуде црноризци гаврани,
 свако је перо жеља, а похлепни су они
 од постанка света били, осматрају с прозора куле
 долину и наше шуме не би ли какве дарове себи приграбили.
 Изађи у поље сада, ослушни - капље роса са лишћа свилена
 и лепети птичијих крила по младој шуми брује,
 у пауковој мрежи пишти пчела уплетена,
 док цврчак кида мрежу писак се до неба чује,
 миришу дивље руже, несталих лептира душе
 око њих тихо брује, мирише борова смола и зелена имела...
 Изађи у поље, душе цветова и птица, гледај, лебде над реком
 док далека олуја прети својом потмулом јekom,
 маслаци се буде и шапућу са свицима,
 јеленци стражаре над уснулим вилиним коњцима.
 Изађи у поље, пожуре, пре него се звона са торња чује јeka
 и над селом поноћ разлије свој звездани мир,
 пре него што јутро таму у нетраг отера,
 пре него што ветар покупи чудесна жар-пера,
 пре него што над нама састави црна крила
 небеске модре реке невидљив велики вир.

МОЈ ДОБРИ СТАРИ ЦОНИ

Сећам се те далеке ноћи,
 још од првог сумрака тужно је пиштао ћук,
 и чудни је његов пој лебдео дуго
 кроз таму столетне шуме борове,
 студен храстових шума у кости је гонио гласа његовог звук,
 њихале су се узнемирено крошње густе јаворове...
 Кроз плетар тршчан играле су се куне,
 на још топлом камену мирно је снила млада белоушка,
 у гнезду на јабуци, у сну, шаптале су жуне,
 пустила је све до земље гране своје бременита крушка.
 Звездано се јато спустило ниско - тик на времешни јасен,
 обасјавши у широком кругу стару камениту чесму,
 сенке су изашле из амбара и навукле своје кринке,
 у дубини шуме су спокојно певале своју песму
 призивајући далеку кишу, мале зелене гаталинке...
 Нешто је шуштало кроз лесково грање,
 шумно је треперио густ јасиков честар,
 тама је затворила шуму, месец је позлатио орање,
 мирис згаришта је однекуд донео непознат ветар.
 Млада жалосна врба треперила је као лира,
 пој далеког славуја старом псу није давао мира...
 Испод капије дрвене он је ослушкивао ноћ.
 Кроз шумарак на брегу, глогиње, врес и броћ
 провлачио се тихо и споро снажни виторог јелен
 по трагу црних морки кроз јаглац и горки пелен.
 Но није гледао њега ни месеца златне зене,
 нит сенке што лутају шумом, тамне сабласне сене,
 ни црни сумрак што модрим чивитом небо боји...
 И кад је почела киша он није хтео да се склони,
 много је година прошло ал сећање кад долети
 и сад га видим како верни друг упорно стоји
 на капији имања нашег, мој добри стари Цони...

Милена Вукоје Стаменковић, Берн

НОСТАЛГИЈА

Не буди ме јутром
Хоћу да спавам

Ловиш кад сам
најслабија

Покриј се чаршафом
Не говори
Не требаш ми
Болиш
Хоћу да заборавим
други ваздух у плућима

Отказујем ти
Нисам више твоја

Носталгијо
Не буди ме јутром
Тад сам најрањивија.

ПОНОРНИЦА

Неке реке пливају у мени
А ја понорница
Тражим треће корито.
На средини његовог
Јастука
Спуштам руку
Његова је покривена
Прсти говоре
Разумљивије од речи
Осећаји гасне
Време не постоји
Само тренутак.

НАДА

Кочије његових коња

Упрегли видари

Страшћу обузети

Суноврат згуснут

Доласком лета

Лопта са камена

На камен скаче

Жена на прагу

Чека

Очију будних

Сања

Да се кочије са лоптом

И суновратом загрле

И са њима

Одживи наду

Aleksa Đukanović, Beograd

kosti

u močvarama amazonije,
govore proroci,
biće utočište
poslednjim ljudima
pred Sudnji dan.
međutim, toga dana
nestaće svi ljudi
i sva njihova utočišta.
proroci više neće proricati
jer oni će prvi u pepeo otići.
naše će kosti za nama
biti najvernija ogledala naših duša
i naših činjenja.

2021.

svet zmija

zmije danas bez nogu
sakate gmižu.
jer, ipak, Gospod
nije želeo bradu svoju
pred ljudskim ogledalima
gladiti.

2021.

novi kraj

poruka Neba jedno nam poručuje:
nestanak ove vražije vrste
izbeći se ne može.
Bogovi nam govore
da je u nestanku spas.

2021.

Aleksa Đukanović je dobio Književnu nagradu "Stiholjublje PoezijaSRB za 2021. godinu" Udruženja pesnika Srbije - PoezijaSRB. Nagrada je dodeljena za kvalitetnu poeziju u časopisu PoezijaSRB broj 14.

zrno

rembrant, bokačo,
i vaskolika renesansa
evropskog četrnaestog i
petnaestog stoleća
tek su jedna minorna
kapljica u okeanu
Božjega pogleda.
sasvim sićušni
isprdak
milionitog dela
ljudskih mogućnosti.
mrva ljudskih planova i
jedno malecno zrno
velikoga ploda
koji je Gospod ravnodušno očekivao.
još jedna znojna kap
u jalovoj borbi grešnih ljudi
da nadmaše dela
Tvorca svojega.

2021.

grotlo

lice ljudsko, danas je
kao zarđali poklopac,
omanje grotlo,
neveliki otvor
na krhkoj
staklenoj
tegli
ljudske još uvek, neumrle
savesti.

2022.

fabrika smrti i njenih derivata

smrt beše
jedino dostojno
čedo
zemaljskog
boga marsa.
prošlost oduvek postojana
u istom nema
zaboravljena
i nebitna.
božanstva, pravda i sloboda
batine su
obične, lažne i crvljive
uvijene u celofan
ljudske slabosti
i demonskog mraka.
mir je danas:
najveća fabrika smrti
i njenih derivata.

2021.

Сандра Миладиновић, Мајдево

СВЕТИНА

У овим одајама Божијим
Где исувише јада влада
Шапата одасвуд вапаји
Од ропства гласно се страда!

Из ових шума бескраја
Где Света се чује тишина
Дивљина још дарује звездама
Заборав док пије светиња!

Са ових рајских обала
Где умилне струне још јече
Ненадано још збива шале
И брани душе вечите сече!

ДА НЕ УМРЕМ ЖЕЉЕ ПУСТЕ...

Сањала сам твоје очи
Дрхтала сам у самоћи
Усне жарила о немир
Овој душа тражи свемир!

Држала сам твоје руке
Шапутање јасно чула
Све се збило за трен ока
Но празнина оста пуна!

Љубила сам твоје усне
Дамаре ти небом свила
И били смо као једно
Док се јава није збила!

Зар да кажем себи стани
Кад у свету један има
Кога чекам и скрхана
У времену од лудила!?

Сањала сам твоје очи
Држала сам твоје руке
Љубила сам твоје усне
Да не умрем жеље пусте!

ПУСТИТЕ СРПКИЊУ ДА СЕ СМЕЈЕ

Пустите Српкињу да се смеје
Онако искрено из душе
Дарујте је љубављу виђене
Нек трчи пољима мајке рођене
Нек збори грлом слободе кићене
Нек пева са јатом птица да ори се
С руку јој скините окове злослутне
С очију повезе тамне јој склоните
Да жену у њој још осоколите
Јер рађаће вам оно што волите...

Пустите Српкињу да срећна плаче
Да грли живот све јаче и јаче
Да клија свуда и цвета у пролеће
За вас ће крвца пролити, одолеће...
Свему што руши свето столеће...

Нек тиха седне испод дрењине
И нека усни звезде небеске
Дозволите јој да игра заносно
Да снена полети ко мало дете
Наредбе, претње...то су све сетет!!!

Пустите Српкињу да се исплаче
За грехе тамнице што наследисте
Не од очева, већ дугог ропства
Доста јој је пожудне помаме
Доста је њој вековног поста!!!

Кад би сте знали што би да воли
И како зна да маштом боји
Да види у вама љубав из снова
Светлост што воли скрхана болна
Пустите Српкињу из пустинова!

Пустите Српкињу да се смеје
Онако искрено из душе
Дарујте је љубављу виђене
Нек трчи пољима мајке рођене
Нек збори грлом слободе кићене

Нек пева са јатом птица да ори се
С руку јој скините окове злослутне
С очију повезе тамне јој склоните
Да жену у њој још осоколите
Жељна умреће да искрено волите...

Дејан Милошевић, Крушевац

Посрнуће

Спавају речи у дну моје самоће
 Негостољубиве мисли шетају по башти
 сећања
 Тегоба вијуга путевима замрлих
 плодова
 Знам за сва беспућа
 Безимено гризе утробу
 Призивам моћ да покопа све моје
 непогоде
 Нада полако извире к'о планински
 извор
 Почиње киша из ведрог неба –
 То Господ потапа моје посрнуће.

Рађање

Кораци моји, не газите јутра,
 Из семена биљка се рађа.
 Ћутња је пут преображења
 И трен светлости муње
 Што до спокојства ствара ново сутра.

Вребају скокови поспаних гуја,
 Камен пуца у крику безнађа
 Ал` часом створи се сунце митско,
 Разби се тмина и мркли мрак,
 Семе обасја белина живота,
 Тад дух рађања пламеном забуја.

Чудесна моћ љубави божанске

Преживео сам све непогоде
 Нагост жалости моја је утроба
 Потпоре временом се сломише
 Уместо блештаве доброте
 Крик и безнађе од тебе ми оста.

Из прекланог ума
 Проли се слабост, јад, заблуда
 И све моје наде и страсти покори.
 Само чудесна моћ,
 Љубав божанска
 Претвара сву горчину у слат
 И у вечност недокучиво је оставља
 анђелима.

Првослав Пендић Пенда, Крушевац

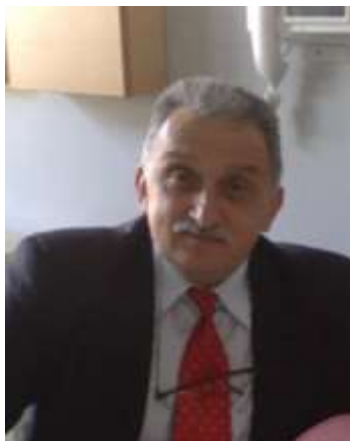
КАМЕНИ ЉУДИ

Мало ли вам беше камена Којим вам
 свевишњи Земљу застре,
 Него камене стећке По земљи посејасте
 Све гинући,
 За каменом и земљом Главе губећи.
 И све што их више По земљи сејасте,
 Све се више
 У небо дизасте.
 Остављасте белеге, Те камене претње,
 Да туђин продужи, Да не чека,
 Да се с вама сретне.
 Мало ли вам беше Што у мишицама
 Камен понесте да њиме Земљу и
 ратове преврћете,
 Него по свету
 Камен из мишица ваших
 У крајпуташе претварасте
 Над празним гробовима вашим?
 А тамо по брдима, Бојним пољима,
 У води, међу врбама,
 Ни стећка, ни крајпуташа.
 Необележена су
 Камена тела ваша.
 Но свако ко се Крај стећака роди
 Или корене од њих вуче,
 Тај мора песме да им годи
 Тако га камени људи уче.

МЕЂЕ

Има ли краја међама našим,
 Što jedan narod vekovima deli?
 Koji nikako da shvati
 Da se međe jednom mogu zaorati
 Pa hlebom deca nahraniti.
 Dokle više
 Da ih krvlju zalivamo,
 A one da se korove i trave?
 Samo nas mame da gubimo glave,
 Da krv istačemo
 Kao da je vino.
 Kad nam zadnja kap krvi kapne
 I poslednja glava o među zapne,
 Zaoraće ih neki treći,
 Da svoju decu nahrane.

Ti treći biće prvi
 Koji će naše vino piti,
 A ono će od naše krvi
 Crvenije biti!
 Naša će imena
 Ostati na kamenu od međa,
 Da ih pokazuju svetu.
 Pomenom!
 Da je tu živeo narod neki
 Na vetrometini
 U smetu od međa
 Međama kamenovani,
 S' obe strane međa,
 Belezima označeni
 Okrenutih leđa,
 Istokom i zapadom
 Zavedeni - odbačeni...

Милосав Ђукић Ђука, Крушевац

ПУСТИ МЕ

Пусти ме да те гледам,
да опијен твојом лепотом
пловим облацима,
да надкрилим брда и планине,
пусти ме да верујем да си део мене.

Пусти да уживам
у чарима твојим,
да у чаши вина
тражим усне твоје.
Проћи ће нам живот,
самоће се бојим.

Пусти да те гледам,
уживам у теби,
јер представу твоју
немам сваког дана.
И сутра кад одеш
остаће празнина
и песма ова
теби написана.

ТРАГОВИ У СНЕГУ

Да ли те сећање служи
у твојој седишћу глави?
Снег нам под ногама шкрипи,
ледени ветар сметове прави.

Сећаш се да снегови беху
увек кад је наша слава.
Виримо из снега,
сметови су високо
изнад дечијих глава.

У школу смо ишли,
невешти и мали.
Старији је морао
пртину да прави.

Кад северац почне
сметове да прави,
одакле смо пошли
и докле стигосмо,
затрпани трагови
наших ногу мали.

Пиши ми ако се сећаш
како смо певали песме.
Сети се нашег дуета
И најлепшег дечијег света.

ЖЕЉА

Ноћас небо цвета,
кити се звездама
и сви ноћас желе
срећу да поделе.
Да певају и да се веселе.

Ја замишљам жељу,
држим те за руку
и више од тога,
среће ми не треба.
Јер кад тебе сретох,
убрао сам цвет
процветалог неба.

Док пијемо вино,
гледаш ме у очи
и певушиш тихо
шта за срећу треба.
А ја теби шапћем
мој најлепши цвете
и лепото процветалог неба.

На вечну љубав
нисам ти се клео,
јер нисам знао
колико сам волео.
Данас стихове пишем
најдражој за мој живот цео.

Мирослав Мика Кркић, Ћићевац

ЗАВИЧАЈ ЈЕ ЧУДО

Не дајте, људи
 Пући ће ми груди
 Кад из Свинова погледам доле
 На Поље ловачко
 Ноћу кад месец
 Звездама окити
 Небо ћићевачко
 Кад у долини Морава
 Мирно спава
 За све то увек
 Места има
 У мојим грудима
 Тад по врховима Јухора
 Скаче моје срце лудо
 И све то за то
 Јер завичај је чудо.

НЕБО ОД НАС МНОГЕ ТАЈНЕ КРИЈЕ

Небо од нас
 Многе тајне крије
 Шта ће бити
 А шта било није.

Ником неће рећи
 До кад ће воде тећи
 И докад ћемо ми
 На Моравама бити.

Стари наши
 Причали су нама
 Да су наши корени
 У моравским водама.

Сваки живот
 Један другом сличи
 То мора да се схвати
 Све што живи,
 Дише, храни се,
 Ужива и пати.

Многи то све
 Не могу на истом месту
 Није им тако речено
 Могу да се крећу
 И да траже ускраћено
 Ал* не смеју да не знају
 Да тела која
 Са корењем нису у вези
 Пате, вену,
 Суше се и нестају.

Небо од нас
 Многе тајне крије
 Шта ће бити
 А шта било није.

Бранко Ћипрић-Ћиро, Ћићевац

САЊАМ КОСОВО

Ој Косово у срцу те носим
 Ти станујеш у мојим генима
 Једва чекам да слобода дође
 Да се вратим старим корјенима.

Да посјетим Пећ и Митровицу
 Да загазим у Лаб и Ситницу
 Да запалим предцима свијећу
 Кад посјетим Свету Грачаницу.

Једва чекам да престану буре
 Да посјетим Призрен и Дечане
 Да сузама залијем божуре
 Да залјечим болном срцу рану
 Кад се вратим свом Газиместану.

Знам слобода неће скоро доћи
 Ој Косово ја те много волим
 И сањам те скоро сваке ноћи.

ОТАЏБИНСКО КОЛО

Лијепо је живети у крају
 Гдје сви људи једни друге знају
 Ој Србијо најљепша на у свјету
 У теби је живот ко у рају
 Нарочито када се светкује
 Кад у колу браћа заиграју
 Лјепом колу лијепих момака
 Још љепшијех младих ђевојака
 Братско коло кад се витко вије
 На сред земље поносне Србије
 Коловођа први бјеше Чоче
 Српског рода Црногорско момче
 А до њега љепотица права
 Поносита млада Црногорка
 Коса јој је до по леђа пала
 До ње игра млада Србијанче
 А до њега млада Шумадинка
 Цијело је коло зачинила
 Боже мили прелијепа лика
 До ње игра Лала из Баната
 До њег Соса ко да је од злата
 А иза њих подврискује Ера
 Терај Чоче води коло брже
 Нек се тресе Отаџбина цела.
 Лијепо брате да ти срце стане
 За свираче довели цигане
 Веселаке да свијет не памти
 Музика се чује до небеса
 Како не би кад браћа играју
 Па се тресе Отаџбина цела
 Ој Србијо најљепша на свјету
 Буди срећна и увек весела.

Драган Тодосијевић, Треботин

Трешња

И овог маја цвета трешња,
пољем се шири мирис њен...
У мени стара сећања се буде,
на дане кад тобом бејаш опијен.

Ко булка распукли пупољи,
сакупљају росу у ноћној тмини...
Сад неки други љубав краду,
у бескрајној звезданој тишини.

Лепршају на ветру латице беле,
њишући се ко кукови девојачки...
Занос доноси плодове зреле,
усне набубреле, заљубљене...

Спавај

Спавај у сенци моје душе,
спавај у заветрини моје кише,
спавај ту на левој обали Пепељуше.

Спавај у песми вредних ратара,
спавај у песми ноћних птица,
спавај у фијуку вејавица.
Спавај у мирису пољског цвећа,
ту на левој обали Пепељуше
Спавај село моје.

Ја знам

Ја знам
овај живот,
знам у прсте,
а виђао сам људе
који се
левом руком крсте.

Ја знам,
једну реку
која протиче
кроз једно село.
Ја знам,
црну птицу,
која има перје бело.

Ја знам
што други не знају,
и зато ме многи мрзе
и желе да отерају.

Ја знам,
да много знам
и зато чврсто
на ногама стојим
и у будућност
ведро гледам.
Иако ме сви варају,
ја се преварити не дам.

Мирослава Смиљанић, Крушевац

Ова моја Јужно-Моравска котлина

Ту је мој завичај
 Ту је мој родни крај
 Ту је моја дедовина
 Ту је моја грудa
 Ту је моја Морава
 Која ме отхранила

Ту сам на овој Морави
 Конопљу као дете топила
 Тежину од конопље
 Сам на преслици
 Прела и на разбоју
 Основ правила
 Ткала и одећу
 Као дете шила.

Боље није могло, јер није се имало.
 Волим моју Мораву
 Волим њену воду пенушаву,
 Брзаке и врбаке.

Св. Богородица

О, како је лепа ова
 Мојсињска планина.
 О, како је лепа ова
 Стеваначка котлина.

О, како је лепа наша Србија.
 Поносни смо на нашу
 Малу Свету Гору,
 на нашу дедовину,
 на нашу културну баштину.

О, како је лепо око
 овог камена Свете Богородице
 Почоева.
 Што је наша вредна Радмила дотерала,
 засадила цвеће и украсно дрвеће.

Поносни смо на наше претке
 што су бежећи од Турака
 зидали цркве и манастире.

То је наша књижевна култура
 и наша српска баштина.

Наша Радмила нас је
 овде позвала да присуствујемо
 Просвећивањем ове светиње.

5. августа 2020. године, позвана сам да дођем у Стеванац
 код цркве Св. Богородице на освећивање овог храма.

Св. Јован

Мало навише где се
 састају два потока
 ту је црква Св. Јован
 која слави 11.09. сваке године.

Треба да се све обнови,
 да се среди и због туризма,
 да види свет
 коју лепоту ми имамо
 и како је богата
 наша лепа Србија.

Ја сам 2018. год. код куле
 од Друштва за очување
 ове културе добила медаљу,
 тако да сам у штампи
 и предала моју четврту књигу
 „Мојсињска мала Света Гора“.

Ту сам се родила и сада
 ту живим и желим нешто
 да за собом оставим
 неко дело за будућа поколења.

2019. год. на манифестацији „Душа
 Троморавља“ добила сам признање
 од Удружења песника Поезије СРБ из
 Крушевца: „Песникиња Поморавља“
 за моју књигу „Морава ме моја зове“.

Пишем и даље и писаћу,
 све док могу и са стиховима
 и оловком у мојој
 старој руци
 у деветој деценији умрети.

И наш познати писац,
 Добрица Ћосић,
 у свом роману „Корени“
 описао је у једном делу ово место.

Ту је снимано
 код водике Св. Јована
 и у цркви један догађај,
 где смо имали прилике
 у серији „Корени“ да видимо
 Олгу Одаловић и Слободу Мићаловић.

Arijana Hinić, Kruševac

NI VJETRI NI VODE

Ponekad stojim
malena k'o dijete
i ne znam odakle
koji vjetar puše.
Silna je snaga
u tim vjetrenjačama,
pokrene svaka
po dijelić duše.
Don Kihot i ja
u rodu nismo,
češće sam sebi
Sančo Pansa.
Oprez pred bitku
na odmet nije,
kasno je kad suza
lice ti mije.
Kad si u vodi, hladnoj i plahoj,
ne daj da ti do grla segne.
Okreni je rađe
vodenici svojoj,
nek žrvanj lagano,
u miru melje.
Ne mogu ništa
ni vjetri, ni vode
onome ko je s kamena nik'o,
s kamenom rast'o,
pod kamen leg'o,
samo mu srce od kamena nije!

PROĆI ĆE

I san i dan
i noć tamna
i suza i bol
i želja davna.
I misao pusta
ko kletva smjela
za svaku boru
s moga čela.
I one oči
i usne nijeme
i dodir što se
za života pamti.
I vjetar i šapat
i pjesma jedna
proći će sve
kad ne bude mene.

SMRTNA PJESMA

Ako ti jave da sam umrla,
povjeruj,
nisam ja Mika, da živim vječno.
Ne mogu doseći njegove visine,
besmrtnost mi nije jača strana.

Ako ti jave da me više nema.
to je znak da oči
više neće gledati dubine,
ni misli pisati pjesme.

Samo će duša, slobodna ptica,
hrliti ka srcu tvome.
Sakrij je u svaki treptaj
duboko pod grudi svoje.

Čuvaj je u dahu jutarnje rose
i snenom zalasku sunca.
Šapući joj snove svoje,
tako će dugo ostati budna.

Grli je dugo i nježno.
vodi je sa sobom svuda.
ta duša pripada tebi.

Ako ti jave da sam umrla,
povjeruj,
nisam ja Mika da živim vječno,
ali znam ljepše voljeti.

Лепа Симић, Цирих

ИСПИТ

Када би ме за тебе питали
пала бих
на испиту сећања.

Од свега што смо имали
памтим
само једну чаробну ноћ
на месечини.

Хиљаду пута да прођеш
мојом улицом
неће замирисати на тебе.

Престала сам сањати
о теби и мени

Прошло је...

НОВЕМБАР СЕ ВУЧЕ

Сретали смо се
у недостижним
сновима
у мојим и твојим
песмама

Тог новембра
за твоје топле очи
дадох душу
да је у теби
заборави време

Срцем сликам
заигране мисли

У сребрном гнезду
Уснула под ветром
Стихом покривена
мсечева кћи

СТИХОВИ ЗА ДУШЕ ДВЕ

Сваку сам рану
Сашила нитима
од племенитог сјаја свиле
благим покретима руку
око душе

И све су зарасле
осим ДВЕ што се провиде
које ће надживети мене

Те ћу понети са собом
као задње сузе
не исплакане
у мом непреболу

Кад ме поведу Анђели
кроз мирну ноћ
тихо да одлетим
у бескрај бескраја
и сретнем њих
које сам жељна остала

И колико год да је Небо далеко
у мом срцу живе
као да се виђамо
свакога дана.

КО МЕ ТЕРА

Ко ме тера да претурам
пролећа бисерна и тражим
гнезда лептирова.

Ко ме тера... Лик младости
на дну торбе, затрпан лежи.
Преко су песме, заборављених наслова.
Испод зелене паучине
назиру се топле очи и портрет
једне лепотице града.

Оте се уздах... затечена,
сама себи свој сведок, истина...

Крупне сузе, напунише
оранице меких јагодица.
У очима мојим... сад живот дрхти,
луталице судбино...

Ко ме је терао да разгрћем паучину
на тавану, после толико... после свега.

Нисам хтела, натера ме ћутање
и тишина босих стопала моје собе...

Натера ме лавез срца,
а мој живот, као да се... угасио...

Даница Рајковић, Крушевац

Испод надстрешнице

Многима сам била надстрешница,
штитила их од ветра и кише.
И данас због тога испаштам,
све одлази у заборав, добро се брише.

Када човека обузме брига,
не може донети одлуку праву,
бори се са тешким мислима
и одговор добије у једном даху.

Многима сам била надстрешница
и скровиште за драге људе.
Свако је изабрао своју страну,
да ли је тако морало да буде?

После сваке тамне ноћи
сване сунчан дан,
љубав је јача од бола
и срећна прича нема крај.

Немој да касниш

Све је постало сиво,
само сунцокрет Сунце тражи,
сваки уздах нешто пише,
немој да касниш, то ми кажи.

Корачам полако према теби,
а додир руже латице шири
и данас немој да касниш,
по седој коси поветарац пири.

Одсјај Сунца над извором се буди,
флора и фауна на зрацима трепере
на вратима мога срца,
куцају твоје очи зелене.

Знаш да те чекам
на нашем старом месту,
да заједно сањамо снове
и посматрамо јастребачку чесму.

Мир у немиру

Био си ми ослонац
и уткао у мени лепе речи,
имао си нестварну лепоту,
истином си ми душу лечио.

Понекад сам била забринута,
не желим да ме неко осуђује,
благи прекор осликава мој живот,
само разум желим да чујем.

Навикла сам да тражим мир
и да живим у слободи,
живот ме је учио истином да се браним
и да чувам благо што мајка роди.

Сећаш ли се нашег сна

Сећаш ли се нашег сна,
маштао си од јутра до мрака,
желео си да будемо заједно,
одлука није била лака.

Куће се руше и промене,
а породица остаје иста,
слога породицу гради,
на лицу осмех блиста.

Осећање које мења човека,
зауставља наше време,
да чувамо траг наше куће,
то је наше лепо време.

Корачајмо напред заједно
и чувајмо једно друго,
знам ко сам, знаш ко си, породица је
разлог да живим и ништа друго.

Љубав за један дан

Љут си на мене
и имаш право,
љубав за један дан
игра је само.

Кад угледам слабе
као да ме магнет привлачи,
никад нисам тражила компромис,
не желим сузе, то ме одвлачи.

Имаш право да будеш љут
и то је неопростиво,
шта год да урадиш или кажеш
и Сунце је понекад варљиво.

Желим једно да знаш,
између нас постоји нераскидива алка,
чуваћу те у срцу мом,
као једна, неизбрисива трака.

Живота Трифуновић, Кобиље

МЕСТОРОЂЕЊА

Човек лута по свету
обилази градове и села.
Али од своје родне куће
Ништа и нигде лепше нема.

И ако га негде далеко,
чека можда и срећа.
Ипак у своме дому,
најпријатније се осећа.

И свуда где отпутује
слободно или се скрива.
А кад се врати својој кући
ту најслађе снове снива.

Духови наших предака
завичајем лутају често.
Па сваком где се роди,
ту је и најмилије место.

ЖЕЉЕ

Сваком је жеља у животу
да у великом граду живи.
А кад стигне, све је скупо,
и свакога тада криви.

И сви би желели да фабрика
буде близу, ту преко пута.
А увече, градским улицама,
и по парковима да лута.

Остављају пуста села
беже од мотике и њиве.
И надају се да ће у граду,
без рада и зноја да живе.

Још су незадовољни ценама
кад на пијац дођу куповати.
Па такав градски сељак
на село треба да се врати.

ОЛУЈА

Олујни облак са запада
подмукло прилази нама.
Невреме је на помолу,
већ се спушта и тама.

Непрестано се комеша
као у котлу ври.
Јер понекад кише и ветра
у себи и град носи.

Одједном, све је мирно,
престао и цвркул птица.
А затим поче снажан ветар,
и понека крупна капљица.

И прве муње севнуше,
грови почеше да бију.
А затим прве бујице,
из неба немилице лију.

Гране се ломе на дрвећу
недозрело воће опада.
Из много ледених зрна,
кроз кишу на земљу пада.

Па као по обичају
олуја дуго не траје.
А после ње свуда,
лом и пустош остаје.

МАНГУП

Није баш блесав
а није ни глуп,
За њега кажу
прави је мангуп.

Често са часа бежи
одсутан је из школе,
По граду лута и шета
и цуре га много воле.

У кафић иде често
соком и пићем се хлади,
Има резервисано место
слуша музику и ништа не ради.

Миљко Шљивић, Глободер

СРЕТЕЊЕ

У Египту, у дичном Мисиру,
 пре нове ере у трећем веку,
 живео цар Птоломеј Фила-делф
 и имао је библиотеку.
 На папирусу и пергаменту,
 књиге беху у времена стара,
 „Ал` колика је њихова вредност“?
 Упита цар библиотекара.
 „Збирка је то од милион књига,
 и збиља је неизмерно вредна,
 ал` у односу на „Стари Завет“,
 е па вреднија је ова једна“.
 Цару не бејаше све то мило,
 па људима нареди да крену,
 да „Стари Завет“ они пронађу
 па макар по било коју цену.
 Иако су по природи тврди,
 Јевреји је предадоше лако,
 са циљем да дође до свих људи,
 са циљем да је прочита свако.
 Књига је та на старом јеврејском,
 па није баш разумљива свима,
 цар је желео да се преведе
 ал` би проблем с преводиоцима.
 Када он преводиоце нађе,
 седамдест их је ту засело,
 и радили су сви врло вредно,
 да би се ово дело превело.
 Одабран бејаше и Симеон,
 и цар га међу друге уведе,
 да Стари Завет, Светога Писма,
 што пре на грчки језик преведе.
 За превод му предадоше део,
 из пророчанства Исаије,
 „да ће девојка да роди сина“,
 а он у то веровао није.
 Стога је узео оштар ножић,
 да реч „девојка“ њиме избрише,
 и онде онда уместо тога,
 да „млада жена“ лепо напише.
 Тада се њему јави Анђео:
 „Не бриши то и тај текст не квари,
 то је пророчанство Исаије,
 које ће да се тако оствари“.

И даље Анђео Симеону,
 зато што бејаше у невери,
 рече му како ће да поживи,
 све док се у то сам не увери.
 Египат је векове спојио,
 мину генерација – велик број,
 и цар се давно упокојио,
 само Симеон живи живот свој.
 Симеон времешни старац поста,
 јер прођоше безмало три века,
 али са вером у Бога оста,
 да оно пророчанство дочека.
 У цркви постојала три места,
 када се молило ил` славило,
 за мушкарце, жене и девојке,
 такво је за то било правило.

А када Марија роди Христа,
 и четрдесет дана кад прође,
 тада Марија Дева Пречиста,
 са сином својим у цркву дође.
 И стаде на место за девојке,
 јер јој то свештеник тако рече
 а свештеник беше Захарија,
 главом отац Јована Претече.
 Симеона Свети Дух доведе,
 али нешто не беше у реду,
 на месту црквеном за девојке,
 неко већ тамо држаше бебу.
 Око њих он светлост угледа
 и сети се пророчанства Исаије,
 све му постаде много јасније,
 стигао обећани Месије.
 Симеон тако познаде Христа,
 и мајку што га на руци држи,
 па узе да га прихвати радо,
 и обе своје руке испружи.
 И сада када Бога он прими,
 и са Богом се тако сусрете,
 уверио се у пророчанство

и из уста му одмах излете:
 „Ја молим Господа Бога,
 сада отпушташ слугу Твога,
 јер видеше очи моје
 Господе, спасење Твоје“.
 Како се Симеон уверио,
 као што у пророчанству стоји,
 спремно чекаше час тај да умре
 и убрзо се он упокоји.
 Присутна беше и Света Ана,
 све то видеше и њене очи,
 и да дође чекани Месија
 свету разгласи и посведочи.
 А сви Хришћани славе Сретење,
 дан када се Бог с људима срео,
 а Симеон поста Богопримац,
 јер је Бога примио и хтео.
 Светог Симеона Богопримца,
 прослављамо један дан касније,
 а то зашто славио Сретење,
 па требало би да је јасније.

АУТОБИОГРАФИЈА

Сељак ако ти деда је био,
сељак и отац твој исто тако,
а ти би хтео од тога више,
знај да то тако не бива лако.
А пример мој је за то баш прави,
нек неки мисле да није тако,
но кад се све то на папир стави,
онда изгледа ево овако.
Сећања сежу до старог пања,
овце док пазим на њему стојим,
ту сам стекао прва сазнања,
чувам их будно и стално бројим.
Идем за стоком и учим слова,
док овце блеје и крава риче,
на пању стичем сазнања нова,
на пању читам најлепше приче.
Ко основци смо сви били исто,
пре подне стока, по подне ђаци,
и подношљиво све је то било,
јер сви смо авај – били сељаци.
Основна школа, било па прошло,
мука и беда, зној и голем рад,
а онда уписах гимназију,
сељаче дошло коначно у град.
Тек сада имаш тешке проблеме,
мангупи кад се на те устреме,
за твоје муке други не знају
а тебе киње и сви зезају.
Сељачки збориш а изглед страва,
фармерице „Ш“, простијих нема,
а на обући смоница права

и данас ми је тешка та тема.
Бежиш у страну и молиш Бога,
да ти некако и тај дан прође,
нико те не зна, нити знаш кога,
све док писмени први не дође.
Математика, писмени први,
Живана креће да саопштава,
као у борби са много крви,
тридесет слабих, несрећа права.
А кад је прозвала моје име,
ко да на главу ми се сручи свет:
„Ко је тај? Добро, оличан! Седи!
Ти си добио на писменом пет“.
Много од тад ме примише боље,
а и радио сам, врло вредно,
за учење сам имао воље,
ал` сам се, пак, осећао бедно.
Факултета се нерадо сећам,
новац је оно што увек фали,
па нисам био нимало срећан,
мада ми беху захтеви мали.
Сећам се неких подрума, соба,
проблеми расли, читаво бreme,
а није било другог решења,
већ да науке свршим на време.

И заљуби се сељаче тада,
у девојку из великог града,
као из бајке била би веза,
ја чобанче и она принцеза.

За срећу чудно правило важи,
будућност срећу од сваког крије,
боље са другим да срећу тражи,
са мношвом јој срећа сигурна није.
Одмах исправљам ту своју грешку,
желим јој срећу, искрено волим,
одлуку носим, за мене тешку,
морам некако да је преболим.
Кад факултету дошао је крај,
за ме значајан би тренутак тај,
трнутак диван, тренутак прави,
кад сељак треба машну да стави.
Стигла диплома, парче папира,
кад срце моје треба да бира,
ал` није било храбро и смело,
изабра за дом Глободер – село.
Од тад тридесет година радим,
успевам нешто и да зарадим,
нису зидине, куће, базени,
рек`о бих скромно, срећа у мени.
Био сам радник па и директор,
а понајвише бејаш инспектор,
за мене увек правила иста,

корачај право образа чиста.
И к`о што кажу понеке књиге,
живот се стално и брзо мења,
поштен сам био па немам бриге,
за долазећа ми поколења.
Зато сам срећан што данас могу,
да се обратим ту вама свима,
нека ми свако у лице каже,
ако шта лоше о мени има.
Породица је понос у мени,
вечно захвалан сам својој жени,
на том што две смо ћерке родили,
и унучета – три већ добили.
А како живот свом крају иде,
сви резултати нека се виде,
Вишњем сам Богу захвалан јако,
још ово мало да буде тако.
Некад прошетам, близу ми школа,
и гледам ђаке возе их, пазе,
долазе разна и бесна кола,
да где у блато деца не згазе.
Ал` једно нема нико да вози,
дошла му баба, старија жена,
гледам га, мислим и присећам се,
на нека давно прошла времена.

Градимиr Карајовић, Крушевац

ДОК СВИРАЈУ ТАМБУРЕ

Можда не знаш да те волим
 Да због тебе Бога молим
 Да ми суза лице умива
 Погледај ми очи снене
 Већ одавно не љубљене.

Још те моја љубав дозива
 А ти сањаш песме тамбура
 Па не чујеш срце моје
 Куца јако, још је твоје
 Пробуди се зора сванула.

Још те моја љубав дозива
 А ти сањаш звуке тамбура
 Још те чекам, још те тражим
 Слику твоју гледам, тугу блажим
 Пробуди се свануо је дан.

Очи црне, груди бујне, усне медне
 Остале ми успомене
 Пукле жице старе тамбуре.

Нећу зора да те буди
 Нек ти јастук буду моје груди
 Песмом пишу да те пробуде.

ПЕСМОМ ЋУ ТИ РЕЋИ

Песмом ћу ти рећи
 Колико те волим
 И песме које ти пишем
 Сва си моја радост
 Љубав и доброта.

Мени требаш душо само ти
 Без тебе је тешко живети
 Лудо заљубљено срце у мени самује
 Да те увек имам крај себе.

Знаш ли да си мени
 Све у мом животу
 Нико ме се, ником као теби душо
 Ја не радујем као теби душо
 Кад те нежно љубим,
 Кад у срцу љубав осетим.

ЉУБАВНИ СНОВИ

Знам да си често сама
 А ноћи хладне и дуге
 Душа је немирна
 Знам да се питаш где сам
 И да мислим на тебе
 А и ја немам сна.

Дуги су дани без тебе
 А снови пусти и тужни
 На празном јастуку
 А знам да ћеш једног дана
 Заувек мени доћи
 И самном бити ту.

Кад те видим, кад чујем ти глас
 Сузе од радости потеку
 А душа ми запева
 Јер љубав је цвет и радост
 Што се сузама залива.

Дуги су дани без тебе
 А снови пусти и тужни
 На празном јастуку
 Али знај да ћу једног дана
 Заувек ка теби доћи
 И са тобом бити ту.

Латинка Ђорђевић, Цирих

СТАЗА ПРОШЛОСТИ

Пођох нашом стазом
Прошлости
Хтедох да те сретнем,
Осмехом у причу
Уплетем,
Као некада.

Узалуд
Моје лутање
Нема те,
Крила заборава
Учинила су
Своје.

Ту се могла
И љубав срести
У бокору ружа,
са душом пуном
Стрепње и среће.

Све што је лепо
Био си ти
Покушај
Са осмехом долети
прошетај
Нашом стазом
Прошлости.

МОЛИМ ТЕ

Не улази у густу маглу,
још требаш видике,
пропланке душе,
сећања месецином
обасјана.
Још мало заједничке среће,
макар оне посуте
по росној трави.
Знам, судбина капље,
трагови се губе.
Пришивамо осећај по осећај
и бритком сабљом сечемо
оно што се избећи не може.
Обоје знамо,
живот је сан саткан
од надања.

НЕСАНИЦА

Камен ми је узглавље,
Сана немам,
Чекам хујање ветра
И плакање стреја.

Узалуд ми сенке зборе:
Склопи очи, урони у сан
Постани светлост
Разлисталих зора.

Чашом вина налиј душу
Уместо крви луде,
Нек се ове вечери
Чуда, чудом чуде.

Иди кроз ноћ
Кораком тихим,
Песмом разгони
Страшне мисли.
Обасјај таму.

Мрак видом пробијај,
Да варнички златни сјај
Расањене омаме
Уз чашу рујног вина до зоре.

ПЛАВЕТНИЛО НЕБА

Плаветнило неба, ветар,
птица и најлепша песма.

Топле усне, очи бисер драгоцени.
Нисам више сама

Под звезданим небом
расветалог мира,
опој пијане среће,
траје у мојим венама.

ДОДИРУЈЕМ ГОДИНЕ

Игром суза сломићу казаљке,
време ће стати.
Свако јуче остаће сећање,
сутра, само нада....

Не љутим се, време брише све
наликујући на магнолијин цвет.

Птице поје чудне песме,
на рану падају,
додирујући године
кораком тишине,
срцем глади
испод месечевог капка.

Данијела Јевремовић, Крушевац

ЈА ЋУ ТЕ ВОЛЕТИ

Научи два, три стиха Јесењина,
па ми их шапни
када сам тужна и сама,
и ја ћу те волети.

Помилуј по коси
дете без мајке, сироче
покажи самилост и љубав
за те уплакане очи,
и ја ћу те волети.

Нахрани гладно псето,
промрзло и покисло,
ил' птицу повређених крила
из руке на нашем прозору,
и ја ћу те волети.

Засади ми цвет црвене боје
у нашој башти,
нека расте, нека цвета,
нека му се дивим,
и ја ћу те волети!

СЛЕЗ У БАШТИ

Понекад тихо навучем
завесе на своје срце,
па га у тами лечим
маштом и сновима.

Буде ми тешка јава,
спознаја и обмана,
светлост што буди ме
и куца о прозор.

Понекад се сакријем
у ризници од злата
пуној снова и успомена,
сунчевих стаза и
башта слезове боје.

И опет ме има у шуми
спавам са вуковима,
смешим се духовима,
причам са патуљцима.

И Жућка је са мном
весело маше репом,
са небеске дуге сишла
баш код дединог ораха.

Опет дохватам Месец
грлим га рукама детета,
градим кућу од песка,
лишћа и убраних звезда.

Светле ми у башти
слезове боје
крај куће из маште
у дну срца, на крају приче.

Где ме као ветар чекаш ти
да нежно зањишеш завесе
пустиш Сунце у моје срце,
повратиш веру у љубав и људе.

УЛИЦА ДЕТИЊСТВА МОГ

У улици детињства мог
у ризници срца јединог
опојно липа мирише
успомене у гранама пише.

Нежно трепери на ветру
и одолева времену
шири руке према мени
осмехује се, румени.

Тајновито она таји
нежне пољупце у сенци
док се Месец огледа у реци
кришом се смеши у потаји.

Сећања ми тада прхну
ко мале птице из гнезда,
па ко туге за час утихну
замирише липа,
појави се звезда.

Саша Милетић, Крушевац

ТВОЈ ИЗБОР

Само у једном трену
 Срушила си мостове
 Што спајају душе и тела
 Променила си климу
 И мрачила дане
 Пуштала си кишу
 Повредила зору
 Преплавила земљу
 Ветровима отерала лето

Ако хоћеш
 Поново до мене
 Треба ти
 Комад вечности

ПОДЕЛА

Два брата
 Деле иметак
 На равне части

Кућерак на брду
 Њиву смоницу
 Шљивик у долини
 Јаворове две кашике
 И комад црног хлеба
 Премазан машћу

РАСПУЋА

На раскршћу
 Лицем у лице
 Уста им нема

Милује јој косу
 Глава му на рамену њеном
 Очи су на земљи

Наручја им пуна
 Душе су празне
 Ковитлац у њима

Жал за пролећа
 И цвркуте птица
 Прошло се не враћа

Односи их ветар
 К'о листове са грана
 У непознате крајеве

И сутра ће сванути
 Леп и сунчан дан
 Да ли ће га видети?

СЛАВЉЕ

Бели столњак у мрљама
 Од црног вина
 Растопљена свећа
 Испражњени сифони
 И по нека преживела чаша
 Чинија препуна опушака и пепела

Пет пари глувих ушију
 Четворо отворених уста
 А под петим, чађавим ушима
 У зубима јабука

Драгојло Јовић, Крушевац

БАШ СУ НЕКЕ ТЕШКЕ НОЋИ

Баш су неке тешке ноћи
 Спирају их мајске кише
 Зора маглу из долова вуче
 Дани нам измичу све брже од јуче.

Отупи мозак, замиру сва чула
 У костима хладноћа северних ветрова
 У недра дувам да душу згрејем
 Остало је снаге да још тугу сејем.

Пропадам лагано кроз време прошло
 Мисли све краће ветрови их носе
 Сећања се топе ко пахуље снежне
 Очи моје траже неке очи нежне.

Али клатно сата баш удара јако
 Ваљда и оно не зна где би могло стати
 За напред је споро, назад време није
 Откуцано се не брише нити сузом мије.

Потрошено време и казаљка стара
 Опеваће можда још нека гитара
 Можда виолина накиданих жица
 Буде задњи и тихи убица.

И беше то живот, нестале ко пена
 На листу хартије пожутела слова
 Каменој плочи само слика фали
 Праху се предају снови, идеали.

Све коначно заборав покрива
 Док одлазак боли као рана жива
 У небеса гледам и земљи се не дам
 Само Богу карту за пут ћу да предам.

ВИДОВДАНСКИ ЗАВЕТ

Браћо моја Српски витезови
 На Косову што сте живот дали
 Божур цвеће по Косову равном
 Крвљу вашом у црвено цвали.

Од Лазара до данашњег дана
 Српска душа о Косову пева
 Нисте залуд своје главе дали
 Цело српство о Косову снева.

Метохијом здравица се пије
 Манастирска звона Косовом се чују
 Све док вода низ Ситницу лије
 Српском земљом чуће се литије.

Српска деца још имају снаге
 Да чувају што им Бог подари
 Да Косовско Метохијску земљу
 Обрађују и дечицу хране
 Дедовину од свих зала бране.

Одавно се белосветске вране
 Окомиле на земљу нам милу
 А не знају да је Лазар Косово
 Волео ко' најдраже чедо му на крилу.

Аманет је Лазар српству оставио
 Из Крушевца кад Косову крену
 Да потомци своју земљу пазе
 Да Видовдан славе, празник не погазе.

Ако некад сила буде моћна
 У страну се мало Србадија моја
 Ничија до зоре још горела није
 Метохијско вино Србин ће да пије.

Само сложно браћо и чувајте веру
 Сила се не мери по оружју јачем
 Већ по оном шта се бранит мора
 А снага је наша Крвца витезова.

На Косовском бојишту најбољи су пали
 Хришћанство и слободу крвљу
 заливали

Потомцима оставише аманет
 Да се Косово чува ко' Видовдански
 завет.

Светлана Ђурђевић, Крушевац

КАКО ДА ТИ КАЖЕМ

Како да ти кажем
да ми је жао
због неразумног ћутања
због бесмисленог разговора
због изговорених речи које
никада само речи нису
изговорене онако успут

Како да ти кажем
да ми је жао за ништа
за све за суморно јутро
за предугу ноћ
испуњену кошмаром
неизреченог кајања

Како да ти тражим
да ме волиш
када ја не волим себе саму
због суровости
због искључивости
и бесмислене себичности

Како да ти тражим
да ме волиш
а да те не окујем заувек
бременом тежим од
неподношљиве тежине битисања

Како да ти кажем
да те волим а да те не избежуми
дубина моје туге
која долази од некуд из праискона

Како да ти кажем
да те волим а да знаш да
ако те изгубим
угасиће се свемир

ЗОВ

Желим те.
И ти мене, знам.
Па зашто онда, једноставно,
не одбациш те црне слутње
које те стежу и спутавају
и сасвим обично, мирно,
дођеш к мени?

Савршено добро познајем
ту затегу која те притиска
као мора покланих лавова
и на лице ти утискује
маску равнодушности и глупе
и следе, лажне гордости.

У душу ми је болно урезано
- за сва времена -
сећање на страх од повређене сујете
која руши и обара све што
сам градила, што намеравам да
градим,
и баца у неповрат...
чак ни прах
не остаје.

Али сам, ипак, победила.
Сваки следећи ударац боли
много, много више,
али не погађа мене.
Мене - као индивидуу,
као клицу живота,
као скамењену пуну стену.

И идем даље!
Смело гледам истини у лице.
Пробијам се кроз иструтели вртлог
окованих људи и кличем теби!
Зов.

Послушај ме, само сад,
молим те!...
и заједно са мном
прати овај исконски,
бесни
зов дивљине!

Љубодраг Обрадовић, Треботин

НЕПОЗНАТОЈ...

Једно поподне
били смо заједно.

Историја тог поподнева
је случајна, као и живот
и све што доноси.

Испит... сам у холу...
дим и остало.

Ипак, самоћа је испарила
са димом, кроз отворени прозор,
чим сам спазио трему,
на лицу девојке до мене.

Смешећи се,
почео сам да је тешим,
ја, највећи тремарош.

И заборавио сам све о себи...
И предстојећи испит
и велике планове...
Заборавио сам све,
осим ње.

То поподне,
које је личило на сан,
провели смо заједно.

Можда грешим,
али мени је улица
била тако лепа
и романтична.

И све куће,
сви паркови
и сви људи,
све то,
што је промицало крај нас,
било је дивно,
свеже, величанствено...

Киша је лила.
Ја сам газио
по барама, њу гледао...
А лишће је усред лета
под ноге слетало,
као да је хтело да каже,
да подсети, да слаже,
да је јесен, да ће зима,
да сам сам...

Лишће је летело, као да је хтело,
да ме разочара иронијом света:
људи се спотичу, јер не пазе.
Лишће је летело да ме замисли
и да га згазе...

А ја сам све то потиснуо
и био природан, весео, раздраган.
Ја сам, све те сумње шутнуо
и био оно што нисам,
оно што желим.

Она је насела, поверовала је
мојим речима, мојој глуми.
Почела је и сама да прича,
да везе.

Заборавила је чак
и неуспех на испиту.

Можда и грешим, али улица је била
тако лепа и романтична и њој и мени,
све до доласка аутобуса
и мог махања...

Данас кад се сећам,
јасно ми је
да знам много о њој,
да знам све!

Осим имена...

Данас кад се сећам,
јасно ми је:

Једно поподне,
били смо заједно...

САДРЖАЈ

УМЕСТО УВОДА – Љ. Обрадовић	4
ДРАМА	5
<i>ЈОШ ЈЕДАН ПОКУШАЈ ХУМАНИЗОВАЊА ЕЈЏИЗМА – Драгослав Граочанкић.....</i>	<i>5</i>
Лоренцо Мароне: „Ситнице које живот значе“; премијера драме у коопродукцији Народног позоришта у Београду, Бео Арта и Центра за културу у Тивту – на Сцени „Раша Плаовић“ Народног позоришта у Београду, 23.10.2022. године	5
<i>ПРЕПЛАВЉЕНОСТ ГЛУМОМ – Драгослав Граочанкић.....</i>	<i>9</i>
Вилијам Шекспир: МАГБЕТ, драма; премијера у иза сценском простору Велике сцене Народног позоришта у Београду	9
СТИХОЉУБЉЕ ПоезијаСРБ 2022.	12
<i>Драгојло Јовић, Крушевац.....</i>	<i>12</i>
ПОСЛЕ МНОГО ГОДИНА	12
ТРИ ЖИВОТА	12
<i>Љубодраг Обрадовић, Треботин.....</i>	<i>13</i>
БОГИЊА.....	13
<i>Бранко Мијатовић, Шабац.....</i>	<i>14</i>
ГРЕШНИК КРАЈ ОДРА	14
<i>Андреја Ђ. Врањеш, Сремска Митровица</i>	<i>15</i>
ВРХ СВИХ ВРХОВА	15
<i>Даница Рајковић, Крушевац</i>	<i>15</i>
ИСПОД НАСТРЕШНИЦЕ.....	15
<i>Живојин Манојловић, Крушевац</i>	<i>16</i>
РАДОЈКА У БАЊЕ.....	16
УЗДАХ.....	16
<i>Јасмина Димитријевић, Загреб</i>	<i>17</i>
ХОД ПО ЖИЦИ.....	17
<i>Мирослав Стојадиновић, Макрешане</i>	<i>18</i>
БРОД ЖИВОТА.....	18
<i>Љиљана Тамбурић, Крушевац.....</i>	<i>19</i>
ЖИВОТ ЈЕ МОРЕ	19
<i>Даница Димитријевић Петровић, Крушевац</i>	<i>20</i>
ОЛУЈА.....	20
<i>Љубиша Ж. Војиновић – МАЈСТОРОВСКИ - Петроварадин</i>	<i>21</i>
ОПАНАК И ЦИПЕЛА.....	21
<i>Љубодраг Обрадовић, Треботин.....</i>	<i>22</i>
ПЕВАЈ САД.....	22
ОРИ.....	22
<i>Живојин Манојловић, Крушевац</i>	<i>23</i>
УЗДАХ.....	23
<i>Анђела Павловић</i>	<i>24</i>
ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВИ.....	24
<i>Мишко Плочић, Жабаре</i>	<i>25</i>
МОЛИ СЕ ЦЕЛИ СВЕТЕ	25
<i>Снежана Марко-Мусинов, Земун</i>	<i>25</i>
<i>Данка Аврамовић Мијатовић</i>	<i>26</i>
ПЛАВА БУКТИЊА	26

Андреја Ђ. Врањеш, Сремска Митровица	26
ВРЕМЕ ЈЕ ЗАИСТА ЧУДО	26
ЕСЕЈИ & ПРИЧЕ & ПРИКАЗИ	27
Бранко Мијатовић, Шабац.....	27
ВАПАЈ ЗА СМИСЛОМ (одломак) –.....	27
Боривоје Бора Видојковић, Ћићевац	28
ЋАБА И ЖАРКО	28
Алекса Ђукановић, Београд	30
О ПОЕЗИЈИ ЉУБОДРАГА ОБРАДОВИЋА	30
ХУМОР И САТИРА	32
Андреја Ђ. Врањеш, Сремска Митровица	32
АФОРИЗМИ.....	32
Зорица Арсић Мандарић, Београд	33
АФОРИЗМИ.....	33
Др Михајло Ђирковић, Крушевац	34
АФОРИЗМИ.....	34
НОВЕ КЊИГЕ	35
ПОД ИСТИМ КРОВОМ	35
НА ПОЧЕТКУ... - Љубодраг Обрадовић.....	35
РЕЧ УРЕДНИКА - Проф. мр. Бранко Мијатовић.....	35
Проф. Љиљана Јарић.....	36
БОРХЕСА ЧИТАЈУЋИ	36
Марина Адамовић, Ниш.....	36
ХАИКУ - ТИШИНА	36
Љиљана Тамбурић, Крушевац.....	37
ТИ НИСИ МОЈ ОРФЕЈ	37
Јасмина Димитријевић, Србија.....	37
РАСКРШЋЕ	37
Слободан Б. Ђуровић, Земун	38
ХРАМ.....	38
Душан Комазец, Станишић	38
БИСЕРНИ ОБЛАК	38
Љубиша Жарков Војиновић – МАЈСТОРОВСКИ, Петроварадин.....	39
ВАПАЈ БОЖУРА	39
Јовица Ђорђевић, Неготин.....	39
ЛАЗАРЕВИ ДВОРИ	39
Бранко Мијатовић, Шабац.....	40
ВРЕМЕ ЗЛА	40
Љубодраг Обрадовић, Крушевац	40
ВУДИ А НИЈЕ АЛЕН	40
НЕКО ЧУДНО ДОБА – Бранко Мијатовић – ПЕСМЕ ЗА ДУШУ	41
Нови вазноси високолетача Бранка Мијатовића - Слободан Б. Ђуровић – „Сонети за душу“	41
ЛАМЕНТ НАД МОСТАРОМ	43
ВРЕМЕ ЗЛА.....	44
СТАРИ ПЈЕР	44
ИСТИНА.....	44
ПРИЧА УНУКУ	44
Љиљана Тамбурић, Крушевац – ПЕСМА МИ ЈЕ ИМЕ	45

Од скоро писац, одувек песник - Невена Татић Карајовић	45
Игра која траје – Љубодраг Обрадовић	47
ПЕСМА МИ ЈЕ ИМЕ	49
ЖИВОТ	49
ИСТИНО, НАША ТУГО	49
ДА ЛИ ВРЕДИ ЧЕПРКАТИ	49
Првослав Пендић Пенда – МЕЂЕ	50
СВЕ ЈЕ ТВОЈЕ, ЧАК И МЕЂЕ – Гордана Влаховић	50
ВОЈНИЧКА ШАЈКАЧА	51
ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВЕ	53
Радован Томашевић Томаш 1942. – 2023.	53
Из архиве РТК	54
Мирослав Мића Живановић 1953. – 2021.	55
БАЛАДА О ДРУГОМ	55
CIRKULUS VICIOZU	55
Ратко Тодосијевић Баћо 1945. – 2020.	56
ОТКУЦАВА ТИШИНА	56
НЕСТАЛА СЕЋАЊА	56
СУТРА	56
УЗАЛУДНО ТРАЖЕЊЕ	56
Миљојко Милојевић Биле, 1936. – 2014.	57
САЊАЈ ДРИНКА	57
НАША ЧУКА	57
ПОСЛЕ СУНЦА	57
Томислав Милетић, 1942. – 2014.	58
НА КРАЈУ	58
АКРОСТИХ	58
СНЕЖАНИ	58
Далибор Ђокић, 1974. - 2021.	59
ПИЈЕМО ЖИВОТ И ЈА	59
ПАСИЈА	59
ПИЈАНСТВО III	59
Јован Арсић Јовче, 1949. - 2021.	60
АФОРИЗМИ:	60
САВРЕМЕНИ ПЕСНИЦИ	61
Љубиша Ж. Војиновић – МАЈСТОРОВСКИ, Нови Сад	61
МОЈИМ ЂЕДОВИМА	61
ОСПОРЕНА ВЕЗА	62
СТАРИ ХРАСТ	61
ОПАНАК И ЦИПЕЛА	63
ЧОВЕК БОГ И КАМЕН	63
Милоје Вељовић, Борике(код Рогатице), Р.Српска	64
ШТА ЈЕ ЧОВЕК КОЈИ НЕМА СРЕЋЕ	64
БОЖИЋНЕ ИСКРИЦЕ	64
БОЖИЋНИ ГРЕХ	65
ДАРА ИЗ ЈАСЕНОВЦА	65
НОСТАЛГИЧНИ ЖАЛ	65
СЛОБОДНА ТЕМА	65
СРПСКИ ИНАТ	66
УМИШЉЕН ЧОВЕК	66
ОПЕТ ПАДАЈУ СНЕГОВИ	66
Драгош Павић, Велико Градиште	67
ГРЧКЕ МУЗЕ	67
МОРАВСКИ СУТОН	68

КРЕДО БЕЗ ПИСМА	68
<i>Тода Матић-Медић, Сиднеј Аустралија</i>	69
ЗАШТИТНИЦА ПОЕЗИЈЕ	69
УСТАНИ МАЈКО.....	69
ПИСМО РОДИТЕЉИМА	70
СУСРЕТИ	71
ВРЕМЕ ИСКУСТВА	73
ЖЕНА ИЗ КАКТУСОВОГ ЦВЕТА	77
СЛИКА ИЗ РЕНЕСАНСЕ	78
<i>Андреја Ђ. Врањеш, Сремска Митровица</i>	79
БЛИЗАК ЉУБАВИ.....	79
ЗОРА.....	79
КАЈАЊА.....	79
КАКО ? II	79
МАЈКА СТАРА.....	79
<i>Снежана Марко-Мусинов, Земун</i>	80
НЕКОМ ЈЕДАН, НЕКОМ ДВА, НЕКОМ СУМА СВА.....	80
У СВЕТУ ПРАВДЕ	80
БЕЗ КАВГЕ ПОЗИТИВНЕ ВИЈУГЕ РАДЕ	80
НА МУЦИ ЈУНАК НИЈЕ РЕДАК	81
ИГРА НЕРАВА	81
ГЛАСНО ОБЈАШЊЕЊЕ.....	82
АФОРИЗМИ:	82
Otisci prolaznosti	82
<i>Секулић Драгомир, Лепосавић - Косово</i>	83
ОЈ КОШАРЕ, РАНО НАД РАНАМА	83
<i>Нада Матовић – Беране</i>	84
ПРЕПОЗНАВАЊА	84
БЕЗУСЛОВНО	84
КЉУЧ.....	84
ОСТРОГ	85
<i>Слађана Бундало, Крушевац</i>	86
Верујем не верујем.....	86
Пуста жеља	86
Знам... ..	86
<i>Живојин Манојловић, Крушевац</i>	87
ЕРОТИКА БРЕ	87
ЕХ.....	87
<i>Милош Белоица, Подгорица</i>	88
САН И ЈАВА	88
НЕ МОРАМ.....	88
ЗАБОРАВ	88
РУЖА	88
ЛОКОМОТИВА	88
ОРФЕЈ У ГОРИ	88
<i>Богдан Јевтић, Крушевац</i>	89
Одроз душе	89
Сјај јутра.....	89
Јутра нова	89
<i>Слободан Ценц, Крушевац</i>	90
ХОРСКА ПЕСМА	90
ОВДЕ ЦРКВА	90
КАД СЕ ЖЕНИ ЗЛО	90
<i>Момчило Јаничић Момос, Инђија</i>	91
ПРИЈАТЕЉСТВО С ДУНАВОМ	91
ЖИВОТ ЈЕ... ..	91

КАД МЕСЕЦ БДИЈЕ.....	91
ХРОНОСОВ КРИК.....	92
АМОРОВ ПЛАМЕН.....	92
<i>Љиљана Тамбурић, Крушевац.....</i>	<i>93</i>
ТИ НИСИ МОЈ ОРФЕЈ.....	93
ПРЕД СПАВАЊЕ.....	93
ЖИВОТ ЈЕ МОРЕ.....	93
ПЕСМА О МОРАВИ.....	94
НА НЕБУ АНЂЕЛИ ЖИВЕ.....	95
ПЕСМА МИ ЈЕ ИМЕ.....	95
КАКО СЕ ПОСТАЈЕ ПЕСНИК.....	95
ИЗМЕЂУ ЖИШКЕ И ПЕПЕЛА.....	95
<i>Neven Dužević, Zagreb.....</i>	<i>96</i>
АКО.....	96
МРИЖА.....	96
RONOR ULICE.....	96
<i>Данијела Максковић, Врњачка Бања.....</i>	<i>97</i>
СВАКО СВОМЕ ЈАТУ ЛЕТИ.....	97
ЖЕЉА ТЕ РОДИ.....	97
ПОНАВЉА СЕ.....	97
<i>Братимир Петровић, Кладово.....</i>	<i>98</i>
ЗВАЛА СИ СЕ МОЈА ЉУБАВ.....	98
ЗАШТО.....	98
СЕЋАЊЕ.....	99
ВЕНЧАЊЕ.....	99
СТАРЕ ПЕСМЕ.....	100
<i>Зорица Матицки, Трстеник.....</i>	<i>101</i>
БЛАГОСЛОВИ БОЖЕ.....	101
ШКОЛА.....	101
МОЈА ДОКТОРИЦА.....	101
ЛИЦЕ.....	101
<i>Душан Комазец, Станишић.....</i>	<i>102</i>
БЕЗВРЕМЉЕ.....	102
ВЕТАР И РУЖА.....	102
ПЛАВА ЗВЕЗДА.....	102
РАНИ ЈАДИ.....	103
ТАЈНА НЕСТАЛОГ ОСМЕХА.....	103
СЕОБЕ.....	103
<i>Синиша Стојчић, Доњи Милановац.....</i>	<i>104</i>
У КОЛИКО ТРЕНУТАКА?.....	104
ИСПИТИВАЊЕ.....	104
СУСРЕТ.....	104
<i>Оливера Синђелић, Шабац.....</i>	<i>105</i>
МАКОВИ У ЖИТУ.....	105
ВРБЕ НА РЕЦИ.....	105
<i>Марија Илић, Шабац.....</i>	<i>106</i>
УТОЧИШТЕ.....	106
ПОЉСКО ЦВЕЋЕ.....	106
ПОТРАЖИ МЕ НА СТАРОМ МЕСТУ.....	106
<i>Радован Синђелић, Шабац.....</i>	<i>107</i>
УЛИЦА ФЕХЕРВАРИ.....	107
ИЗАЂИ У ПОЉЕ МАРИЈА.....	109
МОЈ ДОБРИ СТАРИ ЏОНИ.....	110
<i>Милена Вукоје Стаменковић, Берн.....</i>	<i>111</i>
НОСТАЛГИЈА.....	111
ПОНОРНИЦА.....	111

НАДА	111
<i>Aleksa Djukanović, Beograd</i>	112
kosti	112
svet zmija	112
novi kraj	112
zrno	112
grotlo	112
fabrika smrti i njenih derivata	112
<i>Сандра Миладиновић, Мајдево</i>	113
СВЕТИНА	113
ДА НЕ УМРЕМ ЖЕЉЕ ПУСТЕ	113
ПУСТИТЕ СРПКИЊУ ДА СЕ СМЕЈЕ	113
<i>Дејан Милошевић, Крушевац</i>	114
Посрнуће	114
Рађање	114
Чудесна моћ љубави божанске	114
<i>Првослав Пендић Пенда, Крушевац</i>	115
КАМЕНИ ЉУДИ	115
МЕДЕ	115
<i>Милосав Ђукић Ђука, Крушевац</i>	116
ПУСТИ МЕ	116
ТРАГОВИ У СНЕГУ	116
ЖЕЉА	116
<i>Мирослав Мика Кркић, Ђићевац</i>	117
ЗАВИЧАЈ ЈЕ ЧУДО	117
НЕБО ОД НАС МНОГЕ ТАЈНЕ КРИЈЕ	117
<i>Бранко Ђировић-Ђиро, Ђићевац</i>	118
САЊАМ КОСОВО	118
ОТАЏБИНСКО КОЛО	118
<i>Драган Тодосијевић, Треботин</i>	119
Трешња	119
Спавај	119
Ја знам	119
<i>Мирослава Смиљанић, Крушевац</i>	120
Ова моја Јужно-Моравска котлина	120
Св. Богородица	120
Св. Јован	120
<i>Аријана Њинић, Крушеvac</i>	121
NI VJETRI NI VODE	121
PROĆI ĆE	121
SMRTNA PJESMA	121
<i>Лепа Симић, Цирих</i>	122
ИСПИТ	122
НОВЕМБАР СЕ ВУЧЕ	122
СТИХОВИ ЗА ДУШЕ ДВЕ	122
КО МЕ ТЕРА	122
<i>Даница Рајковић, Крушевац</i>	123
Испод надстрешнице	123
Немој да касниш	123
Мир у немиру	123
Сећаш ли се нашег сна	123
Љубав за један дан	123
<i>Живота Трифуновић, Кобиље</i>	124
МЕСТО РОЂЕЊА	124
ЖЕЉЕ	124

О Л У Ј А	124
М А Н Г У П.....	124
<i>Миљко Шљивић, Глободер.....</i>	<i>125</i>
СРЕТЕЊЕ	125
АУТОБИОГРАФИЈА	126
<i>Градмир Карајовић, Крушевац</i>	<i>127</i>
ДОК СВИРАЈУ ТАМБУРЕ	127
ПЕСМОМ ЋУ ТИ РЕЋИ	127
ЉУБАВНИ СНОВИ.....	127
<i>Латинка Ђорђевић, Цирих.....</i>	<i>128</i>
СТАЗА ПРОШЛОСТИ	128
МОЛИМ ТЕ.....	128
НЕСАНИЦА	128
ПЛАВЕТНИЛО НЕБА.....	128
ДОДИРУЈЕМ ГОДИНЕ	128
<i>Данијела Јевремовић, Крушевац.....</i>	<i>129</i>
ЈА ЋУ ТЕ ВОЛЕТИ	129
СЛЕЗ У БАШТИ	129
УЛИЦА ДЕТИЊСТВА МОГ	129
<i>Саша Милетић, Крушевац</i>	<i>130</i>
ТВОЈ ИЗБОР.....	130
ПОДЕЛА	130
РАСПУЋА	130
СЛАВЉЕ	130
<i>Драгојло Јовић, Крушевац.....</i>	<i>131</i>
БАШ СУ НЕКЕ ТЕШКЕ НОЋИ	131
ВИДОВДАНСКИ ЗАВЕТ	131
<i>Светлана Ђурђевић, Крушевац.....</i>	<i>132</i>
КАКО ДА ТИ КАЖЕМ	132
ЗОВ	132
<i>Љубодраг Обрадовић, Треботин.....</i>	<i>133</i>
НЕПОЗНАТОЈ.....	133

ЗА ИЗДАВАЧА:

Удружење песника Србије – ПоезијаСРБ
Крушевац, Цара Лазара 142
Уредник часописа: Љубодраг Обрадовић

Редакција часописа:

Љубодраг Обрадовић; Драгојло Јовић; Светлана Ђурђевић;
Саша Милетић; Латинка Ђорђевић; Лепа Симић;
Живомир Миленковић; Зоран Јовановић

Лектор: Драгојло Јовић

Уводна реч: Љубодраг Обрадовић

Дизајн корица: Љубодраг Обрадовић

Слика на корицама: Живорад Милановић Маки

Дизајн знака “ПоезијаСРБ”: Зорица Бркић

Припрема за штампу: Љубодраг Обрадовић

Штампа: СаТЦИП - Врњачка Бања

Тираж: 100 примерака

Часопис излази два пута годишње

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

82

ПОЕЗИЈА СРБ : часопис за поезију
/ уредник Љубодраг Обрадовић.

– 2014, бр. 1 (март)-.

– Крушевац :

Удружење песника Србије

Поезија СРБ,

2014- (Врњачка Бања : СаТЦИП).

– 29 cm

Два пута годишње.

ISSN 2335-0105 = Поезија СРБ

COBISS. SR-ID 205696012

Ауторски хонорар за објављивање у часопису нисмо у ситуацији да платимо!
Ако сте са тим сагласни пошаљите нам свој рад на мејл: poezijasrb@poezija.rs